

REVISTA BIBLIOTECILOR*

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR*

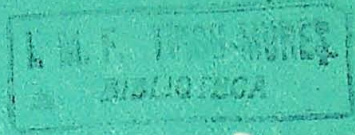
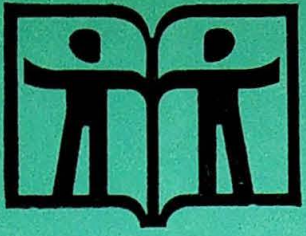
REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXV • IULIE 1972

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

REVISTA

BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXV

Nr. 7

IULIE 1972

SUMAR

Revista bibliotecilor: In spiritul ideilor Conferinței Naționale a partidului. In întâmpinarea celei de-a 25-a aniversări a Republicii Sub semnul Conferinței Naționale a partidului	385	Ana MAFTEI: Descongestionarea colecțiilor din biblioteci — acțiune complementară obligatorie a procesului de complotare	413
Dragoș VILCEANU: Scriitori, bibliotecari, cititori	387	Livia BACĂRU: Avram Iancu (Bibliografie selectivă)	417
Anul internațional al cărții „Cărți pentru toți”	389	Cronică	421
Biblioteca municipală „Gh. Asachi” din Iași in Anul internațional al cărții. Bilanț și perspective (interviu și prezentare de Ioana Tăutu)	392	Istoria cărții și a bibliotecilor	
Sub semnul Anului internațional al cărții (Sibiu)	400	Dan BUCIUMEANU: La Drobeta Turnu-Severin: un manuscris italian din 1683 despre participarea românilor la asediul Vienei	424
Mărturisiri despre carte de Ion Vlasiu (Convorbire consemnată de Livia Bacăru)	401	Biblioteci de peste hotare	
★		Noi perspective ale muncii științifice in bibliotecile bulgare. (Traducere și prelucrare de Ioana Brătianu)	426
Emil IORDĂCHESCU: Coordonatele perfecționării profesionale	403	Pe marginea unui examen (Traducere și prelucrare de Val. Alexandru)	426
G. V.: La Consiliul Culturii și Educației Socialiste: Constatări de lucru cu inspectorii cu probleme de bibliotecă ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă	405	George SEBASTIAN: Cronica Anului internațional al cărții — 1972	428
Aurelia PECZI: Biblioteca municipală din Reșița intr-o nouă amenajare	409	De peste hotare	429
Eugenia BEȘA: Coordonate ale activității de popularizare și difuzare a literaturii social-politice la Biblioteca comunală din Letea	411	Aniversări	
		Sanda RADIAN: Dimitrie Anghel	431
		★	
		Lucrări de specialitate	433
		Fișier	440
		Jocuri distractive	448

ÎN SPIRITUL IDEILOR CONFERINȚEI NAȚIONALE A PARTIDULUI. ÎN ÎNTÎMPINAREA CELEI DE-A 25-A ANIVERSĂRI A REPUBLICII

În ultimele luni, presa noastră a informat pe larg despre angajamentele luate de muncitorii, tehnicienii, inginerii, țărani cooperatori, de oamenii muncii din toate colțurile țării, în cinstea Conferinței Naționale a P.C.R. și a aniversării a 25 de ani de la proclamarea Republicii. Titluri sugestive ca *Angajamentele depin fapte, Azi mai mult decit ieri, mâine mai mult decit azi, Cincinalul înainte de termen, Zi de zi rezultate remarcabile în marea întrecere* vorbesc despre entuziasmul cu care întregul nostru popor contribuie la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. Articolele ample din ziare aduc la cunoștința cititorilor analizele care se fac în fiecare sector de activitate în vederea descoperirii resurselor care să ajute la creșterea producției și la îmbunătățirea calității ei. Angajați în marea întrecere socialistă, răspunzând cu dăruire chemării adresate de conducerea partidului pentru îndeplinirea exemplară și înainte de termen a actualului cincinal, pentru a trece în anii următori în rîndul statelor înaintate ale lumii, oamenii muncii din țara noastră se pregătesc pentru marea sărbătoare a Republicii într-un climat de muncă.

Succesele obținute de țara noastră în anii construcției socialiste sînt uriașe. Industria, agricultura au progresat cu pași repezi. S-au străbătut într-un timp record etape pe care țările avansate din punct de vedere economic le-au parcurs pe îndelete. Lichidarea înapoierii economice

a țării noastre, moștenire împovărătoare lăsată de regimul trecut, nepreocupat de destinul acestui popor, necesită o imensă concentrare de energie și de forțe. Dar înlăturarea diferenței ce persistă încă între România și un număr de state dezvoltate din lume rămîne o sarcină de viitor a cărei îndeplinire se pregătește încă de pe acum. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința pe țară a inginerilor și tehnicienilor din 19 mai 1972 „...lichidarea decalajului care ne mai desparte de țările dezvoltate din punct de vedere economic, ridicarea României la nivelul țărilor avansate ale lumii va mai dura, probabil, cîteva cincinale — pînă în 1985—1990”. Recunoașterea acestei situații nu ne paralizează ci, dimpotrivă, ne îndeamnă să înfăptuim cu un avînt și mai mare sarcinile trasate de Congresul al X-lea al partidului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta la aceeași Conferință că există premisele necesare îndeplinirii acestui deziderat. „Avem o bază socială nouă, socialistă, puterea se află în mîna poporului, prin noi înșine trebuie să făurim — și vom făuri — o societate superioară”.

Realizarea acestui înalt grad de dezvoltare necesită pe lîngă alți factori economici și ridicarea continuă a gradului de pregătire profesională și de cultură științifică și tehnică a tuturor oamenilor muncii.

Ridicarea pe un plan superior a eficienței întregii activități economice, sar-

* 550016143 *

01. SEP. 2023

cină de bază prevăzută în programul partidului, presupune și prefaceri adinci în mentalitatea oamenilor. Conștiința socialistă, afirmarea deplină în viață a principiilor eticii comuniste acționează ca un puternic factor al progresului social.

Bibliotecile au întâmpinat Conferința Națională a P.C.R. și se pregătesc pentru aniversarea Republicii cu matura conștiință a menirii lor de instituții de educație comunistă. Din planurile comitetelor județene de cultură și educație socialistă, din discuțiile cu bibliotecarii, din materialele sosite la redacție se conturează o imagine elocventă a seriozității cu care pregătesc bibliotecile manifestările dedicate acestor evenimente. Sint concentrate toate eforturile pentru descoperirea celor mai atractive modalități de atragere a publicului. În marea lor majoritate, acțiunile organizate de biblioteci corespund telurilor educative care stau în fața acestor instituții și vin în întâmpinarea unor cerințe reale ale cititorilor.

Fiecare manifestare caută să aibă eficiență politică și este guvernată de ideile cuprinse în programul partidului privind îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor.

Lucrătorii din biblioteci se consideră și ei antrenanți în avântul constructiv al întrecerii care animă întreaga țară. Angajamentul bibliotecarilor, *Maț bine, maț mult*, se traduce într-un program de măsuri de sprijinire mai eficientă a celor care prin munca lor făuresc valorile materiale și spirituale ale societății noastre socialiste.

O preocupare constantă a bibliotecarilor este aceea de a face cât mai cunoscută literatura social-politică. În centrul activității de propagandă a cărții social-politice se află lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu și alte documente de partid care stau la baza întregii activități de modelare a conștiințelor, desfășurată sub conducerea partidului. În biblioteci se organizează expoziții, se elaborează bibliografii, se desfășoară diverse acțiuni pe teme ca: grija deosebită acordată de partid pentru continua îmbunătățire a organizării și conducerii vieții sociale; creșterea rolului conducător al partidului, adincirea democrației socialiste; realizările dobândite de poporul nostru în dezvoltarea economiei, științei, învățămîntului și culturii, în ridicarea nivelului de trai; perspectivele deschise țării noastre de programul adoptat de Congresul al X-lea în vederea făuririi României socialiste multilateral dezvoltate.

Bibliotecile organizează expoziții care prezintă tot ce este mai valoros în producția editorială din ultimii ani: litera-

tura social-politică, științifică, tehnică, literatura beletristică inspirată din contemporaneitate. De un real interes din partea cititorilor se bucură bibliografiile de recomandare în genul celei întocmite de Biblioteca municipală din Sibiu — *Cartea deceniului VII*.

La fel de utile se dovedesc a fi și cataloagele selective care cuprind cele mai izbutite lucrări științifice și beletristice scrise în ultima vreme. Interesante sint și expozițiile care semnaleză cele mai frumoase cărți din punct de vedere al aspectului grafic sau reconstituite cu ajutorul unor machete drumul pe care îl străbate cartea în tipografie.

Demnă de remarcat este inițiativa unor biblioteci de a evidenția realizările economice obținute pe plan local. Numeroase localități din țară, aproape nebagate în seamă în regimul trecut datorită inapoiării lor economice, s-au transformat în ani socialismului în puternice centre industriale. Cei mai tineri au prilejul, vizitînd expozițiile organizate în bibliotecile din aceste orașe, să facă o comparație între ce a fost odinioară și ce este astăzi. Zilnic se afișează presa centrală și locală care scoate în relief realizările colectivelor de muncă din întreprinderile locale aflate în întrecere socialistă. Cărțile poștale, monografiile dedicate orașelor respective mărturisesc despre o viață care pulsează sub semnul progresului și al încrederii într-un viitor luminos.

În această perioadă se observă o grijă sporită pentru propaganda cărții tehnice și agrotehnice în scopul de a pune la îndemina muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor, cooperatorilor un instrument de maximă eficiență în scopul îmbunătățirii activității lor profesionale. Bibliotecarii elaborează cataloage cu literatura tehnică existentă în biblioteci și semnaleză totodată cărțile care pot fi procurate prin împrumutul interbibliotecar. Literaturii tehnice de nivel mediu i se acordă și ei o atenție deosebită deoarece tot mai mulți cititori o solicită. De asemenea, se lărgește inițiativa de a trimite celor interesați liste cu semnalarea noilor apariții din diferite domenii de specialitate. Totodată, se fac bibliografii și se procură materiale pentru cursurile de calificare și de perfecționare profesională.

Bibliotecile organizează expoziții de cărți tehnice și în incinta întreprinderilor. În general se remarcă tendința salutară de a ieși cu informațiile în întâmpinarea cititorului, de a-i atrage atenția nu numai asupra serviciilor pe care biblioteca i le poate pune la dispoziție dar și punîndu-l în contact nemijlocit cu aceste servicii. Inițiativa pornită de la întreprinderea „Grivița Roșie” din Capitală, preluată de multe întreprinderi, de a difuza brigăzi-

SUB SEMNL CONFERINTEI NAȚIONALE A PARTIDULUI

lor comuniste de producție și educație lucrări care pe lângă realizarea sarcinilor de producție contribuie efectiv la educația politică, moral-cetățenească a membrilor lor, a găsit ecou și în biblioteci. Numeroase biblioteci sindicale furnizează bibliografii brigăzilor pentru perfecționarea profesională și pentru activitatea educativă. De pildă, colectivul bibliotecii din Slobozia a organizat vizite în întreprinderi unde a discutat cu membrii brigăzilor comuniste și a stabilit în ce măsură le pot furniza lucrările de care au nevoie.

Și printre inițiativele bibliotecilor comunale sînt multe acțiuni care pot fi amintite. Ne oprim la cea a bibliotecii comunale din Cosmești, județul Galați, care a chemat la întrecere bibliotecile comunale din județ. Apelul, publicat de revista noastră, a avut un larg răsunset. Spicuum citeva din sarcinile pe care și le-a propus colectivul bibliotecii din Cosmești: stimularea intereselor de lectură și formarea unor deprinderi pentru lectura sistematică în rîndurile populației de pe teritoriul comunei și mai ales în rîndul tinerilor cooperatori, al femeilor și tineretului; difuzarea unui număr sporit de publicații care prin conținutul lor pot contribui direct la educația comunistă a cititorilor, la lărgirea conținutului lor spiritual; organizarea rațională a lecturii publice pe întreg teritoriul comunei.

Bibliotecile întîmpină a 25-a aniversare a Republicii cu bilanțul realizărilor lor proprii. Se întocmesc statistici, grafice, monografii, prospecte, expoziții care formează publicul despre drumul străbătut de biblioteci, despre creșterea indicilor de activitate. Se întreprind sondaje, anchete în rîndul populației pentru a afla cerințele cititorilor față de bibliotecă. Aceste bilanțuri constituie pentru colectivele de bibliotecari un cadru de analiză, un prilej pentru a ridica nivelul activității la exigențele actuale ale muncii educative.

La apariția acestor rînduri, documentele Conferinței Naționale a partidului se află în toate bibliotecile, pe masa de lucru, de studiu a fiecăruia.

Raportul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — carta gîndirii și a energiei întregului popor și a progresului României socialiste —, rezoluțiile Conferinței Naționale poliarizează acum atenția și interesul milioanele de oameni ai muncii. Ele reprezintă obiectivul principal al propagandei cărții, cunoașterea și însușirea conținutului lor de către cei ce muncesc constituind programul și datoria de onoare a activității bibliotecare.

Revista bibliotecilor

În cuvîntarea rostită la Conferința extraordinară a organizației de partid a municipiului București, desfășurată la 24 iunie a. c., în întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu saluta cu bucurie faptul că „comuniștii, oamenii muncii au înțeles și înțeleg mai bine că activitatea de partid, construcția socialismului este o problemă concretă și nu abstractă, că înfăptuirea programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului — apropierea României de nivelul țărilor cu o industrie dezvoltată — se poate realiza numai printr-o activitate concretă, la fiecare loc de muncă“.

Avîntul creator, care a antrenat întreg poporul muncitor în această întrecere generală de îndeplinire și depășire a planului cincinal, de realizare a sarcinilor profesionale la nivelul maximei exigențe, a cuprins pe lucrătorii din biblioteci. Conferința Națională a partidului a prilejuit, atît în perioada pregătitoare, cît și în cea care a urmat, adoptarea în biblioteci a unor planuri de măsuri menite să contribuie în mod concret la realizarea sarcinilor trasate de marele Forum al Partidului. Sînt acțiuni ce stau deopotrivă sub semnul aniversării unui sfert de veac de la instaurarea Republicii.

O mai bună concepere și organizare a bazei documentare, atît de necesară

formării și perfecționării profesionale în toate ramurile, o mai promptă și eficientă realizare a instrumentelor de informare a beneficiarilor, crearea unor condiții cât mai favorabile de lectură, informare și studiu pentru publicul de pe întreg cuprinsul zonelor deservite, prin ameliorarea programelor de funcționare, prin mărirea numărului de filiale, prin extinderea posibilităților de acces direct la colecții, prin lărgirea împrumutului interbibliotecar sînt obiective ce revin în programele fiecărei biblioteci, împletindu-se armonios și cu celelalte aspecte, cum ar fi educația patriotică și moral-cetățenească. Amintim numai cîteva dintre numeroasele acțiuni inspirate în bibliotecă de Conferința Națională a partidului sau închinată celei de-a 25-a aniversare a Republicii.

LA BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT, în cadrul serviciului metodic a fost realizat un set de materiale destinate propagandei cărții în bibliotecile publice, pe teme principale abordate de Conferința Națională a partidului, în special în legătură cu literatura existentă în aceste biblioteci, propagandă vizînd susținerea angajamentelor tuturor colecțivilor de oameni ai muncii pentru realizarea cincinalului în 4 ani și jumătate, de îmbunătățire a procesului de producție, de pregătire și perfecționare a forței de muncă necesare producției, de întărirea și dezvoltare a activității de cercetare științifică în sprijinul producției ș.a. Printre materialele elaborate se numără bibliografii, tematici de expoziții, recenzii și prezentări de cărți, materiale de agitație vizuală în jurul cărții ș.a.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ DIN BUCUREȘTI a editat, încă din luna iunie, o amplă cercetare bibliografică (peste 100 de referate) — **Conducerea științifică a societății**. Multigrafiată într-un tiraj de 400 de exemplare, lucrarea, purtînd o banderolă roșie cu inscripția „În întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului”, a fost difuzată forurilor de conducere, bibliotecilor universitare, bibliotecilor Academiei R. S. România și celor municipale.

Pe toată durata lunii iulie, la Biblioteca centrală universitară a fost organizat un ciclu de expoziții închinată Conferinței Naționale, fiind expuse lucrări care reflectă dezvoltarea multilaterală a țării.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN CONSTANȚA a întocmit și a pus la dispoziția tuturor bibliotecilor din județ, ca și altor factori care desfășoară activitate cultural-educativă, un material metodic intitulat **În întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului**, din al cărui cuprins fac parte o prezentare bibliogra-

fică a volumelor apărute în seria **Documente ale Partidului Comunist Român**, o culegere de texte — versuri și proză — dedicate partidului, medaliaoane ale militanților mișcării comuniste și muncitor-rești [pentru acțiuni educative adresate tinerilor], un montaj literar **Anii biruinței**.

În toată perioada premergătoare și următoare Conferinței au fost organizate la sediul bibliotecii vitrine și expoziții, cuprinzînd literatură economică, mai ales publicații periodice.

Încă din luna ianuarie a fost inițiată întocmirea unor bibliografii de semnalare a materialelor tratînd problemele organizării și conducerii științifice a producției. Bibliografiile, cu periodicitate lunară, sînt expediate cadrelor de conducere din județ, din diferite sectoare de activitate. În ajutorul colectivului care lucrează la întocmirea prognozelor este titlul unui buletin, cu periodicitate variabilă, al cărui număr, apărut în întîmpinarea Conferinței Naționale, înregistrează 167 de titluri. Tot în sprijinul specialiștilor antrenăți în elaborarea prognozelor a fost organizat, în cadrul bibliotecii, un cabinet de studiu, dotat în mod corespunzător.

În bibliotecile de pe litoral, în funcție de specificul acestora, s-a inițiat o prezentare ciclică, sub formă de expoziții, a diferitelor regiuni turistice ale țării.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN CRAIOVA a organizat în cinstea Conferinței Naționale a partidului o expoziție cu tema **Cartea social-politică în sprijinul cunoașterii și al dezvoltării conștiinței socialiste și intenționează** ca în întîmpinarea a 25 de ani de la proclamarea Republicii să organizeze o altă expoziție de amploare, cu titlul **Literatura nouă — oglindă a celor 25 de ani de muncă și luptă pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate**.

În cadrul serviciului bibliografic au fost elaborate bibliografii de recomandare, dintre care amintim **Rolul conducător al Partidului Comunist Român în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România, Etică și echitate în societatea noastră socialistă** ș.a.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN ORADEA a organizat o amplă expoziție cu tema **P.C.R. — forță conducătoare a societății noastre socialiste și a elaborat o bibliografie de recomandare intitulată **Revoluția tehnico-științifică contemporană și implicațiile ei social-economice****.

La dispoziția bibliotecilor comunale din județ și a celor de pe raza municipiului a fost pusă o culegere de materiale metodice, menite să-i ajute în organizarea propriilor acțiuni de propagandă a cărții.

La **BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN BRAȘOV**, între 20 iunie și 16 iulie, pu-

blicul brașovean a putut viziona expoziția **Societatea socialistă multilateral dezvoltată**, în cadrul căreia au fost expuse operele tovarășului Nicolae Ceaușescu — cele șase volume din seria **România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste**, expuneri și cuvîntări la diferite plenare, ședințe de lucru, consfătuiri, documente de partid, articole din presă reflectînd realizările obținute în diverse sectoare de activitate în vederea îndeplinirii cincinalului înainte de termen. Expoziții de mai mică amploare, cuprinzînd lucrări social-politice și materiale de partid și de stat de actualitate, sînt organizate în continuare în cadrul tuturor secțiilor de acces public.

Le secția de literatură social-politică a fost întocmită o mapă cu decupări din ziare, cuprinzînd principalele probleme legate de Conferința Națională a partidului, și a fost realizat un album cu 28 de planșe intitulat **Dezvoltarea economico-socială a Republicii Socialiste România în perioada 1971—1975**. Totodată se află în curs de realizare un fișier tematic, pe probleme dezbătute de Conferința Națională.

În cadrul filialelor au fost organizate seri de poezie cu tema **Te slăvim partid iubit**, iar la secția pentru copii, după amieze de poezie și diafilme intitulate **Cîntare partidului și patriei**.

Tot în cinstea Conferinței Naționale a fost realizat primul volum din **Bibliografia Brașovului**, pe anul 1970, urmînd că pînă la sfîrșitul anului să fie terminat și cel de-al doilea volum, pe anul 1971, și a fost multiplicată o mapă cu materiale de orientare a cititorilor, de fapt un ghid pentru popularizarea bibliotecii și a serviciilor sale, material difuzat în rîndul cititorilor și trimis bibliotecilor sindicatelor și celor de învățămînt ca și diferitelor instituții brașovene.

Pînă la aniversarea Republicii se mai prevede să apară un repertoriu bibliografic al lucrărilor tipărite la Brașov în perioada 1947—1972.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „N. IORGA” DIN PLOIEȘTI a editat un catalog selectiv al literaturii social-politice existente în colecțiile bibliotecii și în ajutorul bibliotecarilor comunali, o culegere de materiale metodice și bibliografice. De asemenea, a fost elaborată o bibliografie de recomandare **În spiritul procesului de perfecționare a bibliotecarilor comunali**.

Aniversării Republicii i-a fost închinată **Bibliografia Prahovei. 1970—1971**.

Ar mai putea fi menționate și cele câteva expoziții de carte, organizate în houl bibliotecii: **Cele mai frumoase cărți pentru tineret**, **Știința și tehnica în slujba progresului** și **Marile realizări ale României socialiste oglindite în literatură**.

Scriitori, bibliotecari, cititori

Pregătită cu cîteva luni înainte prin publicarea unor teze ce au fost îndelung comentate de presa noastră literară, Conferința națională a scriitorilor din România a avut loc între 22 și 24 mai 1972 și a marcat un eveniment de seamă pentru întreaga obște scriitoricească precum și pentru toți iubitorii de literatură din țara noastră. Ea s-a caracterizat printr-o atmosferă de dezbateri tovarășească, a fost intrunierea unor oameni care au discutat sincer despre arta scrisului. Conferința a constituit un moment de meditație lucidă asupra literaturii și asupra meninșii scriitorului în societatea socialistă, a însemnat un nou imbold pentru creatori de a-și dedica energia și talentul idealurilor nobile și generoase ale poporului.

În raportul prezentat de Zaharia Stancu, președintele Uniunii scriitorilor, s-a analizat cu fermitate viața noastră literară din ultimii ani și s-au remarcat succesele deosebite obținute de literatura română, tot mai mult preocupată de ridicarea calitativă a nivelului ei. După cum a arătat vorbitorul, în anii care au trecut de la ultima conferință a scriitorilor au fost scrise numeroase opere de valoare inspirate din realitatea epocii socialiste, din frământările omului modern. Critica a căpătat mai multă autoritate și și-a exprimat cu mai multă vigoare opiniile, iar istoria literară a adus o contribuție prețioasă la înțelegerea unor etape din literatura noastră.

Fenomenul literar românesc se desfășoară în lumina Congresului al X-lea al P.C.R. și a hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971 și se află în concordanță cu marile realizări ale orînduirii noastre socialiste. Participanții la Conferință au subliniat în cuvîntările

lor că dezvoltarea fără precedent a civilizației materiale la noi în țară implică răspunderi pentru minutorii condeielor, datori să contribuie la edificarea socialistă prin opere care să oglindească tumultul vremurilor actuale, măreția faptelor oamenilor născuți pe aceste meleaguri.

Rolul primordial în înflorirea literaturii l-a avut crearea de către partid a unui climat propice scrisului. Dogmatismului din anii '60 care constrângea mișcarea literară să meargă pe o singură potecă, i s-a pus de către comuniști un stăvilă de nebiruit. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat clar în cuvântarea sa de o importanță excepțională, rostită la Conferința scriitorilor, că astăzi, la noi, nu există nici o constrângere în privința modalităților de expresie. „Realitatea socialistă oferă mii, zeci de mii de evenimente și subiecte care pot face obiectul unor opere literare. Sint poate, de asemenea, sute și sute de feluri în care puteți descrie și reda, cit mai frumos, și mai divers desigur, aceste evenimente și fapte. Depinde de fiecare dintre dumneavoastră. După cum vedeți, tovarășii există deplină libertate de alegere! Cereți un singur lucru: faceți ca operele voastre să servească poporului!” După cum a arătat secretarul general al partidului, esențial este ca scriitorii să fie martori ai prezentului și să izvodească opere care să intereseze poporul prin problematică gravă, prin luciditatea și curajul cu care sint abordate subiectele, indiferent de maniera stilistică folosită. „Noi dorim o literatură care să înfățișeze viața în toată complexitatea ei, cu toate frământările și contradicțiile ei, cu înfruntarea logică dintre vechi și nou, o literatură și o artă care să contribuie la lupta împotriva mentalităților inapoiate, a rămășițelor concepțiilor vechi în conștiința oamenilor, la afirmarea valorilor morale noi, a umanismului socialist, a principiilor de viață socialiste și comuniste”.

Dezbaterile din cadrul Conferinței au conturat imaginea scriitorului de astăzi din România. El nu apare aidoma albatrosului lui Baudelaire, o făptură care rătăcește stingheră printre oameni. Scriitorul este un om al cetății, interesat de evenimentele din jurul său și de modul cum se reflectă acestea în conștiințele umane, investigate de el și nu un demiurg solitar, retras în zone inaccesibile de unde își contemplă nepăsător semenii. G. Călinescu nota într-una din *Cronicile optimistului*: „Arta este un limbaj și dacă omul s-ar perpetua într-un singur exemplar n-ar mai avea nevoie de grai. Este deci de prisos a mai demonstra absurditatea izolării artistului și a purității artei. Foarte adesea „abstragerea”

artistului este o ipocrizie, căci nu există vreunul care să nu dorească a fi cunoscut de cîți mai mulți semenii”.

Meseria scriitorului se oficiază în singurărate. Autorul unui roman se clăustrează pentru a crea, pentru a putea găsi în liniște la problemele care frământă umanitatea. Deci, nu trebuie confundată izolarea fertilă a scriitorului în camera lui, care e locul lui de meditație și de muncă, cu aceea izolare, dăunătoare, de întrebările ce bîntuie în conștiințele oamenilor.

La Conferință s-a discutat cu aprindere despre accesibilitatea operei literare. Vorbitorii au afirmat că nu se poate pleda în nici un caz pentru o artă în care lucrurile sint oferite cititorului ca și cum nu i-ar recunoaște acestuia înestrarea intelectuală. Viziunile artistice simpliste, schematică sint tot atît de anodine ca și cele fals adinci. Dar devine contrariantă situația în care scriitorul în loc să se apropie de cititor se ascunde în spatele unor perdele de fum ce îi încețoșează mesajul. De cele mai multe ori, această ermetizare excesivă provine din sărăcia de idei și nu ascunde o profunzime.

Cu mult interes au fost urmărite dezbaterile despre realism. Vorbitorii au fost de acord că această modalitate de investigație a realității nu și-a epuizat încă resursele. Realismul și-a îmbogățit accepțiunile, nu mai înseamnă ca în anii '60 o oglindire superficială a lumii înconjurătoare ci reprezintă pătrunderea în intimitatea proceselor ce se desfășoară în societate sau în conștiințele omenești.

Scrișul presupune asumarea unei grave responsabilități și toți cei care și-au făcut din el nu un mijloc de căpătuală sau de cucerire a unei efemere glorie au înțeles greutatea misiunii lor, riscurile pe care ea le implică, dezamăgirile și bucuriile ce o însoțesc. Participanții la Conferință au afirmat că scriitorul se bucură astăzi în România de un prestigiu care îl obligă să nu precupețească nici un efort pentru a crea o literatură majoră, lipsită de viziuni false, idilice, dar și de imagini denigratoare, o literatură militantă, de atitudine, pusă în slujba poporului, izvorită dintr-o profundă dragoste pentru om, însuflețită de umanismul socialist care este pecetea nobilă întipărită pe orice lucrare valoroasă scrisă în societatea noastră comunistă.

Un mare scriitor argentinian, J. L. Borges închipuia universul ca o vastă bibliotecă. Imaginea nu este gratuită. Încet, încet, cu o răbdare de admirat, oamenii au mutat o parte din realitatea înconjurătoare în paginile cărților, au transformat biblioteca într-un Cosmos. Iar stăpinul acestui uriaș domeniu este bibliotecarul. El conduce pe cititori prin întor-

tocheatul labirint format de rafturile umplute pînă la refuz cu volume, îl ajută să capete deprinderea de a se orienta singur către cărțile într-adevăr valoroase. Aceasta nu înseamnă a-ți impune preferințele proprii. Opțiunea pentru o anumită carte de zăvăluie un om și bibliotecarul nu refuză cititorului emoționantul gest al alegerii unui volum, al scoaterii lui dintr-un raft unde se găsește laolaltă cu o sumedenie de alte tomuri.

În țara noastră, biblioteca este o instituție de educație comunistă, un factor activ de propagandă de pe poziții partinice. De-a lungul anilor se adună în rafturile ei nenumărate cărți, unele răfoite de zeci de cititori, altele necitite deoarece sînt lipsite de valoare estetică. Din păcate, există totodată și lucrări literare de o mare frumusețe pe care cititorii nu le cer, iar bibliotecarii nu le recomandă deoarece nu le cunosc conținutul și ele zac uitate, iar paginile lor nu le întoarce nimeni niciodată. Bibliotecarii păstrează cu grijă și dragoste cărțile. Dar biblioteca nu este un sanctuar unde se pășește cu șmerenie și unde se adună volume. Astfel concepută ea devine un depozit de hîrtie și nu o instituție ce contribuie la educația politică, estetică, etică a oamenilor, un vast și complicat sistem care oferă cunoștințe cititorilor.

Bibliotecarul ideal citește toate cărțile pe care le posedă. Practic, lucrul este imposibil și de aceea el are nevoie de sprijinul criticii literare. Bibliotecarii au urmărit cu profund interes lucrările Conferinței scriitorilor. Ei așteaptă nu numai volume de poezii, romane de o înaltă valoare artistică și vibrant mesaj social, dar și o atitudine mai hotărîtă a criticilor în abordarea fenomenului literar, în acțiunea de discernere a valorii de non-valoare. Oricît ar citi, bibliotecarii nu au competența criticilor literari de profesie, a specialiștilor în estetică. Ei nu au atribuția să judece însușirile artistice ale cărților, să întocmească ierarhizări în domeniul literaturii, ci semnaleză cititorilor acele opere semnificative, a căror cunoaștere nu poate să lipsească din cultura unui om. Orientarea exactă a bibliotecarilor o înlesnește o critică obiectivă, străină de acele combinații de grup care pot transforma o operă neimportantă într-una genială, sau pot falsifica adevărul despre o carte excepțională. De altfel, Conferința a îndemnat critica de specialitate ca, în spiritul programului de îmbunătățire a activității ideologice, să-și consolideze rolul în viața literară. În anii care urmează, ea va pune la îndemîna publicului instrumentele de lucru atît de necesare orientării în special în literatura contemporană, care de obicei apare în

continuă frămîntare, lipsită de coordonate precise. Totodată, la activitatea curentă a criticilor de recenzare a volumelor apărute se va adăuga și elaborarea de lucrări de sinteză ce vor îmbrățișa fenomenul literar în toată complexitatea lui.

Acum, cînd dezbaterile Conferinței au luat sfîrșit, ne place să ni-i închipuim pe poeți, prozatori, critici, dramaturgi reînțorși la masa de lucru și migălînd pînă la ore tîrzii din noapte paginile viitoarelor opere. Bibliotecarii le așteaptă cu încredere, ei le vor citi și le vor recomanda cu stăruință pe cele mai bune dintre ele stăpînului dintotdeauna al cărții: cititorul.

Dragoș VILCEANU

V. Sergheer (U.R.S.S.)

„Cărți pentru toți“

ANUL INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII

Biblioteca municipală „Gh. Asachi“ din Iași în Anul internațional al cărții — Bilanț și perspective —

INTERVIU CU CONSTANTIN GÎLEA,
DIRECTORUL BIBLIOTECII

RED : Au trecut șase luni din acest An internațional al cărții. Avînd o viziune clară asupra realizărilor de pînă acum și perspectiva obiectivelor prevăzute pentru perioada următoare, cum ați caracteriza programul bibliotecii pentru acest an-eveniment ?

C. G. : Exista posibilitatea organizării unor acțiuni festive, de răsădit, cu titluri și teme care să impresioneze, dar ale căror urme s-ar fi șters, desigur, o dată cu întoarcerea ultimei file a calendarului pe 1972. Noi am optat pentru un program de mai lungă respirație, care să tindă spre optimizarea serviciilor bibliotecii, spre atragerea în rîndurile cititorilor a unor pături ale populației rămase pînă acum în afara sferei noastre de acțiune și spre elaborarea unor forme de propagandă, de dezvăluire a colecțiilor, de orientare a lecturii, care să asigure menținerea acestor cititori în rîndurile publicului Bibliotecii municipale.

RED : Ați putea desprinde din acest program, pe care-l bănuiesc amplu și complex, aspectul pe care îl considerați esențial ?

C. G. : Cea mai bună propagandă este o bibliotecă civilizată, cu servicii eficiente, cu o organizare cit mai funcțională, cu fonduri judicious constituite și ținute la zi. De aici, preocuparea noastră constantă, sprijinită din plin de organele locale de partid și de stat, pentru continuă ameliorare a serviciilor bibliotecii, pentru modernizarea dotării, pentru mărirea gradului de funcționalitate a localului, printr-o mai bună distribuție și organizare a spațiului, aspecte la care **Revista bibliotecilor** ne-a mai oferit, și cu alte prilejuri, posibilitatea să ne referim. Colecțiile bibliotecii, cunoscînd o substanțială creștere anuală (în medie, 15 mii de volume), datorită componenței lor, a calității lor, credem că sînt în măsură să satisfacă cele mai pretențioase solicitări. Evaluînd cantitativ colecțiile de care dispunem, putem arăta că ele se cifrează la aproximativ 200 de mii de volume, iar alocația bugetară asigurată de organele locale (160 de mii în anul trecut, 180 de mii în acest an, fără a socoti suplimentările) ne permite să le conferim un caracter mereu actual.

RED.: *Se poate aprecia că Biblioteca municipală „Gh. Asachi” dispune de o bază materială dintre cele mai bune, oferind un cadru propice pentru realizarea dezideratului Cărții pentru toți. Ce sens atribuieți lozincii înscrise pe frontispiciul Anului internațional al cărții?*

C. G.: Aș răspunde apelând la o explicație care nu-mi aparține, dar pe care o consider foarte proprie celor ce gândesc, anume că, din unghiul profesiei noastre, întreaga problematică a Anului internațional al cărții se rezumă, în ultimă instanță, la înțelegerea justă a sarcinilor bibliotecii, care constau în a face să ajungă cartea la cititor și cititorul la carte, înțelegând aceste raporturi sub aspectul lor calitativ, ca o cerință esențială a funcțiilor educative ale bibliotecii.

RED.: *Să ne oprim la prima latură a acestei aserțiuni: „a face să ajungă cartea la cititor”. Care sînt, după opinia dv., cele mai nimerite căi pentru traducerea ei în fapt și ce a întreprins Biblioteca „Gh. Asachi” în această direcție?*

C. G.: Pe de o parte se pune problema atragerii cititorilor la lectură. În acest scop, biblioteca noastră apelează la o gamă largă de mijloace publicitare, menite să facă cunoscute existența instituției și a serviciilor ce le oferă, de la editarea și difuzarea unor materiale de propagandă — cărți postale, serme de carte, afișe, fluturași, ghiduri — și pînă la folosirea, cu înțelegerea și sprijinul redactorilor respectivi, a stației de radio Iași și a presei locale.

Pe de altă parte însă, se pune și problema apropierei cărții, de cititori. Se știe că municipiul Iași, prin continua sa dezvoltare economică și socială (situația demografică: în 1960—1961 — 122 083 de locuitori, în 1970—1971 — 185 773 de locuitori, iar împreună cu populația suburbiilor și navetiștii — 260 000 de locuitori), care a determinat și vaste acțiuni edilitare, a cunoscut o mare extindere urbanistică. Cartierele de blocuri din Tătărași și Socola-Nicolina, ridicate pe locurile unor vechi cartiere periferice, aglomerate azi o populație de 40—50 de mii de locuitori și, respectiv, peste 50 de mii de locuitori, iar noul cartier în plină construcție, Alexandru cel Bun, va ajunge în următorii 10—15 ani la o populație de peste 100 de mii de locuitori. În aceste condiții, necesitatea filialelor devine din ce în ce mai stringentă. Deși biblioteca noastră are organizate trei unități filiale și două puncte de împrumut, reușind să acopere cu serviciile lor aproape întreaga arie a orașului, este de

datoria noastră să recunoaștem că în ceea ce privește localurile, funcționalitatea acestora și, decurgînd de aici, dotarea și organizarea lor, situația nu se prezintă la nivelul exigențelor contemporane. Anumite proiecte edilitare, ca și precupările foarte actuale ale Consiliului popular municipal, concretizate în Decizia nr. 726/30. XII. 1971, ne îndreptățesc însă să întrevădem un viitor mai bun al acestor filiale, care, chiar și în actualele condiții, au un aport însemnat în ansamblul activității Bibliotecii municipale (28 la sută din cititori, 24 la sută din frecvența totală, 25 la sută din volumele difuzate).

Tot aici cred că ar trebui să amintesc preocuparea noastră de a crea condiții de lectură și unor pături ale populației aflate într-o situație specială. Astfel, în cadrul penitenciarului funcționează un punct de împrumut, cu aproximativ 400—500 de volume, primate foarte des (în special cărți despre viața oame-nilor de seamă, călătorii, broșuri de popularizare a științei), deservirea fiind asigurată de un deținut. În politica noastră de achiziții avem în vedere acest public penitent, la a cărui recuperare morală cărțile, bine alese, pot contribui din plin. În anul 1971, aici, au fost înregistrat 831 de cititori și s-au difuzat 2529 de volume.

O bibliotecă mobilă (aproximativ 4 mii de volume) avem organizată și pentru uzul elevilor de la Casa de copii-copulari din Bucur. Tot pentru ei se susțin, periodic, diferite acțiuni de propagandă a cărții.

De asemenea ne-am preocupat să punem la dispoziția Asociației orbilor din Iași, dacă nu o colecție de „cărți citite”, pentru că are deja o fonotecă proprie foarte bogată, înregistrări pe benzi magnetice ale unora din cele mai interesante acțiuni de masă ale bibliotecii, din ciclul „X... în conștiința Iașului” (M. Sadoveanu, I. Teodoreanu, în proiect: M. Codreanu, C. Hogăș etc.).

RED.: *Dar prin „a face să ajungă cititorul la carte” ce înțelegeți?*

C. G.: Este latura cea mai complicată a activității bibliotecare, adică întreaga muncă ce trebuie dusă pentru dezvoltarea colecțiilor, de la organizarea cataloagelor și pînă la tematica accesului liber la raft, activitatea de informare, precum și acțiunea de mediere a accesului cititorilor noștri la colecțiile altor biblioteci, prin intermediul împrumutului interbibliotecar. În esență, este vorba de a crea cititorului condiții pentru a putea ajunge la cartea potrivită cerințelor sale de lectură și de informare.

RED.: Se pune însă nu numai problema orientării, dar și a influențării pozitive a lecturii, în virtutea caracterului militant, pe care, ca instituție a educației comuniste, biblioteca îl are...

C. G.: Sint două aspecte care își află o imbinare firească. A găsi formele, metodele cele mai nimerite, a elabora instrumentele prin care să se influențeze orientarea cititorilor în alegerea unei literaturi bune, variate, valoroase, care să contribuie la formarea lor intelectuală armonioasă, la precizarea unei gândiri politice înaintate este una din preocupările constante ale colectivului de lucrători din Biblioteca municipală, vădindu-se în tematica bibliografiilor de recomandare pe care le elaborăm, în problematica expozițiilor de carte, în conținutul profund educativ al acțiunilor culturale organizate ș.a.

Totodată sintem însă conștienți că deși biblioteca poate să trezească interese de lectură și de informare, în cea mai mare măsură aceste interese sint declanșate de factori extrabibliotecari. Or, serviciile unei biblioteci, oricît de competente ar fi și de temeinic gîndite, rămîn fără sens dacă nu se întîlnesc cu interese, cu cerințe determinate de viață. A conecta influența bibliotecii la influența factorilor exteriori bibliotecii, care contribuie la educarea comunistă a maselor, la lărgirea orizontului lor de cunoaștere, în sensul cerințelor zilelor noastre de formare a omului socialist, multilateral dezvoltat, iată problema numărul unu a propagandei bibliotecare. A porni de la evenimentele politice interne și externe de strîngentă actualitate, de la realitățile noastre economice și sociale, a avea în vedere programa școlară, tematica cursurilor de reciclare, cea a universităților populare, programele de radio și televiziune, ba chiar și cele ale teatrelor și cinematografulor, repertoriul filarmonicii, natura expozițiilor, itinerariile turistice, și cite altele, sint căi sigure de orientare a propagandei bibliotecare, de la formele ei cele mai simple și pînă la cele mai pretențioase, de tipul lucrărilor de informare bibliografică, în direcția unor interese reale de lectură și de informare, uneori aflate în stare de latență.

RED.: Vorbeați mai înainte despre organizarea unor acțiuni cultural-educative în cadrul bibliotecii dv. Cum despre rosturile lor v-ați exprimat deja opinia, poate ar fi bine să aduceți cîteva precizări cu privire la formele adoptate și la problematica abordată.

C. G.: Programul manifestărilor cultural-educative, pe care, pe afișele bibliotecii, l-am intitulat „de luni pînă dumi-

nică”, este complex și variat. Pe lingă acțiunile ocazionale, trebuie arătat că, avînd o adresabilitate precisă și o anume continuitate tematică, cele mai multe sint constituite în cicluri. Aș aminti astfel: **Caleidoscop muzical. Cartea săptămînii. Vitrina literară. Graiul peliculei și cuvîntul cărții. Clubul literar „M. Sadoveanu”** ș.a. Majoritatea acestora sint organizate în colaborare cu Consiliul pionierilor, cu Universitatea populară, cu Conservatorul „G. Enescu”, cu filiala ieșeană a Uniunii scriitorilor, cu Editura „Junimea” etc.

RED.: Ați vorbit despre colaborare. Privind-o de astă dată la un alt nivel și cu alte sensuri, care este contribuția bibliotecii pe care o conduceți la încheierea bibliotecilor din județul Iași într-un sistem unitar?

C. G.: Poziția Bibliotecii municipale din Iași ca principală bibliotecă publică a județului a determinat profilarea ei și ca centru metodic. În ansamblul activității bibliotecii noastre, preocupările pentru îndrumarea metodică, de specialitate, a bibliotecilor publice de pe teritoriul județului ocupă un loc aparte, deosebit de important, deși condiții obiective (lipsa de personal) ne împiedică să instituiem un serviciu metodic propriu-zis (cum de altfel, în vechea organizare, am avut), care să permită desfășurarea unei activități pe măsura necesităților reale. Sprînjînul pe care îl acordăm Comitetului județean de cultură și educație socialistă în calificarea și perfecționarea cadrelor, în îndrumarea centrelor metodice care funcționează în județul nostru, în organizarea activității de propagandă a cărții și chiar și în întreprinderea unor studii menite să fundamenteze mai buna organizare a activității cu cartea se realizează cu forțe din diferite sectoare ale bibliotecii, uneori îngreundu-se realizarea propilor sarcini.

Ca principală colecție a județului, Biblioteca municipală „Gh. Asachi” consideră că publicul său potențial e constituit nu numai de populația municipiului Iași, ci și de toți locuitorii județului, cărora, în principiu, le trebuie asigurat și facilitat accesul la întreaga bogăție de documente. Numărul beneficiarilor împrumutului interbibliotecar pe care îl acordăm este în continuă creștere (în anul 1971 și trim. I.1972 — aproximativ 80 de cititori serviți, numărul solicitărilor fiind însă cu mult mai mare). Din păcate, sintem conștienți că nici în această privință Biblioteca municipală nu are posibilitatea să se achite de toate obligațiile ce-i incumbă. Mă gîndesc la necesitatea unui catalog de creștere a colecțiilor,

editat într-un tiraj corespunzător, instrument de informare bibliografică indispensabil pentru realizarea în bune condiții a împrumutului interbibliotecar, dar pe care noi îl realizăm actualmente doar sub formă dactilografiată. Repartizarea unei mașini de multigrafie „Ciklos”, ce ne-a fost aprobată în principiu, sperăm că va permite într-un viitor apropiat remedierea acestei situații nefirești. Cu ajutorul Comitetului județean de cultură și educație socialistă ar rămâne să rezolvăm celelalte două probleme, mai simple, hirtia și difuzarea. Va fi un pas important în transformarea lozincii „Cărți pentru toți” într-o realitate de fapt.

RED. : A-i educa pe copii ca cititori, a le forma deprinderi independente și durabile de lectură și de informare, a contribui la conturarea unor interese și curiozități multilaterale sînt sarcini de o deosebită importanță socială pentru o bibliotecă publică, în virtutea obiectivelor ce stau în fața acestei instituții de educație comunistă, în ceea ce privește contribuția ei la formarea „schimbului de miine” al societății noastre. Cum se realizează acestea în cadrul Bibliotecii „Gh. Asachi” ?

C. G. : În condițiile în care progresul social presupune ca o condiție indispensabilă mărirea capacității de informare, deci implicit o lectură activă și calificată, Biblioteca municipală acordă, prin intermediul secției pentru copii, o mare atenție atît creării unor condiții optime de lectură și de informare pentru copii, cît și aplicării celor mai eficiente metode de pedagogie a lecturii. Grija pentru permanentizarea acestor cititori, grijă accentuată mai ales în perioada cînd, formal, se apropie transferul lor de la secția pentru copii la cea destinată adulților, se traduce în ștergerea hotarelor stricte dintre acestea, în conlucrarea permanentă a lucrătorilor din cele două sectoare. Peste 3 500 de cititori, cu o frecvență anuală de aproape 33 de mii și un număr de 110 mii de volume împrumutate sînt cifre care, fie și numai sub raport cantitativ, pot da o imagine asupra activității secției pentru copii. Trebuie să adaug că, acolo, unde se plămădesc cititorii de miine, în colaborare cu școlile și cu Consiliul județean al pionierilor, se desfășoară activități complexe menite să cimenteze în rîndul copiilor deprinderi temeinice de lectură, de tehnică a muncii intelectuale, să le lărgescă orizontul cultural și artistic. Dintre recente acțiuni circumscrise acestui scop mă voi referi doar la Clubul literar „M. Sadoveanu”, organizat sub semnul Anului internațional al cărții.

O bibliotecă civilizată, cu servicii eficiente, cu o organizare cit mai funcțională

Modificările făcute în anii din urmă în organizarea spațiului de care dispune Biblioteca municipală „Gh. Asachi” în cadrul Palatului culturii din Iași, în sensul mării gradului de funcționalitate (asigurarea unei circulații corespunzătoare a cărții între depozite, săli de lectură și secțiile de împrumut, în condițiile în care posibilitățile de expunere la raft liber sînt limitate, datorită spațiului, la 25—28 de mii de volume la „împrumut pentru adulți” și 20—22 de mii de volume la „împrumut pentru copii”; crearea unui depozit special, în imediata vecinătate a sălii de lectură pentru ziare și reviste, conținînd colecțiile cele mai solicitate, în afară de abonamentele curente expuse la acces liber; amplasarea serviciului de evidență și catalogare în preajma secțiilor de împrumut și a depozitului și a serviciului de informare bibliografică în apropierea sălilor de lectură), au fost urmate de o mai bună organizare a fiecărei secții în parte, în primul rînd a celor cu acces public, de modernizări în dotare și amenajare, permițînd servicii rapide, de un înalt nivel de profesionalitate, corespunzător exigențelor tot mai elevate ale publicului. Am aminti astfel înzestrarea secției de împrumut cu mobilier modern (rafturi din montanți metalici, cu polițe cu ruckwand-uri din lemn masiv furniruit cu lemn de pâr african, cu polițele de sus rabatabile, utilizate pentru mici expoziții de raft, alte rafturi, destinate expozițiilor tematiche, fiind prevăzute pe jumătatea de sus cu vitrine închise sub sticlă; măsuțe, în colțurile de răsfoire, prevăzute cu sertare, în care sînt organizate fișiere tematiche; fotolii confortabile), dotarea zonei de informare cu mobilier pentru cataloage, elegant și funcțional, instalarea în sălile de lectură a unor tablouri electrice de avertizare a cititorilor care își așteaptă comenzile. Tot aici, a fost pus la dispoziția cititorilor un aparat Dokumator pentru citirea microfilmelor. Ar mai fi de menționat înzestrarea secției muzicale a bibliotecii (posesoare a unei discoteci de peste 2 500 de unități) cu trei aparate, a cîte două căști fiecare, pentru audiții individuale.

A face să ajungă cartea la cititor...

O bibliotecă ale cărei secții sînt zilnic frecventate de 500—800 de cititori și care demara în Anul internațional al cărții cu performanțele anului calendaristic precedent — 22 570 de cititori, cu o frecvență de 200 993 și un număr de 523 914 volume consultate — ar fi putut să se considere mulțumită, fără noi tentative de a-și lărgi cercul de beneficiari. Cu toate acestea, începutul noului an i-a găsit pe lucrătorii Bibliotecii municipale din Iași la fel de preocupată de atragerea și permanentizarea a noi și noi cititori. Printre metodele folosite: o largă acțiune publicitară (afișe ale bibliotecii pe toate arterele principale ale orașului; cărți poștale ilustrate cu aspecte din bibliotecă și citeva succinte relații pentru cititori, expediate în școli și instituții sau introduse în căsuțele poștale; fluturași și ghiduri ale bibliotecii difuzate la chioșcurile de ziare o dată cu presa cotidiană); numeroase materiale referitoare la bibliotecă și la serviciile sale, însoțite de fotografii expresive, inserate în Pla-

căra Iașului sau în paginile de publicitate ale săptămînalului politic, social, cultural, **Cronica** (Biblioteca municipală și documentarea cadrelor didactice, Și micii cititori sînt în atenția bibliotecii, **Agenda** bibliotecii, **Presa** de specialitate despre lucrările editate de bibliotecă, **Zilele bibliografice**, **Biblioteca și școala**, **Oaspeți de peste hotare** despre bibliotecă — spicuri din „Cartea de impresii” ș.a.); emisiunile radiofonice (**Despre A.I.C.**, **Activitatea bibliografică a Bibliotecii municipale**, **Acțiuni ale Bibliotecii „Gh. Asachi”** în cadrul **A.I.C.**, **Clubul literar „M. Sadoveanu”** al pionierilor și școlariilor etc.); scrisori-invitație adresate specialiștilor din diferite întreprinderi, cu prezentarea serviciilor oferite de bibliotecă și recomandări bibliografice din sfera lor de interes; scrisori asemănătoare adresate cititorilor care nu s-au reînscris, însoțite de bibliografii de recomandare din seria 100 de cărți despre...; organizarea pe tot cuprinsul anului, în colaborare cu școli, organizații, instituții, a unor „Zile deschise ale bibliotecii” ș.a. La capătul primului semestru al acestui an,

Aspect din secția de împrumut a Bibliotecii municipale „Gh. Asachi”

biblioteca înregistra, ca urmare a tuturor acestor acțiuni, un număr de 14 741 de cititori, cu 283 422 de volume solicitate, și o frecvență de 112 835.

În ceea ce privește serviciile prin filiale, față de cele arătate de directorul bibliotecii în interviul ce precede prezentarea noastră, ne vom rezuma să reproducem, ca pe niște mostre ale grijii cu care Consiliul popular local privește problemele lecturii publice, două din articolele cuprinse în Decizia la care s-a referit: (art. 1) În scopul de a contribui într-o măsură mai mare la educația socialistă a oamenilor muncii și pentru a crea condiții optime cititorilor, conducerea Bibliotecii municipale va studia și va propune Comitetului executiv, pînă la 15.II.1972, cartierele unde se vor amenaja filiale ale bibliotecii, sediile respective și programul de funcționare a acestora și (art. 3) Pentru satisfacerea cerințelor de lectură din noul cartier Alexandru cel Bun, Biblioteca municipală se va îngriji încă din anul 1972 să pregătească baza materială în vederea deschiderii unei bibliotecii, prevăzute în planul de construcții din acest cartier. Pînă la realizarea construcției planificate în acest cîncinal, bibliotecii i se vor crea condiții, încă în 1972, pentru organizarea unui punct de împrumut, la parterul unui bloc. Presupunem că aceste măsuri vor fi însoțite și de suplimentarea schemei cu un post de bibliotecar, care să asigure serviciile în noua filială.

...și cititorul la carte

Agenda bibliotecii în holul de la intrare (orar, amplasamentul secțiilor și al filialelor, relații despre colecții, norme de frecventare, extrase din regulamente etc.), panouri cu circuitul în secții, cu sistemul de cataloage, cu schema de organizare a catalogului sistematic, cu periodicele existente în colecțiile bibliotecii, modele pentru completarea buletinelor de cerere, ca și întregul sistem de indicatoare de raft în sălile cu acces liber sînt instrumente de orientare în grup, care călăuzesc pașii cititorilor în toate sectoarele. La înscriere, cititorilor li se înmînează de altfel ghidul bibliotecii și alte materiale informative, menite să-i ajute să se „descurce” singuri. În prezent, Biblioteca municipală se află în tratative în vederea realizării unor seturi de diapozitive (circuitul în bibliotecă, instrumente de informare, cărți rare) care vor fi proiectate cu prilejul „Zilelor deschise ale bibliotecii”, iar la cerere, împrumutate școlilor pentru anumite ore de dirigiență.

Pornind de la ideea că omul modern vine la bibliotecă nu numai să citească, dar și să se informeze (informații de na-

tură factografică, în egală măsură cu informații bibliografice), în toate secțiile bibliotecii (împrumut adulți, săli de lectură pentru cărți și periodice, secția pentru copii) au fost organizate rafturi cu lucrări uzuale de informare. O atenție deosebită este acordată asigurării informării în domeniul social-politic, cititorii avînd la dispoziție cele mai reprezentative opere ale clasicii marxism-leninismului, documente de partid și de stat, cuvîntările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o informare la zi privind actualitatea politică internă și internațională. La sălile de lectură, fondul de referință (enciclopedii, dicționare, anuare statistice, tratate și manuale universitare, istorii ale domeniilor, bibliografii pe diverse teme întocmite în cadrul bibliotecii sau provenite de la alte biblioteci, ghiduri de informare, reviste referative de semnalară etc.) se cifrează la 2 500 de volume, tot aici existînd și o colecție de stasuri (11 mii de unități). Sînt expuse în acces liber, printre altele, valoroase lucrări în limbi străine. Selectăm la întîmplare: *Litterature française de Antoine Adam, Georges Lermittier și Edouard Morot-Siv și Litterature française de Joseph Bedier și Paul Hazard*, ambele în Editura Larousse, *Dictionnaire des personnages și Dictionnaire universel des Lettres*, Editura Laffont-Bompiani, *Lexikon der Weltliteratur, WeltGeschichte, Die länder der Erde von A bis Z și Körperkultur und Sport*, apărute în colecția *Kleine Enzyklopädie* editată la Leipzig, *Handbook of applied instrumentation* de Douglas M. Considine etc.

Cataloagele bibliotecii, ca principală sursă de informare bibliografică asupra colecțiilor, se constituie într-un sistem unitar și complex. Pe lîngă clasicele cataloage alfabetice și sistematice pentru cărți, periodice, colecții muzicale, albume, stasuri, remarcăm o seamă de fișiere tematice, întocmite în cadrul serviciului bibliografic (P.C.R. Congrese și plenary, Dezvoltarea județului Iași în anii de după Eliberare, probleme generale ale pedagogiei și didacticii, ale sociologiei, Studii critice referitoare la literatura română și universală).

La realizarea aparatului de informare, un aport însemnat au și lucrătorii serviciului de relații cu publicul. Astfel, în cadrul secțiilor de împrumut pentru adulți și pentru copii, cititorii au la dispoziție și alte fișiere tematice, născute din necesitățile lor curente de informare. Menționăm la secția de împrumut pentru adulți indexurile operelor lui Marx, Lenin și ale tovarășului Nicolae Ceaușescu (*România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*), indexu-

rile edițiilor de opere complete sau alese ale unor scriitori români și străini și fișierele bibliografice „Educația tineretului”, „În ajutorul dirigintelui”, „În ajutorul celor ce studiază în învățământul de partid”, „Poezii pentru dumneavoastră” (dedicate anumitor evenimente, personalități ș.a.), iar la secția pentru copii, fișierele: „Poezia patriotică”, „Teatru pentru școlari”, „Oameni de seamă”, „Știința la zi”, „Construiri și experimentații”, „Note de călătorie”, „Educația prin muncă și pentru muncă”, indexul analitic al revistei **Cutezătorii** și un fișier analitic „În ajutorul celor ce se pregătesc pentru examenul de admitere”.

Prin punctul de informare organizat în cadrul secției de împrumut, uzajerii de toate categoriile, în primul rând elevii din ultimele clase de liceu și studenții, au asigurată o asistență permanentă, o îndrumare competentă în utilizarea diferitelor instrumente bibliografice. La cerere, se alcătuiesc aici bibliografii selective pe diferite teme (15—20 de notițe). Evidențierea lor într-un registru de referință permite pe de o parte cunoașterea necesităților de informare existente în rândul publicului secției, iar pe de altă parte oferă posibilitatea revalorificării acestora și cu alte ocazii.

Tematica lucrărilor realizate în cadrul serviciului de informare bibliografică tinde să acopere o arie cât mai largă de interese de informare, din cele mai pretențioase. Se urmărește asigurarea informării celor interesați de diferitele aspecte ale vieții locale, satisfacerea cerințelor de informare profesională ale specialiștilor din întreprinderile și instituțiile orașului care nu dețin biblioteci specializate, lărgirea nivelului general de cunoștințe

al tuturor beneficiarilor și în primul rând al tineretului studios. Din păcate, posibilitățile editoriale ale Bibliotecii „Gh. Asachi” sînt limitate și multe materiale bibliografice rămîn perioade îndelungi doar în formă dactilografiată, neputînd intra într-o circulație mai largă, extinsă la nivelul județului. Amintim dintre lucrările aflate într-o asemenea situație **Buletinul lunar de creștere a colecțiilor, Contribuțiile la bibliografia orașului și județului Iași**, realizate după anul 1966 și pînă în 1970, **Anuarul bibliografic pe anul 1971**, catalogul ilustrat **Manuscrise și cărți rare din colecțiile bibliotecii, Indicele de materii al revistei Albina** ș.a.

Propaganda activității bibliografice intens susținută în revistele **Cronica** și **Convorbiri literare**, la Studioul de radio Iași, în ziarul local și în gazetele uzinale, la stațiile de amplificare din întreprinderi a determinat ca în anii din urmă numărul bibliografiilor la cerere să crească în mod simțitor. În arhiva serviciului există numeroase scrisori din partea beneficiarilor unor astfel de bibliografii, în care își exprimă grațitudinea. Scrisori asemănătoare există și din partea unor instituții, a unor școli, cărora le-au fost expediate în set lucrările de recomandare din seria **100 de cărți despre...**, unele fiind însoțite chiar de propuneri concrete de teme și subiecte pentru următoarele bibliografii.

Un loc aparte în activitatea serviciului de informare bibliografică îl ocupă elaborarea unor lucrări menite să faciliteze informarea publicului de pe raza întregului județ, la nivelul bibliotecilor comunale (mai recent: **În sprijinul propagandei agricole în biblioteci, File de calendar, Momente din istoria orașului și a județu-**

În anul 1971

NICI UN ELEV!
NICI UN STUDENT!
NICI UN MUNCITOR!
NICI UN FUNCȚIONAR!
NICI UN INTELLECTUAL!

NU SE POATE LIPSI DE SERVICIILE
BIBLIOTECI MUNICIPALE „GHEORGHE ASACHI”

Serviciile oferite de această bibliotecă sînt gratuite: în baza unei legitimații oricine poate deveni abonatul ei. Termenul de împrumut al cărților este de 14 zile, cu drept de prelungire.

Faceți-vă Bibliotecă municipală „Gheorghe Asachi” (Palatul Culturii) care este deschisă pentru cititori zilnic între orele 8—20.

Unul din materialele de propagandă difuzate de bibliotecă.

lui Iași. Bibliografie de recomandare), sau să-i ajute pe bibliotecari în activitatea de propagandă (**Caiet bibliografic metodic pentru propaganda cărții științifice, Caiet bibliografic în cinstea aniversării Republicii** ș.a.).

Există la Biblioteca municipală din Iași o preocupare permanentă în direcția creării unui cerc de beneficiari direcți ai informării. Este vorba de acele categorii ale publicului ale căror domenii de interese sînt în linia generală cunoscute de bibliotecă și pentru care aceasta desfășoară o activitate de informare activă. Am amintit deja existența unui fișier bibliografic pe tematica învățămîntului ideologic. Dubletele acestor fișe se află la Cabinetul municipal de partid, unde de altfel sînt intens folosite și volumele din seria **Contribuții la bibliografia orașului și județului Iași, Anuarul bibliografic** ș.a. Cursurile de reciclare a cadrelor de partid și de stat, a lucrătorilor din presă au fost de asemenea sprijinite, la solicitarea forurilor organizatorice, cu materialele bibliografice necesare. Tot astfel cursurile de inițiere și de perfecționare ale bibliotecarilor comunali și școlari. Cursanții diferitelor secții ale Universității populare primesc cu regularitate bibliografia de recomandare, în special din seria **100 de cărți despre**. De altfel, între cele două instituții este instituită o colaborare constantă. Directorul bibliotecii, C. Gilea, este membru în Consiliul de conducere al Universității populare și conducătorul direct al cercului **Seri ieșene**, ale cărui ședințe se țin în cadrul salonului literar al bibliotecii; **cercul de biblioteconomie** (aproximativ 80 de persoane) este condus alături de Gr. Botez, directorul Bibliotecii centrale universitare din Iași, de Liviu Moscovici, șeful serviciului bibliografic, iar **Calidoscopul muzical**, condus de prof. univ. G. Pascu și de bibliotecara Elena Bodor, este un cerc de audiții muzicale, inițiat de Biblioteca „Gh. Asachi” încă în urmă cu 15 ani.

A conecta influența bibliotecii la influența factorilor exteriori bibliotecii

Preocuparea de a-și crea un cerc de beneficiari direcți ai informării, de a da o adresă mai precisă lucrărilor elaborate, se întîlnește cu tendința de orientare a activității de propagandă a bibliotecii spre domeniile și temele față de care interesul publicului a fost deja sensibilizat prin intermediul unor factori extra-bibliotecari care promovează idei înaintate și valori autentice. Vom aminti în acest

sens cîteva din acțiunile cu caracter inedit, inițiate în acest An internațional al cărții de secția de împrumut pentru adulți, concepute ca manifestări seriale. Să începem cu ciclul **carte-film**, realizat sub formă de expoziții de cărți aflate la baza anumitor ecranizări, afișe cinematografice, fotografii cu secvențe din filmele respective, obținute de la Întreprinderea cinematografică județeană. Cu ocazia expozițiilor se elaborează și liste bibliografice de recomandare, cuprinzînd edițiile neincluse în expoziție, studii și recenzii, cronici de film. Asemenea expoziții s-au organizat pînă acum pentru **Moartea lui Ipu (Atunci i-am condamnat pe toți la moarte)**, **Enigma Otiliei (Felix și Otilia)** și **Apus de soare, Viforul, Lu-ceafărul (Mușatinii, serialul T.V.)**. Dat fiind interesul cu care a fost primită de public această nouă formă de propagandă a cărții, se intenționează organizarea unor expoziții similare în legătură cu diferitele premiere teatrale ale Naționalului ieșean. Precedată de o micro-expoziție, săptămînal, luna, are loc o acțiune intitulată **Cartea săptămîinii**, cu care ocazie este „lansată” una din cele mai semnificative apariții ale Editurii „Junimea”, cu participarea redactorului de carte, care asigură prezentarea lucrării respective și, în cazul autorilor ieșeni contemporani, în prezența acestora. **Săptămîna t.v.** în cărți este tot un gen de expoziție de carte, urmărind să prelungească interesul cititorilor față de anumite probleme de care s-au apropiat în calitate de telespectatori. Tematica este determinată în primul rînd de emisiunile politice, științifice, tehnice, de călătorii geografice etc. Listele de recomandare întocmite pentru fiecare din aceste teme, păstrate în mape speciale, se constituie astfel în mici colecții de o deosebită utilitate pentru activitatea de informare realizată la nivelul secției.

Acolo, unde se plămădesc cititorii de mine...

S-ar putea, vorbind despre secția pentru copii a Bibliotecii municipale „Gh. Asachi” din Iași, aborda, cu șanse egale de a avea lucruri pilduitoare de spus, oricare compartiment al activității ce se desfășoară aici, de la modul de constituire a colecțiilor, cu grijă atentă pentru asigurarea unei literaturi adecvate din toate domeniile cunoașterii și crearea unui aparat informativ, apt să răspundă multiplelor necesități de informare bibliografică și, mai ales, la această vîrstă, de natură factologică, și pînă la programul

de propagandă a cărții, plin de valențe formative, conceput în colaborare cu școlile, cu organizațiile de pionieri și de U.T.C. din localitate. Ne vom opri însă asupra unui singur aspect, de o deosebită importanță pentru activitatea oricărei biblioteci sau secții similare. Este vorba de conceperea secției pentru copii ca pe o parte integrantă a întregii biblioteci, ca pe o treaptă pe care cititorii-copii o trec în drumul lor spre serviciile de bibliotecă pentru adulți, de care vor beneficia întreaga viață și pentru a căror folosire ei trebuie pregătiți.

„Zilele deschise ale bibliotecii”, la care ne-am mai referit, sînt una din modalitățile folosite cu mult succes. Aceste acțiuni, organizate în colaborare cu școlile, au în vedere alit pe cei mai mici beneficiari, care pășesc pentru prima oară în bibliotecă și cărora li se oferă, încă de la început, posibilitatea să cunoască instituția în ansamblul ei, cit, mai ales, pe cei care, în pragul adolescenței, se pregătesc să treacă de la o secție la alta. Între fondurile secțiilor de împrumut pentru adulți și pentru copii nu există, de altfel, granițe stricte, oricare solicitare mai pretențioasă a unui cititor-copil putînd fi astfel satisfăcută. În plus, la recomandarea lucrătorilor secției pentru copii, elevii claselor mai mari, menținîndu-și aici fișa de bază, pot frecventa ambele secții.

Se intenționează editarea în acest an, pentru uzul cititorilor-copii, a unui ghid al bibliotecii, care va cunoaște o largă difuzare în toate școlile ieșene. De asemenea se va întocmi o mapă metodică, pentru cititorii tineri, ce le va fi distribuită cu ocazia înscrierii.

Ca o altă fațetă a preocupării privind permanentizarea cititorilor tineri se poate aminti și studiul, proiectat pentru ultima parte a acestui an, constînd în confruntarea fișelor de cititor ale absolvenților școlii generale, care au părăsit secția pentru copii, cu cele întocmite pentru tinerii cititori înscriși la secția de împrumut pentru adulți, după începerea noului an școlar. Studiul va permite evaluarea exactă a „pierderilor” suferite în această perioadă și a ponderii cititorilor permanentizați și va dezvălui evoluția intereselor lor de lectură, oferind astfel temeuri științifice planificării activității pe această linie, în cadrul ambelor secții.

Interviu și prezentare
de Ioana TAUTU

Sub semnul Anului internațional al cărții

Sibiu

Continuînd șirul acțiunilor întreprinse în cadrul Anului internațional al cărții, Biblioteca „Astra” din Sibiu a organizat în ziua de 20 martie a.c. o seară de poezie greacă modernă sub titlul „Cîntece de sub Olimp”.

Expunerii despre literatura greacă modernă i-au urmat lecturi din opera poezilor Ghiorgios Seferis, Constantin Kavafis, Menelaos Ludemis și Iannis Ritsos, în interpretarea actorilor Geraldina Basarab și Radu Basarab de la Teatrul de Stat din Sibiu.

★

În ziua de 6 mai a.c. a avut loc cea de-a treia ședință publică a cercului de bibliofilie al Bibliotecii „Astra” din Sibiu. Cu acest prilej, cunoscutul colecționar dr. Emil I. Bologa din Brașov, invitatul bibliotecii, a vorbit despre „Definiția și semnificația ex libris-ului ca fapt de cultură și educație estetică”, însoțindu-și expunerea de proiectarea a numeroase diapozitive color.

Ședința s-a bucurat de o largă participare. Cu acest prilej dr. Emil I. Bologa a donat bibliotecii 60 ex libris-uri care să constituie un început de colecție pentru biblioteca sibiană.

★

În ultimele zile ale lunii aprilie, Biblioteca „Astra” a scos de sub tipar, în cadrul Anului internațional al cărții, o bibliografie de recomandare întocmită în cadrul serviciului de informare bibliografică sub titlul „Cartea deceniului VII”, cuprinzînd toate operele literare care, în decursul deceniului trecut au obținut premii ale Academiei, ale Uniunii scriitorilor sau ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste — precum și opiniile critice privind aceste opere, publicate în principalele reviste de specialitate.

M. A.

MĂRTURISIRI DESPRE CARTE

de
**ION
VLASIU**

gen. Conflictul între carte și imagine a început cu încercarea de a transpune romanele în film. Toți sintem și am fost nemulțumiți de rezultate. De ce? Fiindcă romanul (cartea) cere elemente neconvertibile. Imaginea e necesară în literatură dar abia în film devine esențială, materie. Cuvintul, cuvintele, numai într-o carte își găsesc cadrul larg, cu rezonanță etică, filozofică etc. Nici teatrul nu poate concura cartea. Elementul lui de bază e gestul. Emoția unei poezii decurge din chiar caracterul abstract al cuvintelor. Pozitivismul imaginilor oricât ar deveni de popular, scrisul va cîștiga aura unei noblețe în plus, definitivîndu-se ca gen semantic prin definiție, dar bineînțeles, viitorul cărții constituie o problemă de prim plan în dinamica viitorului cultural. Sper că scriitorii nu vor renunța ușor la titlul de pionieri ai spiritualității umane.

RED.: Ce soartă îi prevești cărții în viitor?

I. V.: În măsura în care popoarele pășesc spre civilizație, problema timpului liber, a timpului gol, devine esențială ca setea, ca foamea. În aceste condiții, cartea va rămîne ceea ce este: un univers pentru fiecare conștiință, o lume de sentimente fascinătorii cum este natura, adică accesibilă tuturor. Scriitorii vor înțui perspective pentru emoții, sentimente, pentru entuziasme sau pentru depresuni... Oamenii sînt și triști, inevitabil. Tristețea este o punte spre adincimi?

RED.: Care a fost cartea sau cărțile cu cea mai mare influență în formația dv.?

I. V.: Pot răspunde clar la această întrebare fiindcă realmente în viața mea a fost un moment critic din care m-am salvat citind poeziile lui Walt Whitman. Nu-l mai citesc demult, cred chiar că poezia acestui poet se potrivește adolescenței romantice ale cărei crize pot fi învinse crezînd în perspectiva viitorului.

RED.: Considerați că în epoca noastră de suprasaturație cu informații pe calea mijloacelor de comunicare de masă cartea își menține rolul pe care l-a avut de-a lungul veacurilor?

I. V.: Deocamdată cred că da. Alte mijloace de comunicare, emisiuni de radio sau T. V. vor scoate în relief, cred eu, și mai mult valoarea cărții. Efectul noilor forme de comunicare se va răsfrînge asupra cărții în sensul că o vor obliga să se definească mai riguros ca

RED.: Lectura căror cărți a produs o eventuală cotitură în viața dv. spirituală?

I. V.: În 1935 am citit *Un om sfîrșit* de Pappini. Am înțeles atunci cît de dragă îmi era viața. Mi-a fost milă de eroul cărții. Sint deci cărți care prin chiar viziunea lor pesimistă pot stimula voința noastră de a trăi.

Altă carte citită în tinerețe m-a influențat profund, una citită la 18 ani, *Manualul lui Epictet*, o laconică invita-

Ilustrații de Mihu Vulcăneșcu în volumul Seară de suflet de Emilia Căldăraru.

ție la onestitate. Epictet e un stoic, el recomandă răbdarea.

Am avut noroc: nu uit momentul înfînirii cu această carte. Acum n-o mai am, dar am învățat lecția.

Ceva mai târziu am citit o carte despre educația voinței, a treia, autor Jules Payot.

RED: Ce cărți considerați că nu trebuie să lipsească din lectura generațiilor tinere?

I. V.: Cred că sînt multe cărți, foarte multe cărți cu care e posibilă o tangență salvatoare pentru toate vîrstele. Cărțile bune le cunoaștem chiar prin cit pot influența în bine un cititor, dar e greu să putem stabili condiția foarte subiectivă, momentul intim cînd cartea are putere asupra cititorului tînăr. Tot ce putem face este să lărgim cadrul cărții, s-o facem să ajungă pe masa, și a celor mai tineri, ca și a celor mai vîrstnici și să cîștigăm încrederea tuturor în valoarea cărții. Ajungem astfel la una din condițiile care pot influența viitorul cărții. Astăzi îndeosebi e necesar să se vorbească despre carte, să se lărgescă mijloacele de difuzare și prezentare a cărților ușurînd alegerea, preferințele. Această muncă e bine să se desfășoare cu mare obiectivitate, în spiritul celei mai clare didactice. Nu mai putem citi toate cărțile, nici nu e nevoie, dar toți dorim anumite cărți, adică pe acelea în care se reivează universul nostru intim sau social. O prezentare succintă sub semnul obiectivității (vorbită sau scrisă) aruncă o punte dorită între cititor și scriitor. Da, acestea toate sînt banalități dar nici nu trebuie să fie altceva, e de-ajuns să citești o carte, s-o înțelege și s-o recomanzi cinstit, adică subliniind caracterul și valoarea ei artistică.

Din cărți, tinerii pot învăța mult, ei trebuie să știe că experiența făcută de alții, transmisă artistic este egală cu experiența personală. Orizontul și perspectiva intimă a cititorului se lărgesc, se adîncesc definindu-se cînd cărțile sînt citite cu emoție. Tot ce ai putut aduna din experiența personală, în școală sau altfel, abia în confruntarea cu marile opere scrise, literatură, filozofie, critică etc. începe să se organizeze temeinic. Nu vîd deocamdată un mijloc mai eficace. Celelalte mijloace pot completa fericit aspirațiile noastre spre cultură, deocamdată însă rămîne în picioare zicala: ai carte, ai parte!

Convorbire consemnată

de Livia BACARU

Coordonatele perfecționării profesionale

EMIL IORDĂCHESCU

directorul Direcției
personal și învățământ
din Consiliul Culturii,
și Educației Socialiste

Nu de mult s-a încheiat primul curs de pregătire a instructorilor pentru perfecționarea profesională a lucrătorilor din bibliotecile publice, organizat la București de Centrul special pentru perfecționarea cadrelor de pe lângă Consiliul Culturii și Educației Socialiste. În lunile următoare vor începe cursurile pe centre interjudețene, pentru pregătirea bibliotecarilor comunali. Treptat vor fi cuprinse în această acțiune de dimensiuni naționale toți cei care — într-un fel sau altul — asigură funcționarea uneia dintre cele mai vaste rețele de instituții cultural-educative din țară — rețeaua de biblioteci. Dacă despre semnificațiile de principiu ale reciclării revista noastră și-a informat cititorii încă anul trecut*), este firesc ca acum, când acest proces a trecut în faza realizării lui practice, să prezentăm în linii generale concepția și modul în care se desfășoară programul

de reciclare pentru diferitele categorii de bibliotecari.

Pentru a fi realmente util, orice program de pregătire trebuie să aibă un caracter unitar, să răspundă atât exigențelor profesionale ale posturilor și funcțiilor avute în vedere, cât și intereselor personale de ameliorare a formației fiecărui participant, să țină seama de posibilitățile materiale și umane existente, cu alte cuvinte, să fie cât mai realist, mai apropiat de viață. Aceste considerente de principiu au determinat și orientarea programelor de perfecționare a bibliotecarilor, imprimându-le o orientare preponderent profesională, de așa manieră încât prin conținutul lor să asigure în fiecare caz în parte însușirea noutăților în biblioteconomie, familiarizarea cu noile curente de gândire și cu tehnicile moderne care, o dată asimilate, să se reflecte nemijlocit în dezvoltarea capacității profesionale, a bagajului de cunoștințe și a aptitudinilor participanților la acțiunea de perfecționare.

Pe de altă parte, s-a urmărit o nuanțare și o diferențiere a programelor, atât în funcție de specificul diferitelor categorii profesionale, cât și de nivelele de pregătire. În bibliotecile publice din țara noastră funcționează în prezent aproape 7.000 de bibliotecari, dintre care 3.697 în bibliotecile din rețeaua Consiliului Culturii și Educației Socialiste**). Dintre aceștia, categoria cea mai numeroasă și cu un statut profesional încă insuficient conturat o reprezintă cei 2.706 bibliotecari comunali. De subliniat că, în marea lor majoritate, aceștia au studii medii (2.343), dar numai în cazul a 189 dintre ei aceste studii sînt de specialitate. Un fenomen care atrage atenția este și acela că 1.673 de bibliotecari comunali (62 la sută) au o vechime sub cinci ani, 637 (23 la sută) între 5 și 10 ani și 667 (24 la sută) între 10 și 15 ani — cifre care arată că mai mult de jumătate din numărul acestor posturi se află sub semnul instabilității.

Situația este ceva mai bună în cazul bibliotecilor municipale și orașenești, unde, din totalul de 991 de cadre (directori, bibliografi, bibliotecari), 191 au studii superioare de specialitate și 89 de alte specialități, iar 211 studii medii de specialitate și 462 de alte specialități. Dacă în bibliotecile comunale sînt 152 de cadre cu studii elementare, în bibliotecile din mediul urban mai sînt încă 31 de cadre de specialitate cu asemenea studii. În ceea ce privește vechimea — deci și experiența în profesie —, din cei 991 de bibliotecari de la orașe, o treime (329) se situează sub 5 ani.

*) Iordăchescu, Emil. *Bibliotecile — componentă majoră a procesului de educație permanentă*. În: *Revista bibliotecilor*, 24, nr. 4, apr 1972, p. 193—195.

***) Date culese la 1 februarie a.c.

Plecînd de la aceste constatări, precum și de la conceptul de bibliotecă modernă funcțional integrată în procesul de formare și informare a omului de astăzi, s-a ajuns — prin efortul comun al unui număr însemnat de specialiști și practicieni ai muncii de bibliotecă — la programul actual de pregătire profesională a bibliotecarilor, diferențiat pe categorii, program care, în linii mari, se desfășoară în modul următor:

a) *Bibliotecarii comunali* vor parcurge un program de perfecționare de șase luni, timp în care vor participa la cursuri de 5 săptămîni cu scoatere de la locul de muncă în două convocări (4+1 săptămîni). Cursurile se vor desfășura în 10 centre interjudețene (București, Constanța, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Sibiu, Tg. Mureș și Timișoara), pentru bibliotecarii din județele gazdă și din cele limitrofe. Prima serie de cursuri va începe în vara acestui an, iar în continuare se vor desfășura în fiecare an, pînă în 1974, cînd toți bibliotecarii comunali vor fi fost cuprinși în acțiunea de reciclare. După prima convocare de patru săptămîni, bibliotecarii comunali vor continua studiul pe baza unei bibliografii și vor desfășura — cite 2 săptămîni, în grupe de 5—10 persoane — activități practice în bibliotecile comunale pilot organizate în fiecare județ. Examenele susținute cu prilejul ultimei convocări de o săptămîină vor condiționa menținerea bibliotecarilor pe postul pe care-l ocupă.

Pornind de la configurația specifică a acestei categorii profesionale, programul cursului de pregătire depășește simpla împropițare a cunoștințelor, avînd un caracter de policalificare. În cele aproximativ 200 de ore de prelegeri, dezbateri și aplicații practice, se prevede parcurgerea principalelor capitole care interesează munca în biblioteca comună: administrarea bibliotecii și planificarea muncii, completarea colecțiilor și prelucrarea lor, conservarea materialelor de bibliotecă și verificarea fondurilor, metode de modernizare a bibliotecii. O atenție deosebită este acordată relațiilor cu cititorii, formelor și metodelor de propagandă a cărții, unor noțiuni de sociologie a lecturii în mediul rural. În sfîrșit, cursanții vor primi și noțiuni de cultură generală de specialitate privind rețeaua de biblioteci din țara noastră, legislația bibliotecară, raporturile bibliotecii cu alte instituții.

Cursurile se vor desfășura cu sprijinul unor specialiști din București și din alte centre culturale ale țării, sub direcția conducere a unor instructori din bibliotecile municipale și orășenești, special pregătiți în acest scop.

b) *Instructorii* amintiți mai înainte vor forma un corp specializat în problemele perfecționării profesionale a bibliotecarilor, fiind selecționați dintre șefii de serviciu, bibliotecarii și bibliografii de diferite specialități din bibliotecile municipale și orășenești, cadre cu studii superioare și experiență îndelungată în muncă, cite 2—5 din fiecare județ. Programul pregătirii lor durează 9 luni (4 săptămîni de curs organizat pe plan central; în perioada următoare cursurilor, vor participa la instruirea celorlalți bibliotecarii și vor elabora o lucrare practică; în final, o săptămîină de curs cu scoatere din producție înaintea examenului). Cursul inițial este astfel alcătuit încît să poată asigura atât o înnoire a cunoștințelor de specialitate, cit și abilitatea în problematica acțiunii de perfecționare profesională. Programa cuprinde: o parte comună privind *Bazele politico-ideologice ale acțiunii culturale. Noțiuni de teoria culturii* (37 de ore); *Noțiuni privind teoria și practica perfecționării pregătirii profesionale a bibliotecarilor* (24 de ore); *Conceptul modern de bibliotecă. Introducere în domeniul de specialitate bibliotecară* (58 de ore); *Activități specializate pe trei grupe: completare-prelucrare, informare-bibliografie, relații cu publicul* (fiecăre cite 48 de ore).

Instructorii au efectuat prima convocare (cursul central) în două serii succesive, care s-au încheiat la începutul lunii iulie a.c.

c) *Personalul de specialitate din bibliotecile municipale și orășenești*, care nu face parte din corpul de instructori, va începe perfecționarea profesională în cursul anului viitor și o va continua pe parcursul unui an și jumătate prin studiu individual și seminarii lunare de o zi la nivelul fiecărui județ, iar spre sfîrșitul programului printr-un curs cu o durată de două săptămîni, organizat în centrele interjudețene de pregătire a bibliotecarilor, menționate mai înainte.

În timpul pregătirii, șefii de serviciu din biblioteci vor studia următoarele probleme: știința organizării și conducerii bibliotecilor, legislația bibliotecară, introducerea în știința administrației, raportul dintre informarea documentară și cea bibliotecară, sociologia bibliotecii, progrese în bibliologie, constituirea și completarea colecțiilor, catalogarea, clasificarea, colecțiile speciale, automatizarea serviciilor de bibliotecă, comunicarea fondurilor, evidență și statistică bibliotecară, conservarea materialelor de bibliotecă. După un program asemănător — mai puțin partea de conducere și administrație — vor studia și bibliotecarii și bibliografii. Această pregătire se va desfășura tot cu concursul nemijlocit al instructoro-

rilor în problemele activității bibliotecare.

d) *Directorii bibliotecilor municipale și orașenești* vor efectua o pregătire cu durata de 6 luni, care va debuta cu un curs de trei săptămâni organizat de Centrul special de perfecționare a cadrelor, în colaborare cu Biblioteca Centrală de Stat. Cursul se referă îndeosebi la știința organizării și conducerii bibliotecilor. În perioada următoare, cursanții vor elabora o lucrare-studiu la alegere privind metodologia conducerii activității bibliotecilor. Programul se va încheia cu o săptămână de curs premergătoare examenului. Școlarizarea va avea loc în patru serii (o serie în 1973, două serii în 1974 și ultima în 1975).

De subliniat că, pentru toate categoriile de bibliotecari, reciclarea va reîncepe după patru ani, deci din anul 1976.

După cum se poate observa, programul pregătirii profesionale a bibliotecarilor este divers, amplu, sistematic. El încearcă să îmbine modalități variate de pregătire, dă o extindere corespunzătoare laturii practice a pregătirii, urmărește să conjuge formele clasice de transmitere a cunoștințelor prin cursuri, cu efortul individual al participanților, să se adapteze la cerințele și posibilitățile unei categorii sau a alteia din sistemul bibliotecilor. Caracterul lui relativ centralizat rezultă din necesitățile asigurării unei pregătiri unitare și este o consecință a numărului destul de mic al cadrelor de înaltă competență, a penuriei materiale și bibliografice de specialitate.

Punerea în lucru și realizarea unui asemenea program presupune o coalizare a eforturilor la care sînt chemați toți cei care susțin cauza bibliotecii românești — de la direcția de specialitate din Consiliul Culturii și Educației Socialiste la bibliotecarul comunal, trecînd prin Asociația bibliotecarilor și comitetele județene de cultură și educație socialistă. Spun aceasta deoarece procesul perfecționării profesionale se vrea viu, autentic, conceput și desfășurat astfel încît cei care îl urmează să nu-l privească exterior, ca o obligație plicticoasă de serviciu, ci ca un moment real al depășirii de sine.

Spațiul restrîns al acestui articol nu a permis o dezvoltare mai largă a ideilor privind conținutul cursurilor — element primordial în asigurarea eficacității perfecționării profesionale. Este ceea ce ne determină să invităm pe toți cei interesați să-și spună cuvîntul cu toată sinceritatea în paginile revistei, știut fiind că și „perfecționarea” — ca orice activitate omenească — este supusă legilor perfecționării.

La Consiliul Culturii și Educației Socialiste: Consfătuire de lucru cu inspectorii cu probleme de biblioteci ai comitetelor județene de cultură și educație socialistă

În ziua de 5 iunie a.c. la Consiliul Culturii și Educației Socialiste a avut loc o consfătuire de lucru, organizată de Direcția cultural-educativă de masă, cu inspectorii care răspund de problemele bibliotecilor în cadrul comitetelor județene de cultură și educație socialistă din toată țara. Din partea conducerii Consiliului Culturii și Educației Socialiste, la consfătuire a participat Ion Dodu Bălan, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

Ordinea de zi a consfătuirii a fost axată pe dezbaterile a două probleme principale: *politica de constituire și completare a colecțiilor bibliotecilor publice*

de stat și activitatea de îndrumare a bibliotecilor pe plan județean. Referitor la prima problemă, au fost prezentate informări asupra modului în care se efectuează achizițiile de publicații pentru bibliotecile publice din județele Bihor, Brașov și Brăila, iar despre activitatea de îndrumare și asistență de specialitate acordată bibliotecilor au prezentat informări inspectorii din județele Cluj, Dolj și Neamț.

Informările referitoare la județele Bihor, Brașov și Brăila au scos în evidență preocuparea comitetelor județene de cultură și educație socialistă pentru îmbunătățirea calitativă a comenzilor de carte, concurența dintre biblioteci și centrele locale de librării și difuzare a cărții. Au fost prezentate realizările obținute în județele amintite în direcția îndrumării centrelor locale de librării și difuzare a cărții de către comitetele județene de cultură și educație socialistă, respectarea de către acestea a comenzilor bibliotecilor, expedierea cu operativitate sporită a cărților către biblioteci, încheierea, într-o serie de județe (Brașov, Dolj etc.), de abonamente la documentele de partid și de stat, care sînt expediate bibliotecilor imediat ce sosesc la colecturi. Au fost subliniate însă și carentele care continuă să existe în județele amintite — începînd cu greutățile care s-au făcut simțite în stabilirea necesarului de carte pentru anul 1972 datorită apariției cu întârziere a proiectelor de planuri editoriale, nerespectarea, în proporție mare, de către edituri a proiectelor de planuri editoriale după care au fost întocmite comenzile anuale ale bibliotecilor, înlocuirea scurte care se acordă pentru întocmirea comenzilor pe bază de anchete editoriale, menținerea unui decalaj de timp între apariția unor titluri în tiraj obișnuit și apariția aceluiași titluri prelucrate pentru biblioteci, fapt ce generează uneori o dublare a achizițiilor din titlurile respective, antrenarea insuficientă, în majoritatea județelor, a bibliotecilor municipale din centrul de județ — respectiv a serviciului specializat al acestora, de completare a colecțiilor — în procesul de completare a fondurilor și, în special, în munca de achiziții pentru bibliotecile din rețea.

Discuțiile care au urmat au întărit cu exemple din alte județe — Cluj, Argeș, Ilfov, Ialomița, Caraș-Severin și Prahova — concluziile desprinse din informările prezentate și au adus unele propuneri vizînd îmbunătățirea muncii de completare a colecțiilor și de achiziții pentru biblioteci. S-a propus, printre altele: *precomenzile fiind o formă de prospectare pentru stabilirea cadrului economic al producției editoriale și nicidecum coman-*

dă pentru o parte însemnată a producției editoriale care va fi sau nu inclusă în planul definitiv, comanda fermă să se facă pe baza unor planuri, trimestriale sau lunare, cu un cit mai mare grad de certitudine a aparițiilor; prezentările asupra cărților cuprinse în planurile editoriale să fie obiectiv făcute și mai detaliate, semnalînd conținutul, nivelul de tratare și adresabilitatea lucrării; trecerea întregii activități de completare a colecțiilor și de achiziții pentru bibliotecile din județ în sarcina unei comisii județene speciale; creșterea alocațiilor bugetare destinate achizițiilor în acord cu creșterea prețului mediu al cărților și cu necesitatea unor achiziții sporite de lucrări de referință, în vederea umplerii unor lacune existente în colecții în privința acestui gen de lucrări. Au mai fost abordate probleme privind completarea colecțiilor bibliotecilor din stațiunile balneoclimaterice, subliniîndu-se necesitatea ca în completarea colecțiilor de publicații ale acestora să se țină cont de cerințele de lectură ale populației stabile, îmbunătățirea condițiilor de funcționare ale unor colecturi etc.

Luînd notă de criticile formulate în privința carentelor datorate sistemului editorial, Ioan Gașpar instructor expert la Direcția literar-editorială din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste a răspuns problemelor ridicate în timpul dezbaterilor, arătînd preocupările Direcției literar-editoriale în strînsă colaborare cu Direcția cultural-educativă de masă, pentru îmbunătățirea informării asupra producției editoriale. Vorbitorul a subliniat de asemenea faptul că în privința obligației furnizorului de a respecta comenzile bibliotecilor au fost date de către Direcția literar-editorială indicații ferme, tot așa cum expedierea într-o tranșă a doua a tirajului pentru colecturi nu este în nici un fel motivată. În cazul încălcării acestor indicații, comitetele județene de cultură și educație socialistă au datoria să sesizeze la timp organele de difuzare a cărții.

Informările asupra modului de desfășurare a activității de îndrumare și control a bibliotecilor din județele Cluj, Dolj și Neamț au reliefat rolul comitetelor județene de cultură și educație socialistă în conducerea și coordonarea muncii cultural-educative a bibliotecilor de pe raza județelor, în vederea integrării acesteia în procesul general de educare socialistă a maselor, de creștere a nivelului cultural și profesional al oamenilor muncii. Au fost prezentate formele diverse pe care le ia în practică munca de îndrumare și control, ca și aceea de perfecționare profesională a bibliotecarilor: instruire periodică pe județ sau pe centre

locale; consfătuiri cu întregul activ al bibliotecarilor pentru analiza activității; schimburi de experiență organizate de comitetul județean de cultură și educație socialistă la diferite biblioteci; organizarea practicii în bibliotecile municipale și orașenești pentru consolidarea cunoștințelor de specialitate ale bibliotecarilor recent instruiți și angajați; îndrumarea și controlul activității bibliotecarilor de către inspectorul de resort și de către bibliotecari din bibliotecile municipale; generalizarea experienței înaintate și îndrumări de specialitate prin buletine sau caiete metodice. A fost relevat cu acest prilej volumul mare al sarcinilor ce stau în fața inspectorilor care răspund de problemele bibliotecilor în cadrul comitetelor județene de cultură și educație socialistă. Arătându-se că forțele unui singur cadru, completate doar cu sprijin ocazional din partea bibliotecilor municipale din centrele de județ, sînt insuficiente pentru acoperirea — atît ca teritoriu, cît și ca problematică — a întregii rețele de biblioteci a județului, au fost scoase în evidență unele neajunsuri ce se manifestă în munca de îndrumare și, de aici, în însăși activitatea bibliotecilor din județ.

La discuțiile generate de problema îndrumării de specialitate au luat cuvîntul inspectorii din județele Vaslui, Argeș, Maramureș și Prahova. Vorbitorii au prezentat aspecte ale acestei munci în județele amintite. Cele mai multe propuneri privind soluționarea problemei îndrumării au accentuat necesitatea ca biblioteca municipală din centrul de județ să-și ocupe locul de principală bibliotecă publică de pe teritoriul județului, de centru metodic chemat să acorde asistență de specialitate tuturor bibliotecilor publice din județ. Inspectorii care au luat cuvîntul au arătat pe bună dreptate că problema completării colecțiilor, de pildă, nu poate fi concepută și realizată corespunzător ca o politică de perspectivă, decît bazîndu-se pe un organism specializat — care este serviciul de completare a colecțiilor din biblioteca municipală —, pe instrumente de informare adecvate, pe colecțiile încheiate ale bibliotecii municipale etc.

Referindu-se la problemele puse în discuție, Ion Cioțloș, instructor-expert la Direcția cultural-educativă de masă, a spus atenției participanților cîteva aspecte rezultate din activitatea de îndrumare și control efectuată de Direcția cultural-educativă de masă și din studiile făcute de Serviciul metodic al Bibliotecii Centrale de Stat. În multe județe, planurile de muncă, anuale și trimestriale, prezintă serioase lacune în abordarea problemelor activității bibliotecare, prin trata-

rea în termeni generali sau reducerea la aspecte secundare a acestora. Nu există încă perspectiva cerută în domeniul completării colecțiilor, fapt care a dus la apariția unor disproporții în componența colecțiilor, domenii importante de cunoștințe fiind reprezentate insuficient în fondurile bibliotecilor publice. De asemenea, se fac simțite diferențe destul de mari în dotarea cu cărți a bibliotecilor din diferite județe, (sub media pe țară se află, din punct de vedere al sumelor alocate pentru procurare de cărți, județele Buzău, Olt, Satu-Mare). În domeniul activității de îndrumare, bibliotecile municipale și orașenești din centrele de județ nu-și exercită încă rolul corespunzător în rețea. Acestea trebuie antrenate obligatoriu, fără a mai aștepta alte indicații, în activitatea de achiziții de cărți, de completare a colecțiilor de publicații.

Îmbunătățirea conducerii și îndrumării bibliotecilor va trebui să se extindă și asupra analizelor, a dezbaterilor care au loc la nivelul județului pe probleme privind activitatea bibliotecară. Organizarea acestor analize prezintă încă serioase neajunsuri, ducînd deseori la soluții și măsuri insuficient fundamentate. Pe viitor, în centrul atenției unor asemenea acțiuni trebuie să stea problemele de orientare, de eficiență educativă și informațională a bibliotecii și de promovare a experienței unităților fruntașe.

Ultima parte a Consfătuirii de lucru cu inspectorii care răspund de problemele bibliotecilor în cadrul comitetelor județene de cultură și educație socialistă a fost consacrată unor comunicări din partea Asociației bibliotecarilor și a Direcției de personal și învățămînt a Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Secretarul Asociației bibliotecarilor din R. S. România, Ștefan Gruiă, redactor șef al *Revistei bibliotecilor*, a făcut o scurtă prezentare a problemelor legate de reactivarea organismelor locale ale asociației și a reamintit faptul că anul acesta va avea loc sesiunea de comunicări a asociației pe tema *Biblioteca modernă — educație și informare*, solicițînd sprijinul inspectorilor și participarea lor cu comunicări în care să se reflecte activitatea bibliotecilor, metodele biblioteconomice actuale folosite în direcția ridicării bibliotecilor la nivelul noilor cerințe și exigențe. Totodată, a enumerat succint realizările bibliotecilor publice de la noi în cadrul acțiunilor consacrate Anului internațional al cărții, scoțînd în evidență faptul că, pe lângă numeroase manifestări de propagandă a cărții și a bibliotecilor, există și măsuri care au menirea să asigure efectiv înlesnirea accesului populației la carte, a atragerii publicului la lectură, pentru ca deviza

A.I.C., *Cărți pentru toți*, să fie cu adevărat pusă în practică. Vorbitorul a atras atenția în încheiere asupra acestui ultim aspect, ale cărui probleme — asigurarea condițiilor materiale și a măsurilor organizatorice, extinderea filialelor bibliotecilor, studierea intereselor de lectură ale populației etc. — sînt insuficient oglindite în planurile de activitate ale comitetelor județene de cultură și educație socialistă.

Din partea Direcției de personal și învățămînt, Constantin Mătușoiu, instructor la această direcție, a prezentat măsurile stabilite pentru perfecționarea profesională a bibliotecarilor și perioadele de desfășurare a pregătirii inspectorilor din județe. De asemenea, participanții au fost informați într-o serie de probleme legate de practica în producție a elevilor Școlii postliceale de biblioteconomie, repartizarea în bibliotecă a absolvenților acestei școli și admiterea la cursurile de zi și fără frecvență ale școlii postliceale.

În cuvîntul de încheiere a lucrărilor consfătuirii, Ion Dodu Bălan, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a subliniat rolul bibliotecilor în ansamblul activității culturale și educative, importanța socială a bibliotecii și locul pe care îl ocupă bibliotecarul în rîndul intelectualității noastre, înlesnind informarea la diferite niveluri și accesul la cultură al maselor. Vorbitorul a considerat justificate criticile în privința

fluctuațiilor planurilor editoriale și a dat asigurări că măsurile care sînt în curs de elaborare vor stabili o metodologie care să permită relații contractuale, reciproc respectate, între bibliotecă și furnizori. Vorbitorul a insistat în continuare asupra rolului pe care trebuie să-l aibă bibliotecarii, dat fiind contactul lor nemijlocit și statornic cu publicul, în găsirea unor căi prin care să comunice editorilor opiniile cititorilor, să mijlocească fluxul opiniilor cititorilor asupra cărților editate, asupra intereselor de lectură. De asemenea, vorbitorul a subliniat că opțiunile bibliotecilor, comenziile de carte ale acestora, trebuie să fie respectate, deoarece acestea reflectă interesele cititorilor.

În încheiere, vicepreședintele Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Ion Dodu Bălan, a exprimat convingerea conducerii Consiliului că, asigurînd aplicarea în viață a sarcinilor ce le revin și a măsurilor stabilite, comitetele județene de cultură și educație socialistă vor depune toate eforturile pentru ridicarea activității bibliotecilor la nivelul exigențelor actuale, pentru ca bibliotecile să înlocuiască cu rezultate deosebite cele două mari evenimente din viața poporului nostru care au loc în acest an — Conferința Națională a partidului și a XXV-a aniversare a Republicii.

G. V.

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

organizează, în cadrul Anului internațional al cărții, o sesiune cu tema

BIBLIOTECA MODERNĂ — EDUCAȚIA ȘI INFORMAȚIA.

Sesiunea va avea loc în a doua jumătate a lunii noiembrie a.c.

Sesiunea va asigura un cadru organizat pentru dezbateră și clarificarea problemelor privind sarcinile și eficiența bibliotecilor în munca ideologico-educativă de ridicare a conștiinței socialiste a masei, în asigurarea informației necesare cercetării, educației, producției în lumina documentelor Conferinței Naționale a partidului.

Informăm pe cei interesați, atît pe cei care s-au înscris cu referate și comunicări cit și pe cei care doresc să o facă de acum înainte, că programul sesiunii va fi definitivat la 1 OCTOMBRIE, dată pînă la care participanții sînt rugați să comunice titlul și tematica comunicării la SECRETARIATUL SESIUNII cu sediul la BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT, STR. ION GHICA, NR. 4, BUCUREȘTI, TEL. 16.12.60.

Textul comunicării urmează a fi transmis tot la SECRETARIATUL SESIUNII pînă la data de 15 OCTOMBRIE a.c.

ASOCIAȚIA BIBLIOTECARILOR
DIN
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Oraș cu un rol important în mersul înainte al industriei românești, Reșița s-a dezvoltat de-a lungul anilor socialismului într-un ritm mereu ascendent, în consens cu grandiosul proces de dezvoltare multilaterală a țării noastre.

Creșterii industriale și urbane fără precedent a Reșiței i-a corespuns, firesc, o revitalizare a activității culturale și o afirmare mai puternică a vieții spirituale a orașului, ambele cu adânci tradiții în viața acestei vechi colectivități muncitorești.

În acest larg proces de implantare a unor noi direcții de dezvoltare, Biblioteca municipală din Reșița, deservind o populație de peste 70 000 de locuitori, îi revin sarcini multiple.

Unitate cu un rol bine determinat în viața culturală reșițeană și a județului Caraș-Severin, Biblioteca municipală se situează printre instituțiile care contribuie plenar, cu mijloacele specifice — lectură și informare — la acțiunea de ridicare a nivelului general al cunoștințelor, la modelarea conștiinței socialiste a locuitorilor acestui mare centru muncitoresc. Documentele de partid din iunie și noiembrie 1971 cu privire la îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor au dat o nouă direcție activității noastre, au reafirmat importanța muncii cu cartea în mijlocul tineretului și al populației active.

Desființată în anul 1969 în urma unei hotărâri pripite, care nu ținea seama de sarcinile unei biblioteci publice dintr-un centru de județ, pe considerentul că biblioteca clubului sindicatului ar putea prelua funcțiile ei, Biblioteca municipală din Reșița a fost reînființată în anul 1970, la cererea expresă a populației orașului.

Datorită grijii și sprijinului permanent primit din partea organelor județene și municipale de partid și de stat, biblioteca dispune — începând cu acest an — de un local mult mai încăpător decât cel vechi, numărând 9 încăperi largi și luminoase. Fondul de carte — mult diminuat prin desființarea bibliotecii, cind o bună parte din el a fost distribuit la întimplare bibliotecilor orașenești și comunale din județ — a fost reîntregit prin redistribuirea de publicații, în primul rînd de la Rezerva națională de carte a Bibliotecii Centrale de Stat, ajungînd în momentul de față la peste 40 000 de volume. De altfel, și organele municipale au înțeles necesitatea acută a îmbogățirii rapide a colecțiilor bibliotecii, alocîndu-ne un buget anual în concordanță cu o completare accelerată.

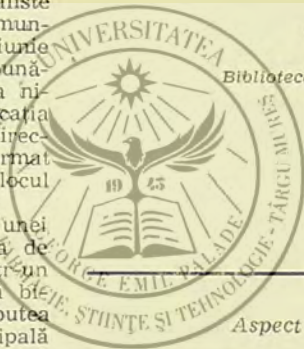
După o perioadă de renovări și transformări, biblioteca și-a reluat, începînd

Biblioteca municipală din Reșița într-o nouă amenajare

Aurelia PECZI

directoare

Biblioteca municipală din Reșița

Aspect din bibliotecă.

cu mijlocul anului 1972, activitatea, punând la dispoziția cititorilor următoarele secții :

— împrumut pentru adulți și copii (2 încăperi), cu acces liber al cititorilor la rafturile cu publicații, în care sînt expuse peste 6.000 de volume ;

— o sală de consultare a periodicelor ;

— un punct de informare.

Urmează să mai amenajăm o sală de audiții muzicale și o secție de colecții speciale. Cu regret constatăm că — deocamdată cel puțin — nu putem amenaja o secție pentru copii aparte, în care publicațiile pentru cei mici să fie pe deplin valorificate și în care să creăm o ambianță specifică acestei categorii de cititori. Sîntem bucuroși că spațiul actual ne permite să desfășurăm o bogată activitate, cu caracter permanent, de popularizare a cărții și a bibliotecii. Săptămînal organizăm o seară de discuții literare, o seară de poezie clasică și modernă și, pentru copii, o dimineață de basm. Această, în afara unor acțiuni ocazionale, cum ar fi recentul proces literar după romanul *Ciudata prăbușire* de Anton Breitenhofer, a cărui acțiune se petrece chiar la Reșița.

Acum, după ce operațiile dificile de reorganizare a colecțiilor și de amenajare a localului au luat sfîrșit în linii mari, acum cînd ne-am asigurat un cadru propice desfășurării muncii cu cartea, ne îndreptăm atenția spre rezolvarea problemelor care ar aduce o ridicare calitativă a activității noastre. De exemplu, în colecțiile noastre de publicații există o anumită cantitate de carte tehnică pe profilul specific Reșiței (siderurgie, construcții de mașini, turnătorie), dar am dori ca literatura de specialitate de nivel mediu, ca și literatura tehnică de largă informare, ca și publicațiile din domeniul conexne specialităților care ne interesează pe noi să fie cu mult mai bine reprezentate în fondurile noastre. În acest sens, am dori ca și colectura din Timișoara să fie mai atentă la nevoile specifice de informare ale cititorilor noștri și să ne furnizeze cu mai multă regularitate — în loc de literatură agrozootehnică cu care ne înzestrează copios — publicațiile tehnice de care avem nevoie.

Ar fi necesar, de asemenea, să ne întărîm activitatea în cele 6 filiale situate în satele aparținătoare, ca și în filiala existentă în cartierul Lunca Bîrzavei, printr-o dotare mai substanțială cu carte și printr-o mai atentă receptare a dezideratelor de lectură ale cititorilor din aceste medii întrucîtva vitregite în privința serviciilor de bibliotecă.

La indicația Comitetului județean de cultură și educație socialistă Caraș-Seve-

rin, personalul de specialitate al bibliotecii municipale a început să contribuie din nou direct la munca de îndrumare metodică a bibliotecilor comunale și să-țesteți de pe teritoriul județului, să întreprindă acțiuni de sondare a preferințelor de lectură ale populației, să elaboreze diferite materiale metodice pentru bibliotecari, ca și bibliografii tematice de recomandare pentru diverse categorii de cititori.

Am dori — și, în actualul stadiu de dezvoltare al rețelei de biblioteci acest deziderat al nostru se vădește o imperioasă necesitate, o condiție indispensabilă a succesului muncii cu cartea pe teritoriul municipiului — să instituiem o colaborare rodnică cu bogata bibliotecă a sindicatului aflată în Reșița (într-o primă etapă) și cu toate bibliotecile tehnice (într-o etapă ulterioară). Această colaborare s-ar referi în primul rînd la o coordonare a achizițiilor de publicații (mai ales în ceea ce privește cartea tehnică) și la o centralizare a evidenței lor prin cataloage colective. Am putea, de asemenea, organiza în comun cu biblioteca sindicatului o secție pentru copii într-un local aparte, cu personal specializat în servirea cititorilor-copii, sau am putea institui împreună un mod mai rapid de servirea cititorilor din diferite secții ale marii uzine reșițene.

De asemenea, ne-am putea coordona munca de îndrumare de specialitate și am putea organiza în comun activitatea de reciclare a bibliotecarilor din județ, acțiune care va începe în curînd.

În cadrul planului general de sistematizare a Reșiței, edilii municipiului studiază posibilitatea ridicării unui nou local, special construit pentru biblioteca publică centrală, ca și a lărgirii rețelei actuale a filialelor. În acest caz, o coordonare a eforturilor de cuprindere a populației la lectură între biblioteca publică și biblioteca sindicatului, ca și o amplasare a punctelor de servire ținînd seama de zonele de atragere a populației la lectură, se impun cu necesitate.

Prin eforturile colectivului bibliotecii, care se străduiește cu seriozitate și competență profesională să confere instituției noastre un autentic prestigiu, datorită sprijinului larg oferit de organele locale de partid și de stat, Bibliotecii municipale din Reșița — a cărui existență răspunde unor nevoi pregnante de informare, instruire, educare și divertisment ale întregii populații a orașului, ca și sarcinilor de îndrumare a rețelei de biblioteci publice din cuprinsul județului, în calitate de bibliotecă centrală — i s-au creat premise favorabile pentru o integrare activă în ritmul accelerat al dezvoltării reșițene.

Coordonate ale activității de popularizare și difuzare a literaturii social-politice la Biblioteca comunală din Letca

Eugenia BEȘA
Bibliotecară

Realizarea cu succes a vastului program elaborat de Congresul al X-lea cu privire la înflorirea agriculturii este în disolubil legată atât de continua ridicare a nivelului de cunoștințe agricole ale țăranilor cooperatori, al tuturor lucrătorilor din agricultură, cât și de dezvoltarea conștiinței socialiste a țăranilor, astfel încât, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântul său la Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție din 21 februarie 1972, „fiecare țăran, fiecare cooperator să devină un participant conștient, activ, la opera de dezvoltare a agriculturii noastre, a întregii țări“.

Educația patriotică a sătenilor în spiritul unei înalte răspunderi față de cooperativa în care lucrează, față de comuna în care trăiește, față de interesele generale ale societății noastre este o sarcină la a cărei realizare concură o multitudine de factori, un loc deosebit în această acțiune convergentă revenindu-i și bibliotecii comunale.

Comuna Letca, în care își desfășoară activitatea biblioteca pe care o conduc, este o comună cooperativizată, cu o populație de 4355 de locuitori, dispersați în nouă localități componente.

Pentru a putea cuprinde în sfera de acțiune a bibliotecii un număr cât mai mare de locuitori ai comunei, am organizat în toate cele opt sate aparținătoare filiale sau puncte de împrumut, date în grija unor bibliotecari cu muncă obștească din rândul cadrelor didactice. Grija permanentă ce ne animă pentru buna organizare a muncii cu cartea în comuna noastră ne-a condus spre rezul-

tate multumitoare, vădite în indicii de activitate înregistrați. Astfel, în anul 1971 s-a realizat un indice de atragere la lectură de 46 la sută din totalul populației; un indice de citire de 5,3 vol./1 loc. și respectiv de 11,2 vol./1 cititor și un indice de circulație de 2,6, iar rezultatele din primele cinci luni ale anului în curs (1400 de cititori — 12219 volume difuzate) ne permit să întrevădem o creștere substanțială pentru acest an la toți indicatorii.

Un prim principiu de la care Biblioteca comunală din Letca pornește în orientarea activității sale de propagandă a literaturii cu conținut social-politic este acela de a fi mereu prezentă în actualitate, de a răspunde cu promptitudine nevoilor de informare ale publicului din comună, stimulate de evenimentele politice interne și internaționale la ordinea zilei.

Un alt principiu, nu mai puțin important, este conectarea activității noastre politico-educative la ansamblul acțiunii ce se desfășoară în acest sens în comuna Letca, în întreaga țară.

În fine, un al treilea principiu este diferențierea acțiunilor ce le întreprindem în funcție de cerințele specifice fiecărei categorii de cititori, determinate de ocupație, vîrstă, sex, nivel de pregătire școlară, diferențiere ce se realizează atât din punct de vedere al conținutului lucrărilor propăgandate, al gradului lor de accesibilitate, cât și al formelor și metodelor de comunicare a mesajului acestora.

O mare importanță o acord, de bună seamă, propriei mele pregătiri politico-ideologice. În fiecare zi mă pregătesc cu mare grijă pentru întâlnirea cu cititorii, citind presa cotidiană, revistele de specialitate, informându-mă asupra conținutului cărților social-politice din bibliotecă, prin lectura prefețelor sau a diferitelor recenzii. Aceeași grijă îi animă și pe colaboratorii obștești ai bibliotecii.

Bucurîndu-ne de îndrumarea permanentă a Comitetului comunal de partid, colaborînd intens cu toate instituțiile și organizațiile din comună, am reușit să facem din biblioteca noastră o prezentă activă în viața spirituală a comunei Letca.

În munca de popularizare a literaturii social-politice, biblioteca comunală folosește o gamă largă de forme de propagandă, unele cu caracter permanent, altele legate de diferite evenimente sau aniversări: informări politice curente, elaborarea unor liste bibliografice de recomandare, amenajarea de expoziții tematice, organizarea de concursuri „Cine știe, răspunde“ pe teme de actualitate, expunerea zilnică a presei cu scoaterea

în evidență a articolelor mai importante, afișarea, în cadrul unui panou intitulat „Actualitatea internațională”, a unor articole pe astfel de teme, decupate din presă, precum și organizarea unor manifestări de masă cu caracter festiv.

O atenție deosebită este acordată asigurării unui fond de literatură social-politică reprezentativ. Din cele 8837 de volume care alcătuiesc întreaga colecție a bibliotecii comunale, 1129 de volume sînt din acest domeniu. În ansamblul acestora, operele clasicilor marxism-leninismului dețin o pondere de 25 la sută, restul fiind, în cea mai mare parte, lucrări de actualitate.

În cadrul sistemului de așezare a fondurilor în acces liber, cartea social-politică este evidențiată în mod deosebit, în plus, pentru anumite teme, organizându-se expoziții de raft.

Propagarea documentelor de partid și de stat este o preocupare constantă a noastră. După intrarea lor în bibliotecă ele sînt imediat expuse, în continuare îngrijindu-ne de alcătuirea unor culegeri de articole decupate din presă, conținând ecouri la documentele respective. Pentru a răspunde interesului prompt cu care cititorii noștri întîmpină aceste documente, biblioteca organizează cu sprijinul propagandiștilor lecturi în colectiv, urmate de vii discuții. Documentele de partid și de stat sînt prezentate și în cadrul cercurilor de lectură, iar, iarna, ianuară, la locul de muncă al cooperativelor. Tot la cercurile de lectură se susțin informări politice periodice, privind evenimentele de pe plan național și internațional, se organizează prezentări ale volumelor apărute în colecția „Evocări”, consacrate unor reprezentanți de seamă ai mișcării muncitorești și comuniste din țara noastră ș.a.

Pentru sprijinirea formelor de învățămînt politic, biblioteca asigură bibliografia cursurilor, difuzează liste de recomandare, sub titlul „În ajutorul propagandistului”, organizează standuri de împrumut la locul de desfășurare a lecțiilor.

Din experiența anilor trecuți, am selectat în primul rînd acele forme care s-au bucurat de o apreciere mai mare din partea locuitorilor din comuna noastră, anume concursurile „Cine știe, răspunde” și consfătuirile cu cititorii, adăzirea publicului față de acestea datorîndu-se probabil caracterului lor mai deschis, mai direct, oferind posibilitatea unor schimburi de păreri de la om la om. Am aminti, dintre cele mai reușite manifestări de acest gen, întîlnirea cititorilor cu secretarul Comitetului comunal de partid pe tema „Din activitatea partidului” și întîlnirea avută de cititorii

noștri, în cadrul acțiunilor consacrate aniversării semicentenarului creării Uniunii Tineretului Comunist, cu secretara Comitetului comunal U.T.C., care a prezentat două figuri de tineri luptători: Vasile Roaită și Cornel Elias.

O altă metodă folosită în popularizarea și difuzarea în rîndul cititorilor a cărților cu conținut social-politic sînt discuțiile pe care le organizăm periodic la bibliotecă, la școală și la cercurile de lectură, cu cooperatori, elevi, cadre didactice și alți intelectuali din comună. Discuțiile pe care le provocăm cu cititorii angajează direct fondul problemelor, conținutul hotărîrilor de stat, al expunerilor conducătorilor de partid și de stat, problematica diferitelor planuri. De un deosebit interes s-au bucurat din partea cititorilor noștri discuțiile de acest fel organizate în întîmpinarea Conferinței Naționale a partidului.

Pentru cititorii cu interese de lectură și de informare insuficient conturate sau care nu au dobîndit încă deplina capacitate de a se orienta în ansamblul colecțiilor și de a-și selecta lecturile, întocmesc, pe baza analizei fișelor de cititor, planuri de lectură.

Toate aceste acțiuni au avut drept efect stimularea interesului cititorilor noștri, în egală măsură la centru și la filiale, pentru literatura social-politică, interes ce s-a concretizat în împrumutarea în anul 1971 a unui număr de 763 de volume din acest domeniu, fără a socoti numeroasele publicații consultate pe loc. Puteam nota că acest interes are un caracter ascendent, vizibil în dinamica împrumuturilor: în 1970 — 520 de volume din domeniul social-politic; în primele 5 luni ale anului în curs — 477 de volume.

Dintre lucrările care au atins cea mai întinsă circulație au fost volumele de opere ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, *Expunerea la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei*, Documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie, discursul secretarului general al partidului la consfătuirea primarilor și a secretarilor de partid, Documentele Congresului al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, materiale legate de aniversarea semicentenarului U.T.C. și de Conferința Națională a partidului.

Aș dori în încheiere să mă refer la punctul de informare și documentare organizat în sala de lectură a bibliotecii, frumos amenajat în stil popular. Activitatea acestui punct se desfășoară sub îndrumarea Comitetului comunal de par-

tid, avind drept principal scop sprijinirea organizației de partid în informarea operativă și sistematică a propagandiștilor asupra sarcinilor de bază ce rezultă din documentele de partid și de stat, cu privire la problemele și preocupările concrete ale comunei, în activitatea economică, politică și socială, de ridicare a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, de promovare a spiritului combativ și de responsabilitate față de întreaga lor conduită atât la locul de muncă, cât și în familie și în societate.

Pentru desfășurarea activității acestui punct de informare și documentare în condiții corespunzătoare, s-a organizat un colectiv alcătuit din 12 persoane — locțiitor de secretar, profesori de științe sociale, secretarul consiliului popular, secretarul U.T.C. pe comună, secretarul comitetului de partid al C.A.P., bibliotecara, președinta comitetului comunal al femeilor, ingineri, medici. În dotarea punctului de informare și documentare intră documentele de partid și de stat, cuvântări și expuneri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, lucrările Congresului al II-lea al U.N.C.A.P., reviste din domeniul social-politic, presa de partid, grafice privind rezultatele obținute de C.A.P. Letca de la înființare și pînă în prezent. Orarul de funcționare a fost stabilit în concordanță cu programul bibliotecii. Pe baza unui grafic, diferiți membri ai colectivului de conducere al punctului de documentare și informare și alți intelectuali cu munci de răspundere la nivelul comunei asigură consultații, răspund diferitelor întrebări ale publicului. Astfel, după reîntoarcerea tovarășului nostru primar și secretar de partid de la Consfătuirea de la București a primarilor și secretarilor comunali de partid, au fost organizate întâlniri cu cetățenii, comunicîndu-li-se și explicîndu-li-se problematica majoră dezbătută la consfătuire, sarcinile mari și pline de răspunderi ce le revin. Tot astfel, în cadrul punctului de informare și documentare s-au organizat întâlniri cu inginerul agronom și cu medicul veterinar, care au răspuns diferitelor probleme ridicate de brigadierii, șefii de echipă și alți cooperatori privind activitatea din sectorul agricol și zootehnic al C.A.P., în lumina sarcinilor trasate de Congresul al II-lea al Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție.

În momentul de față, răspunzînd celor mai actuale preocupări ale locuitorilor din comună, întreaga activitate a punctului de informare și documentare este consacrată Conferinței Naționale a partidelor, precum și acțiunilor ce se desfășoară în întreaga țară în întîmpinarea celei de-a 25-a aniversări a Republicii.

Descongestionarea colecțiilor din biblioteci — acțiune complementară obligatorie a procesului de completare

Ana MAFTEI

NOTA REDACȚIEI. Răspunzînd numeroaselor întrebări primite din partea bibliotecarilor și în urma discuțiilor purtate cu lucrătorii din biblioteci în timpul întâlnirilor dintre revistă și cititorii ei, credem că este necesar să publicăm mai jos un material informativ asupra acțiunii de casare și redistribuire a publicațiilor. Materialul consemnează legislația în vigoare astăzi și practicile de lucru de pînă acum. Publicăm materialul sub rezerva apariției unor noi instrucțiuni sau a reconturării cadrului legislativ.

Colecțiile unei biblioteci constituie un organism viu, care se naște conform anumitor legi, trăiește într-un anumit cadru și se dezvoltă în raport cu anumite cerințe obiective. Această dezvoltare pre-

supune cu necesitate înglobarea în colecții a unor noi materiale, fără de care colecția de bibliotecă ar deveni o arhivă sau un muzeu, dar conține cu același grad de necesitate — mai ales pentru anumite unități bibliotecare — ideea descongestionării, a eliberării fondului existent de materialele depășite prin trecerea timpului.

Indepărtarea din colecții a unor publicații și propunerea lor pentru redistribuire sau pentru casare sînt acțiuni care se impun imediat nu atît în bibliotecile mari, care au sarcini multiple de depozitare și informare, uneori chiar funcții de arhivare, cît mai ales în bibliotecile cu fonduri de cărți și spații de depozitare limitate, cu menirea de a furniza publicului cititor informație curentă — în speță bibliotecile publice, bibliotecile școlare, bibliotecile documentare pe ramură etc., etc.

Este binecunoscut faptul că bibliotecarii se despart greu de publicațiile încredințate lor în custodie, avînd uneori tendința de a depozita orice pentru a invoca impunătoarele cifre la care au ajuns fondurile bibliotecii respective, și aceasta concomitent cu sublinierea insuficienței spațiului de depozitare, problemă ajunsă acută în multe din unitățile bibliotecare din țara noastră. Dar scoaterea tipăriturilor și a altor materiale de bibliotecă nu numai din circuitul de lectură, ci și din averea bibliotecii, după criteriul oportunității prezenței lor în colecții, constituie un act de maturitate profesională, o dovadă a bunei cunoașteri a nevoilor bibliotecii și a tendințelor ei de dezvoltare, rezultatul prospectării atente a nevoilor de informare ale beneficiarilor.

Acțiunea de revizuire periodică a colecțiilor are, în fond, menirea de a menține caracterul activ, circulant al colecțiilor, de a elimina balastul format din cartea depășită sau deteriorată fizic, de a scoate în evidență publicația nouă, cu informația la zi.

Pentru ca acest proces de „înviore” a fondurilor să nu știrbească valoarea reală a colecției, este necesar însă ca bibliotecarul să cunoască foarte bine anumite date asupra bibliotecii sale și asupra cititorilor ei, profilul precis al bibliotecii, sarcinile de informare care îi revin în prezent și în viitor, capacitatea de dezvoltare, planurile editurilor, bugetul bibliotecii și planul curent de achiziții, dezideratele de informare ale publicului cititor, dezvoltarea în perspectivă a acestor deziderate.

Cadrul legal în care se desfășoară acțiunea de casare și redistribuire a publicațiilor din bibliotecă a fost fixat prin Instrucțiunile C.S.C.A. nr. 530/1962, elaborate în baza H.C.M. 771/1962, prin In-

strucțiunile C.S.C.A. nr. 231/1966 și Instrucțiunile C.S.C.A. nr. 1003/1968 (care aduc unele precizări și sînt în vigoare și astăzi). În prezent, noi instrucțiuni, menite să reglementeze această problemă, sînt în curs de elaborare.

Potrivit H.C.M. nr. 877/1970 și a Dispozițiunii C.S.C.A. nr. 760/1970, sarcina de preluare și redistribuire a fondurilor disponibile de cărți și periodice, precum și aceea de avizare a propunerilor de casare a tipăriturilor revin Bibliotecii Centrale de Stat, Serviciului rezerva națională de carte. Atît prin preluarea fondurilor devenite disponibile în diferite biblioteci, cît și prin selecționarea anumitor tipărituri din propunerile de casare, se urmărește constituirea unei rezerve de carte, care va fi folosită pentru completarea depozitelor legale și pentru înzestrări speciale de biblioteci.

Normativele în vigoare prevăd că atît preluarea tipăriturilor, cît și redistribuirea lor se face în mod gratuit, prin transfer, dar că în evidențele de gestiune publicațiile se înscriu cu prețul lor de vânzare în librării sau anticariate. Cheltuielile de transport sînt suportate de bibliotecă trimitătoare.

Normativele precizează, de asemenea, că orice bibliotecă poate face propuneri de casare a tipăriturilor o singură dată pe an, în perioada în care activitatea de cititorii este mai restrînsă.

În ceea ce privește *categoriile de publicații* supuse casării sau redistribuirii, desigur că factorii care determină profilul bibliotecii sînt hotărîtori în ceea ce privește fixarea eliminărilor de cărți. Cu toate acestea, actele normative privitoare la casarea publicațiilor prevăd unele categorii generale de tipărituri — mijloace fixe în activul bibliotecilor —, care pot fi propuse pentru casare sau redistribuire:

— Publicațiile cuprinse în cele 8 cataloage alfabetice editate de Fondul de Stat al Cărții, în perioada 1960—1970. Bibliotecile municipale și orașenești cu funcții documentare pot opri cite un exemplar din fiecare titlu specificat în aceste cataloage, pentru eventuale solicitări de documentare.

— Cărți și periodice care nu mai sînt folosite în bibliotecă respectivă în procesul curent de informare, dar care, prin redistribuire la alte unități, pot fi repute în circuitul activ. În această categorie intră cărți și periodice existente în număr prea mare de exemplare, peste necesități; cărți și periodice care nu intră în profilul bibliotecii; unele publicații periodice din bibliotecile comunale (cele care nu sînt cuprinse în catalogul periodicelor obligatorii pentru această categorie de bibliotecă) și din bibliotecile șco-

lare (cele de informare generală), după o perioadă de 3 ani de la achiziționarea lor; periodicele străine cu o oarecare vechime, aflate în centrele de documentare sau în bibliotecile tehnice etc., care nu mai sînt folosite în documentarea curentă de specialitate.

— Lucrări cu conținut depășit din punct de vedere politic sau științific, materiale care și-au pierdut actualitatea. În această categorie intră și: manualele școlare de învățămînt general, liceal, profesional, manualele de curs superior litografiate, care și-au pierdut valabilitatea; lucrările cu caracter normativ (indicatori de norme, develope, standarde, cataloage de prețuri etc.) care nu mai sînt în vigoare; broșuri cu caracter temporar, depășite ca informație; materiale multiple prin alte mijloace decît tiparul, care și-au pierdut actualitatea; broșurile de popularizare a științei și tehnicii apărute înainte de anul 1967 (cînd s-a reprofilat colecția „Orizonturi”) etc.

— Tipăriturile deteriorate fizic din cauza intensii circulației, a depozitării lor necorespunzătoare sau a unor calamități naturale, cu excepția cărților și a periodicele de interes bibliofilic sau bibliografic ori a celor care au o mare valoare.

— Tipăriturile pe care unitatea respectivă nu are dreptul să le păstreze, conform Instrucțiunilor C.S.C.A. nr. 1003/1968.

Propunerile de casare sînt făcute în scris de bibliotecarul gestionar, pe un borderou de casare a publicațiilor (vezi figura nr. 1). Tipăriturile se înscriu în borderouri separate după motivul propunerii pentru casare sau redistribuire (deteriorate, depășite sau disponibile). Datele bibliografice necesare pentru întocmirea borderourilor sînt: număr curent, număr de inventar, autor, titlu, loc și an de apariție, preț, observații. Unitatea de evidență pentru publicațiile propuse la casare este identică cu unitatea de evidență pentru inventarierea publicațiilor.

Pentru publicațiile periodice, borderoul va purta următoarele date: număr curent, număr de inventar, titlul publicației, anul de apariție, locul de apariție, numerele propuse spre casare, prețul.

Pentru publicațiile care se prelucrează în grup, borderourile vor cuprinde: număr curent, titlu, instituție emitentă, an de tipărire, număr de exemplare, preț.

Fiecare filă de borderou se va termina cu un total parțial (în afară de ultima filă) și va începe cu un report (în afară de prima filă) pentru rubrica „Preț”. Prima filă nu va avea report, iar ultima filă va înregistra totalul general și va purta semnătura gestionarului. Borderourile completate fac parte integrantă din pro-

cesele-verbale de casare, întocmite de comisia de casare, și constituie acte de gestiune.

Gestionarul prezintă propunerile de casare conducerii organizației socialiste de stat, obștești sau cooperatiste în cadrul căreia funcționează biblioteca.

Propunerile sînt verificate de o comisie instituită în acest scop, din care fac parte, alături de un reprezentant al organizației socialiste de stat, obștești sau cooperatiste în cadrul căreia biblioteca își desfășoară activitatea și de un reprezentant al îndrumării de specialitate (inspectorul cu bibliotecă din comitetul județean de cultură și educație socialistă, inspectorul cu bibliotecă din inspectoratele școlare județene sau persoane care îndeplinesc funcții similare în rețelele bibliotecilor sindicatelor ori din cooperație), și:

— directorul adjunct de specialitate, în bibliotecile cu caracter republican;

— șeful serviciului tehnic sau al serviciului documentării, în bibliotecile tehnico-documentare;

— șeful serviciului completării colecțiilor, în bibliotecile publice;

— conducătorii bibliotecilor orășenești comunale.

Comisia de casare a tipăriturilor are sarcina să verifice realitatea datelor cuprinse în documentație și să analizeze dacă propunerile respectă normativele privitoare la casare. Verificările comisiei se fac numai în prezența gestionarului. Constatările se consemnează într-un proces-verbal tip (vezi figura nr. 2). După ce comisia internă de casare se pronunță, conducătorul instituției sau coordonatorul de credite cere avizul Bibliotecii Centrale de Stat pentru tipăriturile — cărți și periodice — apărute înainte de anul 1960 sau care prezintă interes bibliofilic ori bibliografic. Se cere, de asemenea, avizul Bibliotecii Centrale de Stat pentru propunerile de casare a tipăriturilor considerate depășite din punct de vedere al conținutului, dar cu prezentare grafică deosebită. Tipăriturile deteriorate fizic, editate în țară după anul 1960, pot fi casate numai cu aprobarea comisiei interne, fără avizul Bibliotecii Centrale de Stat.

Atît acțiunea de casare, cît și redistribuirea fondurilor de cărți disponibile trebuie coordonate cu acțiunea de completare a colecțiilor, pentru evitarea unor achiziții necorespunzătoare cu necesitățile reale ale bibliotecilor. Considerăm, de asemenea, că este absolut necesar ca organele de îndrumare și control să-și dea avizul atît pentru casarea publicațiilor, cît mai ales pentru redistribuirea celor disponibile în cadrul unităților din județ, metodă care poate duce la o rezolvare

BORDEROU
 de publicații propuse pentru casare

Motivul casării

Nr. crt.	Nr. inv.	Autor-titlu	Loc-an de apariție	Preț	Obs.

Figura nr. 1 — Prima filă a borderoului de casare

DENUMIREA ORGANIZAȚIEI DE STAT

LOCALITATEA str. nr.

Data depunerii la conducătorul organizației de stat

Se aprobă

(Semnătura)

Data

de constatarele comisiei de casare

1. Astăzi subsemnații membri ai comisiei de casare
 numiți prin ordinul nr. ne-am întrunit în comisie pen-
 tru a examina propunerea de casare a

afiate în gestiunea tov. pentru care ni s-a prezentat documentația
 anexată, și anume:

2. Examinând în prezența tov.
 gestoriar, propunerea și documentația anexată și verificând faptic starea fizică și cauzele
 degradării se constată următoarele:

3. Față de cele de mai sus, propunem casarea

prevăzută în propunerea anexată care face parte integrantă din prezentul proces-verbal,
 la pozițiile nr.

4. Alte mențiuni.

PREȘEDINTE,

MEMBRI,

SECRETAR,

Gestionar,

Figura nr. 2 — Formular de proces verbal pentru casare

rapidă, operativă și economică a multora dintre lacunele existente în completarea colecțiilor.

Cărțile prind viață în mâna cititorilor, iar valoarea reală a unui fond de tipăriți constă în puterea lui de circulație. Reamintim bibliotecarilor această idee — veche ca însăși biblioteca — pentru a-i îndemna să orienteze acele fonduri încredințate lor, care stau nefolosite în unitățile în care ei activează, spre circuitul activ. Cele menționate mai sus sînt valabile atît pentru bibliotecile mici (publice sau de specialitate), cît mai ales pentru bibliotecile mari, care renunță greu la tipăriți (chiar dublete sau triplete), fără să fină seama de necesitatea acută de completare a colecțiilor, constatată în bibliotecile nou înființate în rețeaua din învățămînt și cultură, în întreprinderi industriale sau economice etc. Iar pentru a convinge, un singur exemplu: bibliotecile institutelor pedagogice, înființate în diferite orașe ale țării între anii 1964 și 1968, n-au fost în măsură să achiziționeze din librării și anticariate cărțile și periodicele necesare procesului de învățămînt; or, sînt destul de numeroase bibliotecile care dețin colecții de reviste în dublete, care nu mai sînt folosite în unitățile respective, dar care sînt absolut necesare în pregătirea viitorilor profesori.

Biblioteca Centrală de Stat, prin Serviciul rezerva națională de carte, a răspuns unor asemenea solicitări, în limita în care bibliotecile mai vechi au renunțat la fondurile lor disponibile și le-au oferit spre redistribuire. Este cazul să reținem și faptul că unele edituri (Editura Academiei R.S.R., Editura științifică, editurile „Eminescu”, „Minerva”, „Albatros”) au înțeles această greutate în completare întîmpinată de bibliotecile nou înființate și au oferit din rezervele lor mii de cărți și reviste, care au completat fondul de bază al multor biblioteci publice, al multor biblioteci de diferite grade din învățămînt și al multor biblioteci de documentare din economie sau industrie.

Acțiunea de casare și redistribuire a publicațiilor are deci un dublu aspect: pe de o parte menținerea caracterului activ și atrăgător al colecțiilor, pe de altă parte difuzarea — către instituțiile care realmente au nevoie de ele — a unor publicații trecute în fondul pasiv. Ambele fațete ale acestui proces au profunde implicații de ordin ideologic, științific și economic și sînt componente ale unei politici de completare rațională, realiste, de maximă valorificare a fondului de publicații.

Avram Iancu

Bibliografie selectivă

Livia BACĂRU

În toamna aceasta se împlinesc o sută de ani de la moartea lui Avram Iancu, unul din conducătorii revoluției transilvănene din 1848—1849.

Conducător de idealul eliberării sociale și naționale a românilor din țara sa, „Craiu munților”, cum a fost supranumit tinărul revoluționar, a inițiat și organizat adunările de la Blaj din 30 aprilie, 15—17 mai și 15—25 septembrie. La Marea Adunare Națională ținută în luna mai s-a adoptat programul revoluției românilor din Transilvania prin care se cerea desființarea iobăgiei, egalitate națională, repre-

zentare proporțională în toate ramurile de conducere și administrație a țării, libertatea presei și a întrunirilor, școli românești de toate gradele, pînă la cel universitar. Tot în cadrul acestei Adunări, cei 40 000 de participanți au răspuns la proiectul de unire cu Ungaria, elaborat fără consultarea românilor, strigînd „Noi vrem să ne unim cu Țara!”

Pentru aceste revendicări și pentru altele, Avram Iancu a luptat cu arma în mînă, organizînd din cetele de moși o oaste fărînească revoluționară după modelul Legiunilor romane, cu prefeți, tribuni, centurioni, care au purtat multe lupte la Abrud, Fintinele, Ponorul. Chiar după ce Buteanu și Dobra, cei mai buni colaboratori ai lui, au fost prinși și executați, el a continuat să conducă rezistența armată din Munții Apuseni împotriva nemeșilor maghiari ce se opuneau desființării instituțiilor feudale.

După ce revoluția a fost înăbușită, Avram Iancu, nedreptățit de autoritățile imperiale, ajunge în închisoarea de la Alba Iulia, unde fuseseră închiși și Horia, Cloșca și Crișan. Credincios în continuare idealurilor pentru care a luptat, el înscrie în testamentul său din 1850 cuvintele: „Unicul dor al vieții mele e să-mi văd națiunea fericită, pentru care, după puteri, am lucrat pînă acuma”. Mai tîrziu se retrage în munți și trăiește singurat și deprimat pînă cînd se stinge, în 1872, fiind înmormîntat la Tebea, sub gorunul lui Horia.

Avram Iancu rămîne o mare figură a revoluției pașoptiste, un luptător consecvent, un revoluționar democrat care a știut să facă distincție între masele populare maghiare și nobilimea șovină, încercînd să apropie acțiunile armatelor revoluționare ale celor două națiuni, militînd pentru o luptă comună.

★

Despre Avram Iancu nu s-a scris mult. Bibliografia selectivă întocmită de noi a urmărit să-l prezinte nu numai în lucrările închinat exclusiv lui ci și în cele ce au capitol în care sînt menționați răzlețe asupra activității sale revoluționare. Pentru aceasta am depistat mai ales materialele aniversare din publicațiile periodice ale anului 1968 cînd s-au sărbătorit 120 de ani de la revoluția din 1848. Puținele opere beletristice închinat lui Avram Iancu în ultimii ani ar putea fi completate, în bibliotecile cu fonduri vechi, cu publicații din primele decenii ale veacului nostru (de exemplu Marian, Simeon Fl. Poesii populare despre Avram Iancu... Suceava, 1900. 103 p.; Nistor, Ion I. Decorarea lui Avram Iancu și a camarazilor săi. Buc., 1931. 68 p.; Bălă-

nescu, Gabriel. Avram Iancu. Cu o prefață de Liviu Rebreanu. Ed. a 3-a. Buc., 1943. 280 p. etc.).

Recomandăm bibliotecarilor să urmărească și periodicele din lunile următoare pentru a găsi materialele ce vor fi dedicate comemorării morții lui Avram Iancu.

CĂRȚI, STUDII, MATERIALE

Ceașescu, Nicolae. 120 de ani de la revoluția din 1848. Cuvîntare rostită la adunarea populară din Capitală. 29 iunie 1968. Buc., Editura politică, 1958. 31 p. și în: Scînteia, 37, nr. 7749, 30 iun 1968, p. 1, 3; Beszed... În: Előre, 22., 6424. sz., 1968. júl 2., 1—2. 1.; Rede... În: Neuer Weg, 20., Nr. 5959. 2 Juli 1968., S. 1, 3.

Farkas, János. Cuvîntarea la adunarea populară de la Sf. Gheorghe. În: Scînteia, 37, nr. 7743, 24 iun 1968, p. 1, 2; Beszed... În: Előre, 22, 6418 sz., 1968. jun 25, 1, 4. 1.; Rede... În: Neuer Weg, 20. Nr. 5953, 25 Juni 1968., S. 3.

Maurer, Ion Gheorghe. Cuvîntarea tovarășului Ion Gheorghe Maurer la Adunarea populară de pe Cîmpia libertății de la Blaj cu prilejul aniversării a 120 de ani de la revoluția din 1848—1849 în Transilvania. În: Scînteia, 37, nr. 7713, 26 mai 1968, p. 1—2; Beszed... În: Előre, 22., 6393. sz., 1968. máj 26., 1—2. 1.; Rede... În: Neuer Weg, 20. Nr. 5928., 26. Maj 1968., S. 1, 2.

★

Bányai Ladislau, Bodea, Gheorghe I. Lupta antihabsburgică a maselor din Transilvania. În: Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., 14, nr. 5 sep-oct 1958, p. 3—20.

Bodea, Cornelia. Lupta românilor pentru unitatea națională. 1834—1849. Buc., Editura Academiei R. S. România, 1967, p. 175—191.

Braharu, Dimitrie. 1848 în Transilvania. În: Contemporanul, nr. 19, 10 mai 1968, p. 8.

Cheresteșiu, Victor. Prima adunare de la Blaj. Frămîntări în vederea alcătuirii programului revoluției. În: Cheresteșiu, Victor. Adunarea națională de la Blaj. 3—5 (15—17) mai 1948... Buc., Editura politică, 1966, p. 298—320.

Cheresteșiu, Victor. A balázsfalvi nemzeti gyűlés. 1848. május 15—17... [Adunarea națională de la Blaj. 3—5 (15—17), mai 1848...]. Buc., Editura politică, 1966, p. 298—320.

Constantinescu, Miron, *Lupta națională și socială a românilor din Transilvania*. În: *Lupta de clasă*, 48. nr. 5, mai 1968, p. 83—87. (Cap. *Munții Apuseni — zonă revoluționară*).

Constantinescu, Miron, Daicoviciu, Constantin, Pascu, Ștefan. *Istoria României*. Compendiu. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1969, p. 318—329.

Dan, Mihai, Faur, Viorel. *Solidari cu Avram Iancu*. (Documente). În: *Familia*, 7, nr. 11 nov, 1971, p. 16.

Dragomir, Silviu. *Avram Iancu*. Ed. a 2-a. Buc., Editura științifică, 1968. 368 p. (Pagini din istoria patriei).

Giurescu, Constantin C., Giurescu, Dinu C. *Revoluția de la 1848*. În: Giurescu, Constantin C., Giurescu, Dinu C. *Istoria românilor din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi*. Buc., „Albatros”, 1971, p. 533—536. (Cap. *Revoluția din Transilvania*).

Göllner, Karl. *Die nationalversammlung von Blasendorf și Die revolutionäre Front im Apuseni-Gebirge* [Adunarea națională de la Blaj. — Frontul revoluționar în munții Apuseni]. În: Göllner, Karl, *Die Siebenbürger Sachsen in den Revolutionsjahren 1848—1849*. [Sașii transilvăneni în anii revoluționari 1848—1849]. Buc., Editura Academiei R. S. România, 1967, p. 108—118 și 224—226.

Iancu, Avram. *Libertate, egalitate, fraternitate!* În: *Cintare României*. Antologie. Ed. a 2-a. Buc., E.P.L., 1967, p. 164—167.

Istoria poporului român. Sub redacția lui Andrei Oștea. Buc., Editura științifică, 1970, p. 248—250, 256—259.

Jlivan, Iosif. *Contribuții la cunoașterea mistunilor lui Eftimie Murgu în Transilvania [de a duce lui Avram Iancu Legea naționalităților]*. În: Studii și articole de istorie, 15, 1970, p. 107—115. (Societatea de științe istorice din Republica Socialistă România).

Lăncrănjan, Ion. *Avram Iancu*. *Cronica reflexivă*. În: *Tribuna*, 14, nr. 14, 2 apr 1970, p. 4.

Maior, Liviu. *Figuri de conducători ai revoluției de la 1848—1849 în Transilvania: Avram Iancu; Stmion Bărnăuțiu; Al. Papiu-Ilarian; Timotei Cipariu; Ioan Axente Sever*. În: *România liberă*, 26, nr. 7338, 25 mai 1968, p. 3.

M. A. Egy kortárs helyszíni tudósítása a balázsfalvi nagy nemzetgyűlésről. [Mărturia unui contemporan despre Marele Adunare Națională de la Blaj]. În: *Igazság*, 29, 123. sz., 1968., május 25., 2. 1.

Netea, V. *Geneza marșului de la 1848 al lui Avram Iancu*. În culegerea: „Limbă și literatură”, vol. 16, 1968, p. 84.

Orbán, Lajos. *Száz és még husz év után egy másik Balázsfalván* [După 120 de ani într-un alt Blaj]. În: *Igazság*, 29, 125. sz., 1968., május 28., 1. 1.

Pascu, Ștefan. *Tinerețea lui Avram Iancu*. În: *Magazin istoric*, 6, nr. 7, iul 1972, p. 25—30.

Revoluția din 1848 în Transilvania. În: *Istoria României*. Vol. 4. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1964, p. 154—168 (Cap. *Luptele de la sfîrșitul anului 1848 și din anul 1849. Apărarea teritoriului Munților Apuseni ca țară românească în primăvara și vara anului 1849*).

Revoluția română din 1848. [Elaborată de] Constantin Căzânișteanu, Dan Berindei, Marin Florescu... Buc., Editura politică, 1969, p. 286—298. (Mica bibliotecă de istorie). (Cap. *Continuarea luptei revoluționare la sfîrșitul anului 1848 și în anul 1849. Munții Apuseni — zonă revoluționară*).

Sabău, Nicolae. *Portretele lui Avram Iancu*. În: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia*, 14, nr. 1, 1969, p. 63—76.

Vlasiu, Marina L. *Din corespondența lui Avram Iancu în anii 1848—1849*. În: Studii și materiale de istorie modernă, 3, 1963, p. 489—512.

BELETRISTICĂ

Beniuc, Mihai. *Țara*. În: *Întîlniri cu poezia*. Culegere de versuri pentru pionieri și școlari... Buc., Editura tineretului, 1967, p. 222—223. (Preludii).

Beniuc, Mihai. *Umblind. /Versuri/*. În: *Cintare României*. Antologie alcătuită de Victor Tulbure și Niculae Stoian. Buc., Editura militară, 1965, p. 43.

Blandiana, Ana. *Bocet pentru Avram Iancu*. În: *România literară*, 1, nr. 8, 28 nov 1968, p. 1.

Blaga, Lucian. *Avram Iancu*. Dramă în zece acte. Prologul. Pagini de epopee. Antologie 1848. În: *Viața militară*, 21, nr. 5, mai 1968, p. 13.

Bogza, Geo. *Răzvrățiții*. În: *Țara de piatră*. Confeșiuni despre vitregia naturii și a istoriei. Buc., „Minerva”, 1971, p. 36—39.

Chivu, Gheorghe. *În arcul Carpaților*. [Versuri]. În: *Tribuna*, 12, nr. 24, 13 iun 1968, p. 1.

Cîntecul Iancului. În: *Cintare României*. Antologie, Ed. a 2-a. Buc., E.P.L., 1967, p. 168—169.

Everac, Paul. *Iancu la Hălmagiu*. Piesă într-un act. Buc., 1967. 47 p. (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Casa centrală a creației populare) (Teatru).

Everac, Paul. *Avram Iancu nagyhalmgyon*. [Iancu la Hălmagiu]. Fordította Oláh Ferenc. Oradea, 1968. 36 p. (Casa centrală a creației populare).

Goga, Octavian. *Avram Iancu*. (Fragment din vol. *Precursori*). Pagini de epopee. Antologie 1848. În: *Viața militară*, 21, nr. 5, mai 1968, p. 12.

Goga, Octavian. *In calumniatores*. În : Goga, Octavian. *Opere*. Vol. 2. *Poezii*. Buc., E.P.L., 1967, p. 152—153. (Scriitori români).

Goga, Octavian, *Lui Avram Iancu*. În : Goga, Octavian. *Opere*. vol. 2. *Poezii*. Buc., E.P.L., 1957, p. 231—232. (Scriitori români).

Henning, Gottfried Wilhelm (1828—1909). *Dem 1. Mai 1848*. [Gedicht]. Revolutionsjahr 1848. În : Volk und Kultur, 20. Nr. 5., mai 1968, coperta II.

Mihalache, Marin. *Avram Iancu*. Buc., Editura militară, 1968. 144 p. cu ilustr. (Fii ai neamului românesc).

Nedelcu, Șerban. *Tunarul lui Avram Iancu*. Povestiri istorice. Buc., Editura tineretului, 1968, p. 25—27.

Pe drumul Abrudului. În : *Cîntecele noastre*. Folclor poetic hunedorean. Cule-

gere întocmită de Petru Ardeu. Deva, 1969, p. 239.

Pînă fu Iancu-n domnie. În : *Cîntecele noastre*. Folclor poetic hunedorean... Deva, 1969, p. 179.

Pușcă Iancu și schinteie. În : *Cu cit cînt atîta sînt*. Antologie a liricii populare. Ediție îngrijită și studiu introductiv de Ovidiu Papadima. Buc., E.P.L., 1963, p. 451—452.

Ursu, Horia. *Avram Iancu*. Buc., Editura tineretului, 1969, 256 p. + 9 f. pl. (Oameni de seamă).

Vișeu, Titus. *Baladă cu Iancu*. În : *Țara poezilor*. Antologie lirică închinată Partidului Comunist Român la cea de a 50-a aniversare. Buc., „Albatros”, 1972, p. 389.

Voitin, Alexandru. *Avram Iancu sau calvarul biruinței*. Dramă în șase tablouri. Buc., Editura Eminescu, 1970. 127 p.

Portretele lui Avram Iancu (p. 417 și 420) sînt reproduse din I. C. Băcilă, *Portretele lui Avram Iancu*, Sibiu, 1921.

CRONICA

COMISIA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECII CENTRALE UNIVERSITARE DIN CLUJ,

pe baza studierii sistemelor de învățământ bibliotecic din țară și din străinătate și a propriei experiențe, a alcătuit un Program de pregătire și perfecționare profesională a bibliotecarilor, întru a cărui definitivare s-a procedat la supunerea spre dezbateri în cadrul unui colectiv mai larg de specialiști. Actualmente, programul se află în curs de aplicare. Multigrafat sub forma unui caiet de 30 p., acest program constituie deopotrivă pentru lectori și cursanți un indispensabil instrument de lucru, oferind totodată un model de concepție și pentru alți organizatori ai unor programe de reciclare a cadrelor de bibliotecă.

Programul cuprinde, în funcție de destinația cursurilor, trei secțiuni: **Cursuri pentru bibliotecari începători** (introducere în biblioteconomie; Introducere în bibliografie și documentare), **Cursuri de perfecționare** (Orientarea, coordonarea și evidența achizițiilor în bibliotecile universitare; Organizarea și prelucrarea documentelor. Sisteme de înmagazinare și regăsire a informațiilor; Informare-documentare; Bibliografie; Consultarea și conservarea colecțiilor în bibliotecile universitare; Relații și tehnici de lucru; Statistica de bibliotecă) și **Cursuri speciale pentru perfecționarea unor grupuri restrinse de bibliotecari și bibliografi** (indexarea coordonată. Prelucrarea automată a datelor; Probleme metodologice și tehnice ale sociologiei beneficiarului bibliotecii universitare; Paleografie chirlică românească). Fiecare din temele respective este amănunțită în subcapitole și este urmată de o succintă, dar esențială, bibliografie recomandată pentru studii individuale.

Conceput pe o durată de 14 luni, cursul de inițiere prevede un număr de 25 de ore de cursuri și discuții; 130 de ore de aplicații practice și stagii, la încheierea pregătirii, de câte o săptămână în cadrul serviciului de completare a fondurilor și la serviciul de documentare și bibliografie (total 72 de ore). Ca teme pentru studii individuale sînt recomandate Istoria cărții și Istoria bibliotecii. Cu prilejul colocviului final, cursanții vor trebui să prezinte bibliografia consultată și o lucrare bibliografică pe o temă dată.

Spre deosebire de programul de inițiere, cu accent, cum s-a văzut, pe aplicațiile practice, programul de perfecționare a bibliotecarilor și bibliografilor, vizînd înprospătarea, aprofundarea și lărgirea cunoștințelor, acordă un loc deosebit, în afara orelor de expuneri și discuții, studiului individual.

În fine, cursurile speciale, cu durata de 6 luni, avînd drept obiectiv specializarea unor bibliotecari și bibliografi în domenii restrînse, pun accentul mai puțin pe cunoștințele de ordin teoretic și mai mult pe cele cu caracter aplicativ și pe lucrările practice propriu-zise.

CONSTITUIREA UNOR „FONDURI DE AUR“ este preocuparea citorva bibliotecii din județul

Iasi, în cadrul Anului internațional al cărții. Astfel, la Mircești a fost constituită o bogată colecție a operelor lui Vasile Alecsandri, la Ruginoasa, a cărților consacrate Unirii Principatelor și evocînd figura lui Alexandru Ioan Cuza, la Tg. Frumos, colecții din operele lui Garabet Ibrăileanu și Th. Neculțu. Inițiativa se înscrie pe linia unei mai vechi preocupări a Bibliotecii orașenești din Pașcani, posesoare a unui fond Mihail Sadoveanu.

„CENTRE METODICE“ PENTRU PERFECȚIONAREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARILOR ȘI DIRECTORILOR DE CĂMINE

au fost organizate de Comitetul județean de cultură și educație socialistă Iași în localitățile Pașcani, Hirlău, Tg. Frumos, Scintela, Popricani, Răducăneni, la indicația Comitetului județean de partid. Pornind de la ideea că instruirile organizate cu un număr mai mic de participanți au un caracter mai lucrativ, aceste centre metodice sînt gazde unor activități cu periodicitate lunară, constînd în susținerea unor lecții teoretice, urmate de discuții și de aplicații practice, în genere cea de-a doua parte a ședințelor de lucru desfășurîndu-se pe secții. Dintre temele primelor instruirii amintim: Forme și metode folosite în popularizarea documentelor de partid și de stat; Planificarea activității; Forme și metode folosite de către cîminul cultural și bibliotecă comunală pentru răspîndirea cunoștințelor culturale-științifice ș.a. În afara problemelor de specialitate se prezintă, cu concursul unor activiști de partid și al specialiștilor în diferite domenii, materiale de informare politică (de pildă, Călătorie pe harta Aficiilor Centrale, despre semnificația politică a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele 8 țări ale Aficiilor Centrale) sau de cultură generală (de pildă, Materialitatea lumii vii și asaltul de cucerire a spațiului cosmic).

„ZILELE CĂRȚII SOCIAL-POLITICE“, ORGANIZATE ÎN CADRUL ANULUI INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII LA BRAȘOV ÎNTRE 24 ȘI 30 APRILIE A.C., SUB EGIDA COMITETULUI JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ

EMau prilejul organizarea în bibliotecile și librăriile din întreg cuprinsul județului a numeroase acțiuni de popularizare a celor mai recente apariții editoriale din acest domeniu. Dintre acțiunile care s-au bucurat de cea mai mare audiență, amintim înlînirea cititorilor cu redactorul șef al Editurii politice Ion Simion la Librăria „St. O. Iosif“ din localitate și la Clubul Uzinei de autocamioane cu propagandistii învățămîntului de partid și U.T.C., acțiune organizată în colaborare cu bibliotecă uzinei; expoziții de carte social-politică amenajate în holul Bibliotecii municipale din Brașov.

CONCURSUL PENTRU COPII „SINT UN BUN GOSPODAR ACASĂ — PE STRADA — ÎN ȘCOALA“

La chemarea Frontului Unității Socialiste din sectorul 7 al Bucureștiului privind antrenarea maselor la gospodărirea și curățenia orașului, Consiliul municipal al organizației pionierilor și Consiliul popular municipal, la a căror inițiativă s-a alăturat și Biblioteca municipală pentru copii „Ion Creangă“ au lansat o originală formă de atragere și stimulare a copiilor participanți la această întrecere: organizarea unui concurs de desene și reportaje, în care copiii să reprezinte activități practice de gospodărire organizate pe stradă, acasă, la școală. Concursul a fost deschis tuturor copiilor din Capitală, lucrările urmînd să fie depuse la Biblioteca „Ion Creangă“. De altfel, concursul a avut și urmări practice bine definite: copiii și-au experimentat talentele de... gospodari și în bibliotecă sau în curtea bibliotecii, au citit cărți despre întreținerea curățeniei și despre aportul copiilor

la gospodărirea orașelor. Juriului — alcătuit din critici de artă, graficieni și reprezentanți ai Consiliului municipal București și organizației pionierilor, ai Consiliului popular municipal și al Comitetului municipal de cultură și educație socialistă, bibliotecari — i-au fost prezentate peste 2.000 de desene, din care au fost selecționate 350 de lucrări pentru expoziții viitoare. Concursul s-a încheiat în ziua de 1 iunie, Ziua copilului, fiind au fost decernate 34 de premii și mențiuni, conștind din aparate foto, aparate de pirogravură, cărți, materiale pentru desenat și dulcuri.

Concursul a fost, printre altele, o formă deosebit de eficientă de propagandă a bibliotecii. Numeroasele afișe anunțând concursul au suscit interesul părinților și al copiilor din toate colțurile Capitalei, care cu ocazia prezentării lucrărilor la concurs și a decernării premiilor, au vizitat biblioteca, s-au înscris ca cititori ai ei și au imprumutat cărți.

Succesul acestei prime manifestări de acest gen ne îndeamnă la o reevaluare a metodelor obișnuite de propagandă a bibliotecii și la o îmbogățire substanțială a repertoriului actual, la extinderea relațiilor cu alte instituții interesate în educația și instrucția copiilor.

Febronia COSTACHE

șefa Bibliotecii municipale
pentru copii „Ion Creangă”
din București

O EXPOZIȚIE DE FOTOGRAFII ȘI CARTE DE ARTĂ JAPONEZĂ

A fost organizată în luna iunie a.c. în cadrul Bibliotecii municipale „Mihail Sadoveanu” din București. Popularizată din timp printr-o activitate publicitară susținută (afișe la sediu și în diverse puncte de afișaj ale Capitalei), expoziția s-a bucurat de un interes viu din partea publicului bibliotecii. Prin expunerea puse la dispoziție de Ambasada Japoniei la București, ea și prin modul în care a fost concepută structura expoziției, ea a depășit ca informația tematică anunțată în titlatura expoziției. Organizată pe două secții, expoziția a cuprins în prima sa parte o suită de panouri cu fotografii de o deosebită expresivitate artistică, reflectând viața economică și spirituală a Japoniei (Agricultură, comerț, telecomunicații; Industrie; Transporturi; Tradiții, artă, ceremonii, Tineretea Japoniei; Arhitectură); iar în partea a doua, expoziția de carte propriu-zisă, care a păstrat însă ca fundal panouri cu fotografii (Familia Imperială; Ikebana; O familie japoneză). Standurile de cărți, în ciuda unei confuze structurări tematice, au oferit privitorilor imaginea unei activități editoriale complexe, de la lucrări cu valoare bibliofilă pînă la ediții de popularizare, ghiduri turistice etc. Ca tematică, lucrările expuse au depășit sfera domeniului artistic, alături de albume de artă fiind expuse lucrări științifice, tehnice, cu caracter sportiv, cărți ilustrate pentru copii, dicționare și chiar reviste ilustrate. Vizitatorii au întâmpinat dificultăți în orientare datorită faptului că fotografiile expuse au fost lipsite de explicații, iar numeroasele cărți în limba japoneză, de notițe cu traducerea și eventual adnotarea titlurilor, deși acestea nu au lipsit pentru cărțile editate în limba engleză, mai lesne accesibile. O surpriză pentru vizitatori: la masa cu audii prin care au fost puse la dispoziția celor interesați câteva discuri cu muzică japoneză.

Alex. GRUIA

BIBLIOTECA DIN COMUNA VINĂTORI-NEAMȚ, JUDEȚUL NEAMȚ

și-a sărbătorit în ziua de 11 iunie 1972, împlinirea a 75 de ani de existență. Într-o atmosferă sărbătorească, Marcel Drăgorescu, vicepreședinte al Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Neamț, a înmănat secretarului Comitetului comunal de partid Vinători,

primarul comunei, Dumitru Ticu, o diplomă de onoare pentru bibliotecă și alta, personal, bibliotecarului Constantin Oancea care conduce instituția de 24 de ani. În prezența unei săli pline de cititori din comună s-a desfășurat apoi la Căminul cultural un simpozion intitulat Biblioteca în contextul activității cultural-educative din comună la care s-au citit următoarele comunicări: Constantin Tomșa, inspector cu bibliotecile la Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Neamț, Sarcinile bibliotecii comunale în activitatea de popularizare și difuzare a cărții social-științifice; Constantin Oancea, Activitatea bibliotecii în sprințul ridicării nivelului de pregătire tehnic-profesională a cititorilor; Nicolae Florian, directorul căminului cultural, Biblioteca comunală și activitatea cultural-educativă desfășurată de căminul cultural. Festivitatea s-a încheiat cu un program artistic intitulat „Vitejia neamului”. La propunerea lui Nicolae Florian participanții au fost de acord ca sărbătorirea să se înscrie în ansamblul acțiunilor închinată Anului internațional al cărții.

L. B.

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR

București

Sedința pe luna aprilie a Cercului de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentaristilor din București a avut loc în aula Bibliotecii centrale universitare din București.

În comunicarea intitulată „Cercetarea prospectivă și activitatea de informare și documentare”, Ion Stoica a subliniat particularitățile celor două activități, modul în care ele se intercondiționează precum și probleme actuale ale cristalizării sistemului informațional documentar din România.

Comunicarea privind „Muzeul de istoria cărții și scrisului din Leipzig”, susținută de Viorica Seacărescu, a prezentat evoluția muzeului, conținutul colecțiilor sale și modul de reflectare a întregului tezaur. Expunerea a fost însoțită de o interesantă serie de proiectii. Au participat la discuții: dr. Tr. Prodan (prospectiva în învățămînt; probleme ale sistemului de informare și documentare din țara noastră; necesitatea integrării), dr. A. Manea (care sint principiile cooperării în rețeaua învățămîntului; necesitatea analizei calitative a informațiilor), V. Moldoveanu (ar fi interesantă și o cercetare despre prospectiva în documentare; utilitatea prezentărilor de instituții străine). Sedința cercului, la care au participat 38 de bibliotecari și documentariști, a fost condusă de A. Manea și V. Moldoveanu.

Vineri 26 mai 1972 a avut loc în Aula Bibliotecii centrale universitare-București sedința Cercului de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentariștilor din București în cadrul căreia Irina Rădulescu Valasoglu și Lucia Oprean au prezentat două comunicări.

Comunicarea semnată de Lucia Oprean și intitulată Importanța UNISIST a înfățișat pe baza unei bogate documentări evoluția problemelor legate de crearea unui sistem de informare la nivel mondial. Analiza recomandărilor din programul adoptat de UNESCO ca și precizarea poziției țării noastre în cadrul acestor discuții au fost principalele elemente de interes ale comunicării.

Referindu-se la Documentarea în știința dreptului, I. Rădulescu Valasoglu și-a propus nu numai o trecere în revistă a necesităților de informare din acest domeniu și a principalelor

instrumente existente la îndemina specialiștilor ci și analiza tendințelor care se manifestă în această ramură, posibilitățile de modernizare etc.

În cuvîntul său, dr. Tr. Prodan, directorul Bibliotecii Institutului Medico-farmaceutic-București, a subliniat valoarea celor două comunicări, caracterul lor extrem de actual, necesitatea cooperării multilaterale pe terenul informării.

I. S.

Iași

În cadrul ședinței pe luna aprilie a cercului de biblioteconomie din Iași, Willy Auerbach (de la Consiliul Culturii și Educației Socialiste - București) a prezentat o comunicare despre rolul și locul cercetărilor sociologice în bibliotecile moderne.

După o incursiune în istoricul temei, vorbitorul a insistat asupra posibilităților sociologice de a contribui la cunoașterea actului lecturii, a folosirii colecțiilor bibliotecii, la stabilirea liniilor de dezvoltare a serviciilor pe care bibliotecile le oferă cititorilor. Referințele făcute la dezvoltarea informării în etapa contemporană, la rolul mass-mediei, au precizat sarcinile actuale ale bibliotecarilor pentru difuzarea și propaganda cărții.

Grigore Botez - directorul Bibliotecii centrale universitare din Iași, Constantin Gilea - directorul Bibliotecii municipale „Gh. Asachi”, au remarcat interesul suscitât de expunerea făcută de W. Auerbach ca și actualitatea cercetărilor sociologice în bibliotecă.

În continuarea ședinței, Constantin Gilea a prezentat cîteva note despre o călătorie de studii în bibliotecile din R. F. a Germaniei, expunerea a fost însoțită de un film documentar consacrat bibliotecilor din această țară.

La ședința cercului, condusă de Grigore Botez și au participat 85 de bibliotecari.

Liviu MOSCOVICI

În ședința cercului de referate și comunicări al Asociației bibliotecarilor - Filiala Cluj din iunie 1972, au prezentat comunicări: Ana Mișu, bibliograf principal la B.C.U. Cluj, și Alin Mihai Gherman, bibliograf la Biblioteca Academiei R.S.R. - Filiala Cluj.

În referatul său *Beneficiarul bibliotecii universitare Cluj*, Ana Mișu a definit de la început două categorii de beneficiari: specifici și nespecifici. În funcție de aceste două delimitări, cercetările au cuprins - pe baza unei scheme teoretice - înregistrări statistice ale numărului de cititori, ale frecvenței sezoniere, exprimate procentual pe centrala Bibliotecii universitare și pe bibliotecile de secție ale facultăților. În vederea cunoașterii cât mai precise a beneficiarului Bibliotecii universitare s-a arătat că este necesar să se cunoască nevoile reale de informații.

Alin Mihai Gherman a clarificat în comunicarea sa intitulată *Un catalog de bibliotecă din secolul al 17-lea* proveniența manuscrisului nr. 1816 al Bibliotecii Academiei R.S.R. - Filiala Cluj, cuprinzînd un catalog de bibliotecă din veacul al 17-lea. Studiul comparativ al conținutului acestui catalog cu alte cataloage tipărite ulterior, ca și cercetări filigranologice au dus la concluzia că acest catalog, cu înregistrări de manuscrise și cărți apărute pînă în anul 1654, a aparținut Bibliotecii Universității Jagellone din Cracovia.

Elena MOSORA

Mülbeck Károly (R.P. Ungară)

F. Uptitis (R. S. S. Letonă)

istoria cărții și a bibliotecilor

La Drobeta Turnu-Severin

UN MANUSCRIS ITALIAN DIN 1683 DESPRE PARTICIPAREA ROMÂNILOR LA ASEDIUL VIENEI

prof. Dan BUCIUMEANU

Biblioteca municipală din Drobeta Turnu-Severin posedă în colecțiile sale speciale un manuscris italian de 80 de foi, legat în pergament, datînd din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, care cuprinde ecoul unui mare eveniment istoric cu consecințe deosebite pentru soarta Imperiului otoman și a țărilor din Europa răsăriteană: asediul Vienei de la 1683¹⁾. Sorții labili ai acestei bătălii la care a participat și Șerban Cantacuzino, domnul Țării Românești, asediul îndelungat de aproape trei luni, îndrăgirea eroică a asediaților sub conducerea bătălînului general Starrenberg, în fine, providențiala despresurare a cetății de către trupele aliate ale contelui de Lorena și ale lui Ian Sobietki au impresionat profund pe contemporani. Sute de tratate istorice, mărturii, versuri omagiale, jurnale de război au fost dedicate acestui eveniment²⁾. Din acestea biblioteca severineană posedă cîteva cărți tipărite imediat după asediu printre care descrierea însoțită de gravuri a lui Franciscus Erasmus: *Der blutig-lang gereizte... Adler Blitz...*, tipărită la Nürnberg, în 1684, și *Histoire des troubles d'Hongrie* apărută la Paris în 1686³⁾.

Prima parte a manuscrisului amintit⁴⁾ conține două articole de polemică iezuită transcrise, după cum pare a ne încredința o semnătură de pe foaia liminară, de un oarecare Domenico Bonsano: *Instruțione de Principi*, referitor la pericolul politic pe care îl reprezintă ordinul iezuit, și *Risposta alla Descriptione contro Padri Gesuiti*, articol ce încearcă, cu mijloace pamfletare, să restabilească prestigiul și integritatea morală a ordinului. După unele date conținute în aceste opuscule, autorii par a fi venețieni și polemica lor se încadrează în epoca posterioară marilor campanii antiiezuite al căror teatru a fost republica Veneția la începutul secolului al XVII-lea.

Partea a doua, scrisă de o altă mină, cu caractere mici și mai strînse, pe 25 de file, este un jurnal al asediului Vienei ținut de un ofițer italian din garnizoana generalului Starrenberg. El începe rela-

tarea evenimentelor la 7 iulie și o încheie la 16 septembrie 1683. Stilul e sec, militar, precis, autorul își permite foarte rar opinii personale, dar priceperea sa în analiza cimpului de luptă, viziunea panoramică a operațiunilor sînt incontestabile. La curent cu toate hotărîrile statului major, ofițerul descrie în detaliu mișcările trupelor proprii și inamice, pătrunzînd chiar în apropierea comandantului garnizoanei, cunoscînd mesajele și documentele secrete. Astfel, în ziua de 8 august el își notează următoarele: „...S.E. ha spedito un tenente di Nation Vallaccha che possiede tutte le lingue con lettere a S.A. avvisandolo dell'avanzamento fatto dall'Inimico affretandolo à venir in breve à soccorrereci...” [Excelența sa (=generalul Starrenberg) a trimis un locotenent de nație valahă care știe toate limbile, cu scrisori la Alteța sa (=contele de Lorena), anunțîndu-l despre înaintarea inamicului, grăbindu-l ca în scurt timp să-i vină în ajutor]. Mai departe, în ziua de 17 august el scrie: „Questa mattina sù le hore 8 é ritornato il Tenente che S.E. invio à S.A. con le risposti delle lettere inviateli, non si sà il contenuto, tenendosi segreto da S.E., sentendosi da esso, che la nostra Armata sia di già forte di 60 000 huomini, e che il Re di Polonia trà pochi giorni si unirà à S.A. quale si trova con tutta questa gente 6 hore di quà lontano, et in breve spera din soccorrereci...” [în dimineața aceasta, la orele 8, s-a întors locotenentul pe care Excelența Sa (=generalul Starrenberg) l-a trimis la Alteța Sa (=contele de Lorena) cu răspunsurile la scrisorile trimise; conținutul nu se cunoaște fiind în nut secret de Excelența Sa, auzindu-se de la el că armata noastră ar fi deja de 60 000 de oameni și că regele Poloniei peste cîteva zile se va uni cu Alteța Sa care se găsește cu toți acești oameni la o depărtare de 6 ore și în scurt timp speră să-i vină în ajutor].

E știut că românii lui Șerban Cantacuzino, participanți la asediu fără entuziasm, au fost folosiți de turci, deveniți bănuitori, doar la construcția podurilor. Într-o pădure de lângă Viena se mai pot zări și astăzi urmele unei cruci de piatră ridicată de domnul Țării Românești ca mărturie a adevăratei sale credințe și a

secretelor sale simpatii. Pe de altă parte, tot românii au înlesnit schimbul de curieri între asediați și trupele care veneau în ajutor, Șerban Cantacuzino cunoscînd, se pare, intențiile tactice ale creștinilor. Locotenentul valah poliglot, amintit de altfel de ofițerul italian ca însărcinat cu alte misiuni și în zilele următoare, aparține, se pare, anturajului domnitorului român. Existența acestui curier care se bucură de încrederea deplină a comandanților creștini, aducînd asediaților vești din afară, infirmă în parte scepticismul lui N. Iorga cu privire la relațiile românilor lui Șerban Cantacuzino cu garnizoana generalului Starrenberg⁵⁾ și constituie un episod puțin cunoscut din diplomația românească la finele secolului al XVII-lea.

Deși nu sînt dovezi că acest manuscris ar fi aparținut stolnicului Constantin Cantacuzino, este un fapt vrednic de semnalat posibilitatea prezenței mai sus-amintitelor texte de polemică iezuită în cerul de preocupări ale marelui umanist român, posesor, printre altele, al unor foarte rare cărți despre doctrina iezuită⁶⁾. Se știe că stolnicul a cumpărat de la ostași, participanți la asediul Vienei, manuscrise italiene și cărți rare din mănăstirile iezuite părăsite în timpul ostilităților. Acest manuscris se înscrie astfel în atmosfera de renaștere culturală și de vie curiozitate umanistă românească din a doua jumătate a secolului al XVII-lea.

NOTE

- 1) Biblioteca municipală din Drobeta Turnu-Severin. Colecțiile speciale, manuscrise în alte limbi europene nr. 1, 80 f., primele 30 f. numerotate, 195x140 mm.
- 2) Kabdebo, Heinrich. *Bibliographie zur Geschichte der balden Türkengelagerungen Wien's, 1529 und 1683*, Wien, 1876.
- 3) Kabdebo *op. cit.*, nr. 32, 76.
- 4) Provenit din colecția Grigore N. Manu, cu ștampila Băncii Naționale a României
- 5) Iorga, Nicolae. *Istoria românilor*. Vol. VI. *Monarhiile*. Buc., 1938, p. 344.
- 6) *Regulae societatis Jesu... Constitutiones Societatis Jesu... Ratio atque Institutio Studiorum Societatis Jesu*. Antverpiae, 1635. Apud Cornelii Dilma-Drăgan. *Biblioteca unui umanist român*. C.S.C.A., București, 1967.

biblioteci de peste hotare

NOI PERSPECTIVE ALE MUNCII ȘTIINȚIFICE ÎN BIBLIOTECILE BULGARE *

Hotărârile Plenarei C.C. al Partidului Comunist Bulgar, din octombrie 1971, privind reorganizarea activității de cercetare științifică și a învățământului superior subliniază, printre altele, necesitatea ridicării eficienței muncii științifice în cadrul bibliotecilor, creându-li se în acest scop condiții pentru a participa în mai mare măsură la viața științifică și culturală a R. P. Bulgariei. Un prim pas în realizarea acestui deziderat a fost făcut prin acordarea calității de institut de cercetare științifică Bibliotecii naționale „Kiril și Metodiu” și Bibliotecii Academiei R. P. Bulgariei.

Pe aceeași linie se înscriu și pregătirea și îndeplinirea sarcinilor cuprinse în planurile cincinale din perioada 1960—1970, cu privire la bibliologie și bibliografie și la formarea unor cadre cu o bună pregătire, capabile să coordoneze și să conducă activitatea bibliotecară.

Printr-o hotărâre a Consiliului de Miniștri din ianuarie 1970, s-a stabilit că, pentru a se realiza o conducere și o dezvoltare corespunzătoare a sistemului de biblioteci, este necesară o abordare științifică a problemelor lor specifice, prin contribuția directă a bibliotecilor, cu funcții metodologice, interesate. Comitetul de Stat pentru știință, progres tehnic și învățământ superior indică drept cea mai corespunzătoare formă a acestei acțiuni — conducerea științifică centralizată.

Bibliotecilor județene și principalelor biblioteci de specialitate li se acordă

* Matveeva, T. V. *Novi perspektivi pred nauchnata rabota v bibliotekata*. În: *Bibliotecar*, 18, nr. 11, nov. 1971, p. 19—20.

dreptul de a-și dezvolta activitatea de cercetare științifică în problemele bibliologiei sub conducerea Bibliotecii naționale „Kiril și Metodiu”, care își recrutează colaboratorii științifici din cadrul acestor biblioteci, pe bază de concursuri.

Prevederile celui de-al III-lea plan cincinal (1970—1975) largesc cercul instituțiilor de cultură (biblioteci și edituri) care vor participa la munca științifică și editorială, în scopul ridicării eficienței serviciilor publice în biblioteci.

Planul prevede și măsurile necesare pentru pregătirea unor cadre cu calificare postuniversitară. Astfel în 1972 vor fi pregătiți în cadrul Bibliotecii naționale „Kiril și Metodiu”, prin cursuri de zi, doi aspiranți în problemele organizării științifice a activității bibliotecare și în domeniul bibliografiei speciale și un aspirant în problemele completării colecțiilor și ale profilării bibliotecilor speciale, prin cursuri fără frecvență. Se preconizează totodată, în baza Planului de colaborare culturală cu Uniunea Sovietică, schimburi de cadre și un sprijin concret din partea specialiștilor sovietici în organizarea aspiranturii la Biblioteca națională din Sofia.

Îndeplinirea sarcinilor preconizate în direcția activității științifice în biblioteci este condiționată pe de o parte de introducerea unor metode științifice de lucru, prin grija organelor de conducere și metodice și a colectivelor din biblioteci, iar pe de alta, de axarea problematicii cercetărilor științifice pe cele mai actuale aspecte ale activității bibliotecare, cum ar fi cel al propagandei cărții.

Traducere și prelucrare de
Ioana BRĂTIANU

PE MARGINEA UNUI EXAMEN

Redăm mai jos în mod succint interesantele reflecții asupra învățământului biblioteconomic francez ale lui Michel Bouvy *), directorul publicației *Lectures et bibliothèques*, care de mai mulți ani face parte din juriul examenului de admitere pentru certificatul de aptitudini la funcția de bibliotecar. Certificatul deschide candidaților calea pentru ocuparea unor posturi de conducere în bibliotecile orașenești.

*) Bouvy, Michel. *A propos d'un examen*. În: *Lectures et bibliothèques*, publicé trimestriellement par la Section des bibliothèques publiques de l'Association des bibliothécaires français, nr. 16, oct—dec 1970, publicé en oct 1971, p. 12—16.

„Ce loc ar trebui să ocupe în biblioteca municipală a viitorului, după părerea dv., documentele și suporturile de informații altele decât tipăriturile?” — a fost titlul probei scrise la care au fost supuși candidații la examenul desfășurat la Paris în 1970. Spre surprinderea profesorilor examinatori, toți candidații au scris despre... manuscrite și conservarea lor, despre cărți prețioase și cărți rare, despre securitatea arhivelor, despre microfilme, microfișe, microcopii, despre medalii, hârtii, stampe, anunțuri de nuntă și înmormintare, timbre, sigilii, despre camee și intarsii, chiar despre regimul obiectelor aparținând unor personalități celebre ale orașului. Clar: viitorii bibliotecari se gîndeau numai cum să adune mai mult, cum să conserve mai bine. Într-o proporție destul de importantă, candidații auziseră totuși vorbindu-se de discurs: față de mijloacele audio-vizuale, mulți aveau însă o atitudine disprețuitoare: „Li s-a spus de atîtea ori că mijloacele mass-media sînt un instrument de abrutizare, încît au sfîrșit prin a crede. În cel mai bun caz, au acceptat să se folosească de aceste materiale ca de niște curse pentru a atrage anumite persoane și pentru a le face pe acestea să împrumute elementul nobil prin excelență, cartea. Sau, mai curînd, ei reduc rolul noulor suporturi de informație la cel de modeste auxiliare ale cărții”. Concluziile generale: candidații posedau o seamă de cunoștințe, dar aceste cunoștințe nu constituiau pentru ei materie de reflecție, de discuție; ani îndelungați le-a fost exersată doar memoria și, nicidecum imaginația, acceptarea fără judecată și nicidecum discuția sau contestarea, refugierea în tradiționalism și nicidecum capacitatea de a planui o instituție nouă.

Și autorul conchide: «Bazîndu-și argumentația pe etimologia cuvîntului „bibliotecă”, în aparență candidații ar putea avea dreptate. Dar este tipul de argument conservator, tradiționalist și pasivist. Cuvîntul nu are nici o importanță. Funcția este aceea care contează: cultură, documentare, informare și distracție. Candidații nu au văzut că, în cazul de față, important era scopul și nu maniera de a-l atinge și că textului scris sau tipărit i s-au adăugat mai ales în acest secol 20 alte mijloace, putînd — paralel cu imprimatul, mai bine decît el în unele domenii ca muzica, teatrul și arta — să difuzeze cunoștințele și cultura, în așa fel încît nu mai trebuie să considerăm imprimatul... ca un privilegiat în bibliotecă».

Trei principale categorii de documente trebuiau să fie examinate în acest caz: documentele audio (discuri, benzi magne-

tice, casete); documentele video (fotografii, diapozitive, diafilme, filme mute de desene animate, opere de artă și reproduceri după ele); documente audio-vizuale (filme sonore, benzi pentru magnetoscop, video-casete și alte procedee similare). Desigur, multe din aceste purtătoare de informații nu sînt încă răspîndite în bibliotecile franceze, dar este absolut necesar ca bibliotecarii să știe că ele există și că numai datorită penuriei mijloacelor materiale nu au fost încă introduse pe scară largă. Dar nerăspîndirea lor momentană nu trebuie să schimbe întru nimic învățămîntul bibliotecarului.

A doua din cele trei probe la care au fost supuși candidații a fost o probă practică: selecția unui stoc de publicații pe o anumită temă, după bibliografii naționale și cataloage de edituri, și comentarea orală a acestei selecții. Dar cum poți învăța să alegi cărțile? Candidații trebuie să știe că instrumentele bibliografice nu sînt decît auxiliare și că aceste auxiliare nu le sînt de nici un folos dacă ei nu cunosc într-o oarecare măsură producția principalilor editori și caracteristicile esențiale ale colecțiilor editoriale. Ei trebuie, de asemenea, să cunoască principalele periodice — generale și specializate —, materialele uzuale care se găsesc de obicei în sala de lectură a oricărei biblioteci publice și, bineînțeles, izvoarele critice care pot să le furnizeze indicații în operația de selecție. Această probă ar putea constitui subiectul unei serii de cursuri și lucrări practice efectuate atît în biblioteci publice cît și în edituri sau redacții de presă. Ceea ce se întreprinde pentru cărți și periodice este bine să se facă și pentru discuri, casete, diapozitive, o dată cu însușirea unor minime noțiuni asupra aparatelor și funcționării lor.

Și autorul încheie articolul arătînd necesitatea „plonjării” bibliotecarului în actualitate: „Dacă dorești să devii bibliotecar într-o bibliotecă municipală sau într-o altă bibliotecă publică... trebuie să te pui la curent cît mai repede posibil... și să te interesezi de actualitate, fie ea politică, economică, socială, artistică, sportivă, astfel încît să fi în stare să discerzi cu timpul care sînt subiectele care ar putea interesa diferitele categorii de cititori... Există biblioteci unde te poți mulțumi să cunoști o anume specialitate, pe care să o adîncești încetul cu încetul. Bibliotecarul bibliotecii publice trebuie să fie neapărat polivalent”.

Traducere și prelucrare
de Val. ALEXANDRU

CRONICA ANULUI INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII — 1972

Potrivit informațiilor cuprinse în nr. 10/mai 1972 al buletinului UNESCO 1972 — *Année internationale du livre*, acțiunile și programele consacrate A.I.C. în lume se află în plină desfășurare. Rubrica cea mai bogată în astfel de știri, *A.I.C. în statele membre*, aduce informații din Argentina, Australia, Belgia, R. S. S. Bielorusă, S.U.A., Spania, Etiopia, Irlanda, Maroc, Mexic, Norvegia, România, Senegal, Sierra Leone, Republica Arabă Libia și Trinidad și Tobago. Din programele consacrate A.I.C. în aceste țări, spicim și noi unele acțiuni care au avut loc sau sint încă în proiect. În *Argentina*, vastul program național inaugurat printr-o conferință de presă ținută la Centrul cultural San Martín cuprinde, printre altele, un târg internațional al cărții, prevăzut pentru luna octombrie a.c. și în cadrul căruia se va organiza o expoziție de cărți și de material tipografic, seminarii, mese rotunde și grupuri de lucru asupra mijloacelor audio-vizuale și cărții, cu participarea unor conferențieri din diferite țări latino-americane; expoziții itinerante de carte argentiniană; crearea unei școli de librari și a unui institut național al cărții; studii asupra obiceiurilor de lectură și asupra mijloacelor de influențare a acestora; elaborarea unei legislații naționale a cărții etc. În *Australia*, programul național pentru A.I.C. are ca notă particulară faptul că majoritatea acțiunilor planificate se vor prelungi, prin efectele lor, și după 1972. Este de semnalat că, în luna martie a.c., la Melbourne, a fost inaugurat un târg internațional de carte, organizat de Secția statului Victoria a Asociației australiene pentru Națiunile Unite și la care cuvântul de deschidere a fost rostit de J. S. Szuskiewicz, directorul Centrului de informare al O.N.U. La expoziția de cărți, organizată, în cadrul A.I.C., în luna februarie a.c. la Biblioteca de Stat „Lenin” din Minsk —

R. S. S. Bielorusă, a fost prezentată o interesantă selecție de cărți bielorusse rare din secolul al XIX-lea și începutul secolului XX, între care operele fondatorului literaturii bielorusse, V. Dunin-Martinkievici, și traduceri în bielorusă ale operelor lui Gorki, Cehov, T. Sevcenko, Mickiewicz și ale altor scriitori de origine slavă au suscit un interes deosebit. În S.U.A., proclamarea oficială a anului 1972 drept Anul internațional al cărții în această țară a avut loc la 13 martie printr-un mesaj al președintelui Richard Nixon, în care, printre altele, a fost subliniat că obiectivul programului american pentru A.I.C. este *dreptul de a citi*. În mesaj s-a mai amintit că astăzi „cărțile și bibliotecile se numără printre principalele surse de îmbogățire ale omenirii”. Și în *Etiopia*, la 22 februarie a.c., împăratul Haile Selassie I a făcut o importantă declarație asupra A.I.C., subliniind printre altele necesitatea de a se acorda prioritate, în cadrul producției editoriale naționale, „cărților de lectură generală și manualelor care, plasând subiectele și materia lor în realitățile naționale, răspund aspirațiilor publicului etiopian”. În *Mexic*, la 15 februarie a.c., a avut loc prima conferință dintr-un ciclu de 10 conferințe pe tema *Cartea — mit și realitate*, organizată ca o contribuție la A.I.C., de casa de editură „Fondo de Cultura Económica” și la care participă o seamă de personalități marcante mexicane. Printre activitățile proiectate sau în curs de desfășurare din programul A.I.C. în *Norvegia*, reținem atenția un număr de seminarii pe teme ca *Rolul scriitorului în răspândirea culturii*, *Cartea pentru copii — pedagogie sau lectură?*, *Cărțile norvegiene traduse în limbi străine*, *Cum va fi critica literară în deceniul al VIII-lea?* etc. și apariția mai multor cataloage — unul, intitulat *Cărți pentru toți*, va înregistra toate cărțile din producția editorială norvegiană disponibile la începutul anului 1972; apoi un catalog al cărților pentru bibliotecile școlare, o nouă ediție a catalogului celor mai bune cărți pentru copii și un repertoriu al traducerilor. Despre celebrarea A.I.C. în *România* se informează asupra creării Comitetului național pentru A.I.C. și sint consemnate câteva din activitățile inserise în programul de acțiune întocmit de acest comitet. În sfârșit, mai amintim desfășurarea în *Senegal* a unei *Săptămâni a cărții*, care a avut loc între 15 și 24 martie a.c. la Dakar și în alte regiuni ale țării. La ceremonia inaugurală a acestei manifestări de amploare, președintele Senegalului, Leopold Sedar Senghor, a ținut un discurs în care, printre altele, a subliniat rolul actual al cărții, de „instru-

Consiliul național al sindicatelor împreună cu Centrul de biblioteconomie și metodologie din R. P. Ungaria

...au editat, în anul 1971, Directivele pentru constituirea fondurilor și domeniile de completare ale acestora în bibliotecile sindicale care se ocupă, în afară de cărți, și cu reviste și chiar cu documente muzicale. Directivele fac trei distincții și anume: tipurile de biblioteci; domeniile respective, genurile de cărți; cărțile noi care urmează să se procure. În felul acesta se asigură să nu lipsească din bibliotecă anumite opere, indicându-se și necesarul de exemplare în funcție de tipul acestora (Könyvtáros, 2/1972).

Centrul de biblioteconomie și metodologie din R. P. Ungară
...a organizat un curs de specializare în domeniul prelucrării datelor cu ajutorul mașinilor de calculat destinat pentru cei care urmează să îndrume și să organizeze introducerea computerelor în marile biblioteci. De-a lungul a 18 luni; au fost tratate următoarele teme: cunoștințe matematice; cunoașterea mecanicelor și funcționării computerelor electronice; cunoștințe de bază pentru programare; sistemele informaționale de computere pentru biblioteci și documentare. Cursul a fost absolvit de 25 de bibliotecari. (Könyvtáros, 2/1972).

Pentru efectuarea mecanizată a împrumuturilor de cărți

...în R. P. Ungară s-a construit un aparat de dimensiuni reduse denumit Libromat care simplifică, grăbește și face mai sigure operațiunile administrative legate de împrumut și asigură prelucrarea pluridimensională a datelor referitoare la frecvența cititorilor. Buletinul de împrumut și fișa cărții în-trebuținate de Libromat sînt de plastic. După introducerea lor în aparat, este suficientă o singură mișcare pentru efectuarea tuturor operațiunilor. Sistemul va fi aplicat într-o bibliotecă de cartier. (Könyvtáros, 1/1972).

În ultima vreme, cercurile de specialiști în biblioteconomie din Cehoslovacia

...pun un deosebit accent pe necesitatea rezolvării într-un mod eficient a problemelor normării muncii în bibliotecă. Printre premisele cele mai importante ale rezolvării cu succes a acestei sarcini se numără: abordarea problemei normării muncii în bibliotecă pe baza principiilor raționalizării muncii; participarea unui colectiv larg de lucrători din bibliotecă la stabilirea normelor de lucru; crearea de norme obiective fundamentate, sub formă de norme de timp și norme cantitative și aplicarea lor în cea mai largă măsură atât în domeniul conducerii cât

și în cel al producției. La rîndul ei, raționalizarea muncii care trebuie să stea la baza normării proceselor de muncă în bibliotecă presupune respectarea următoarelor condiții: menținerea permanentă a unui ritm susținut de muncă, fără ca să sufere calitatea lucrărilor; utilizarea rațională a timpului de muncă prin eliminarea timpilor morți și respectarea ordinii și disciplinei în muncă; organizarea optimă a procesului muncii; concordanța nivelului de calificare al lucrătorilor cu exigențele funcției pe care o îndeplinesc; însușirea de noi cunoștințe înalte în tehnica de bibliotecă și în primul rînd în automatizarea proceselor de muncă și aplicarea acestor cunoștințe în activitatea practică; crearea de condiții corespunzătoare de muncă. (Ciafel, 21, nr. 4, apr. 1972).

Secția de etnografie și bibliografie națională a Bibliotecii republicane din Baku (R.S.S. Azerbaidjan)

...îi este solicitată permanent, din diferite colțuri ale țării, asistența de specialitate în selectarea literaturii legate de a 50-a aniversare a constituirii

DE PESTE HOTARE

Uniunii Sovietice, precum și de istoria și dezvoltarea economică și tehnico-științifică a republicii Azerbaidjan. De asemenea, Biblioteca republicană din Baku îi informează în mod curent pe colegii din Ucraina, Bielorusia, Gruzia, Armenia și Turcmenia asupra apariției în Azerbaidjan a operelor scriitorilor din aceste republici și din alte republici de pe teritoriul U.R.S.S. (Bibliotekar, Moscova, 49, nr. 5, mai 1972).

Biblioteca regională „N. K. Krupskaja” din Uralsk (R.S.S. Kazah)

...a sărbătorit împlinirea unui secol de la înființarea sa. Una din cele mai vechi biblioteci din Kazahstan, acest lăcaș de cultură a fost frecventat de-a lungul anilor de numeroase personalități de seamă ale culturii sovietice, printre care V. Korolenko, F. Saliapin, A. Tolstoi, D. Furmanov, L. Seifulina și M. Solohov. (Bibliotekar, Moscova, 49, nr. 5, mai 1972).

A apărut primul număr din NEWSLETTER, I.F.L.A. SUBSECTION ON LIBRARY WORK WITH CHILDREN,

...buletin de știri editat de Subsecția bibliotecii pentru copii

ment al cunoașterii, al reflecției, al progresului social, pe scurt, un mijloc al dezvoltării și al păcii în slujba popoarelor“.

Din celelalte rubrici ale nr. 10/mai 1972 din buletinul UNESCO — *Organizații internaționale neguvernamentale și Pe scurt...* — rețin atenția Al IV-lea congres al comunității internaționale a asociațiilor de librari (CIAL), care a avut loc în martie a.c. la sediul UNESCO din Paris, cu participarea reprezentanților din 20 de țări, și, respectiv, crearea în R. D. Germană a Comitetului național pentru A.I.C., în al cărui comunicat se subliniază că, în această țară, „cartea este pusă în serviciul păcii, al umanității, al înțelegerii reciproce între popoare“.

George SEBASTIAN

din cadrul F.I.A.B. Numărul 1/mai 1972 reflectă preocupările subsecției în împlinirea Sesiunii F.I.A.B. de la Budapesta și anunță programul manifestărilor. La prima întrunire a subsecției va fi pusă în discuție tema „Tendințe în literatură pentru copii” (temă apropriează Anului internațional al cărții); a doua întrunire va avea caracter de lucru și va pune în discuție normele privind bibliotecile pentru copii din proiectul de norme F.I.A.B. pentru bibliotecile publice.

Cu ocazia sesiunii de la Budapesta, Internaționale Jugendbibliothek va organiza, în colaborare cu Biblioteca municipală din Budapesta, o expoziție de cărți pentru copii. Buletinul publică, de asemenea, diferite știri privind dezvoltarea bibliotecilor pentru copii și a colecțiilor de cărți destinate lor din diferite țări, apariția de noi publicații de specialitate, evenimente literare etc.

Medalia Hans Christian Andersen pe anul 1972

...acordată pentru contribuția la dezvoltarea literaturii pentru copii și a înțelegerii între popoare a fost acordată lui Scott O'Dell (S.U.A.), iar premiul pentru ilustrație a fost obținut de Ib Spang Olsen (Danemarca). Scriitorii Maria Goupe (Suedia), Ana Maria Mañte (Spania), Serghel Mihalkov (U.R.S.S.), Otfried Preussner

Ilustrație de Nicolae Sorbu la volumul Basme populare românești.

(R. F. a Germaniei) și Colette Vivier (Franța) au primit mențiuni, ca și graficienii Björn Berg (Suedia), Elisabeth Cleaver (Canada), Felix Hoffmann (Elveția), Janosch (R. F. a Germaniei), Adolf Zabransky (Cehoslovacia) și Petris Zambellis (Grecia). (Newsletter, I.F.L.A. Subsection on library work with children, nr. 1, May 1972).

Cel de-al 3-lea Seminar privind comerțul de carte

...va avea loc la Londra, între 31 iulie și 9 septembrie a. c., și va fi organizat de British Council, în colaborare cu asociațiile naționale de editori și librari. Manifestarea se va desfășura în cadrul planului general al Anului internațional al cărții. (Giornale della Libreria, 85, nr. 1, Gennaio 1972).

Bibliotecile publice și educația permanentă

...este titlul unei consfătuiri europene organizate în cadrul Anului internațional al cărții de guvernul danez. Participanții la consfătuire vor studia posibilitatea creării în bibliotecă publică a unor servicii care să răspundă celor mai diverse desiderii ale beneficiarilor, făcând apel la o întreagă gamă de tehnici: învâlmăni, programat, discuri și benzi magnetice, casete video, cursuri prin corespondență, etc. (Giornale della Libreria, 85, nr. 2, Febbraio 1972).

Cititorii față în față cu creatorii, cu editorii, cu difuzorii... este ce aduce nou în acest an, Festivalul cărții de la Nisa, la inițiativa Direcției bibliotecilor și informației din județul Iași. În vederea cunoașterii gusturilor și necesităților de lectură. Într-o primă etapă, bibliotecile centrale de împrumut vor întreprinde anchete în rândul cititorilor asupra concepțiilor lor cu privire la rolul lecturii și al bibliotecilor, pentru a li se cunoaște gusturile, opțiunile, ca și impedimentele de care se lovește în privința lecturii. Cea de a doua etapă, desfășurată pe plan național, va reuni la Nisa o sută de cititori, cât mai reprezentativi, care, în cadrul unui colochiu, vor participa la întîlniri cu autori și editori, la dezbateri asupra cărții, asupra lecturii, asupra rolului bibliotecilor.

Între 14 și 24 mai a.c., în Italia... a avut loc a 5-a Reuniune anuală și sesiunea de lucru a INTAMEL — Asociația Internațională a bibliotecilor orașenești din metropole. Programul a cuprins și vizite la bibliotecile din Milano, Florența și Roma. Un punct important pe agenda reuniunii l-au format progresele înregistrate în privința Programului de cercetare și schimb pe trei ani (1968—1971) al INTAMEL. Acest program a fost publicat în 1971

de către Centrul de documentare al INTAMEL din Liverpool, iar raportul asupra realizărilor obținute la încheierea programului a apărut în nr. 40/mai 1972 al buletinului IFLA News.

Potrivit semnalării din nr. 40/mai 1972 al buletinului IFLA News

...a apărut primul număr (ianuarie—martie 1972) al unei noi publicații editate de Federația internațională a asociațiilor de bibliotecari: **International Cataloguing** [Catalogarea Internațională], buletin trimestrial al Comitetului pentru catalogare al FIAB. Această publicație, cu periodicitate precisă, vine să înlocuiască buletinele de știri ocazionale și cu apariție neregulată pe care le-a editat acest comitet specializat al FIAB în ultimii 13 ani. O mare parte a conținutului primului număr din **International Cataloguing** este consacrată prezentării detaliate a activității și a proiectelor Comitetului pentru catalogare pe anii 1971—1972.

Grupul de lucru al ISO/TC 46 însărcinat cu elaborarea normativului asupra numărului internațional standardizat al cărții (ISBN)

...a început lucrul în problema stabilirii numărului internațional standardizat al perioadelor (ISSN), număr unic pentru identificarea perioadelor. Cele mai multe probleme ale acestei indexări numerice standardizate pe plan internațional au fost rezolvate în cadrul reuniunilor care au avut loc în iunie 1970 la Oslo (Norvegia) și în mai 1971 la Lisabona (Portugalia). Într-o a III-a reuniune a experților care alcătuiesc grupul de lucru al ISO/TC 46, ținută la Berlin în noiembrie 1971, a fost formulat proiectul de standard și au fost definite regulile de întocmire și rolul numărului internațional standardizat al perioadelor (ISSN), și anume: ISSN este un număr unic ce se acordă fiecărui serial, care și-a încetat apariția sau continuă să apară; el servește exclusiv identificării numerice și nu conține nici o referință codificată asupra țării de origine, limbii etc. serialului căruia îi este atribuit; ISSN este format din 8 cifre (arabe, de la 0 la 9) și trebuie tipărit într-un loc vizibil pe fiecare exemplar al unei publicații periodice sau seriale, în două grupe de câte 4 cifre, separate printr-o linioară sau un spațiu (de pildă: ISSN 1234—5672). Ultima cifră a numărului, stabilită în același mod ca și la ISBN, este cifra de control; responsabilitatea pentru alcătuirea și acordarea ISSN o au un centru internațional cu sediul la Paris și centrele naționale. (IFLA News, nr. 40, mai 1972).

ANIVERSĂRI

Dimitrie Anghel

Personalitatea scriitorului Dimitrie Anghel, poate mai puțin proeminentă și din pricina modestiei și discreției cu care și-a înconjurat activitatea artistică, a avut un rol important în înnoirea literaturii noastre la începutul secolului XX.

Născut în 1872 la Miroslava, în apropierea Iașului, el rămîne orfan la o vîrstă fragedă. În perioada cînd este elev la Iași, revista *Contemporanul* și grupul ei de colaboratori, membri și simpatizanți ai mișcării socialiste, exercitau o mare influență asupra tineretului. Dimitrie Anghel, împreună cu frații săi mai mari, începe să frecventeze cercurile muncitorești, însuflețite de năzuinți umanitare. În *Contemporanul* își publică primele stihuri puternic înrîurite de Eminescu. Dar, după cum sublinia Perpessicius analizînd etapa de debut a scriitorului, se observă încă de la început căutarea unei noi expresivități poetice. Simbolismul care se făcea cunoscut la noi îl atrage pe Anghel, ca și pe alți exponenți ai curentului *Contemporanul*, N. Beldiceanu și Traian Demetrescu. În amintirile sale el menționează numeroasele discuții purtate cu prietenii pe această temă: „Vocale, consoane, diftongi, tetrafonti, miros, gust, temperatură toate se colorau, toate deveneau cromatice, umplînd casa de curcubeie imaginare”. Precizarea orientării către simbolism se petrece în cursul șederii de cîțiva ani la Paris. O impresie profundă îi face unul dintre teo-

reticienii curentului, Jean Moréas, al cărui portret îl va trașa în *Pelerinul oriental*. Plimbîndu-și sub copacii seculari ai pădurilor de la Fontainebleau sau Luxembourg tristețea și reveria, ele se convertesc în versuri melodice de mare delicatețe și cu un timbru cu totul original. Elaborarea volumului *În grădină*, începută la Paris, se va încheia la întoarcerea sa în patrie. Apariția culegerii în 1905 iscă discuții multă vreme. Iorga, deși îi publicase anterior o serie de poezii în *Sămănătorul*, nu apreciază acest cîntec al florilor, diferit de viziunea sa patriarhalizantă. Lovinescu răspunde recenziei lui Iorga, observînd că istoricul „face exces de zel de ruralism”, învinovățîndu-l pe Anghel că scrie „înnuri către flori scumpe de oraș mare”, fiindcă alături de narcis sau crizantemă aflăm puzderie de flori de cîmp: sinziana, cicoarea, somnoroasele, lăcrămioara, gherghina, bujorul, măghirani, brîndușa, stînjenele și floarea-soarelui. Evident, nu materialul de inspirație îi stînjenea pe tradiționaliști, ci modalitatea de transpunere. Fără a fi izbitoare și ostentative — ceea ce îl va determina pe Ibrăileanu să se mire că Anghel e considerat simbolist — tendințele acestui curent există neîndoielnic în versurile sale. Însă incorporarea lor în expresia firească, familiară, se face atît de complet, încît trece aproape neobservat suflul novator. Sonor în formă, evitînd versul liber, limpede în conținut,

Anghel este totuși conform cu opinia călinesciană „simbolist în fond mai autentic decât ceilalți, cu toate acele contrasturi și amestecuri ce constituie o personalitate”. Poetul florilor, în ciuda unor personificări, descrieri sau pasaje fabulative, nu cultivă arta pastelului. El realizează corespondențele baudelaieriene între parfum, sunet și culoare, cu deosebită candoare și suavitate. În volumul *Povestea celor necăjiți* poetul mărturisește că efluviiile florilor „sint gândurile lor tainice, felul lor de a vorbi”. Aproape la toți simbolisții din vremea sa, și în special la Albert Samain, parcurile, grădinile și florile constituie reprezentări tipice. Aromele lor îl transportă pe scriitor într-o stare de vis nedefinită, fie melancolică, fie de euforie. Bătălia mi-resmelor în noaptea proaspătă după furtună îi provoacă lui Anghel un extaz: „Ca o biserică miroasă seninul cucerit o clipă / Dar se trezesc în umbră crinii, vărsându-și boarea lor profană, / Văzduhul greu cit n-ar fi-n stare vislind să-l taie, o aripă, / Un trandafir murind se farmă, pătind cuprinsul ca o rană” / (*După ploaie*).

Ades poeziile din volumul *În grădina* sint dominate de o notă elegiacă. Regretul pentru iubirea trecută este împărtășit prin simbolul garoafei: „Așteptă amintiri uitate cad abătute de-o mireasmă / Parcă mi-arunc-o floare roșă o mină albă de fantasmă / Și-un chip bălan ling-o fereastră răsare-n fulger / și se stinge... / De-atuncea mi-a rămas garoafa pe suflet ca un strop de singe” / (*În grădina*).

Înrudit cu Samain, Anghel se deosebește însă de acesta, fiind lipsit de senzualism sau înclinație spre maladiv. Șerban Cioculescu îl definește ca pe un elegiac duios, la modul indirect al „amintirii estompate cu aceeași morbideță formală ca și Samain, dar fără morbidity în structura sufletească”.

Chiar dacă protestul social nu se precizează, se simte în versurile lui Anghel dezacordul cu o lume rapace și prețuirea față de oamenii sărmași. O metaforizare ilustrativă ne oferă măgheranii: „Oftează fetele și nu știu a doua zi de dimineață / Cînd se coboară în grădină, că-n biata floare cenușie / Ce se ascunde umilită, e-atit parfum și poezie / Și măgheranii mor în taină cum au trăit întreaga viață”.

Cu volumul *Fantazii* (1909), poetul cuprinde o sferă mai largă de motive; marea, oceanul, portul, orașul apar alături de universul floral. Imaginea simbolică capătă mai multă amploare, trecînd de la miniatural la grandios, uneori chiar la cosmic. Cu Ștefan Petică și Dimitrie Anghel se pătrunde la noi în a doua

etapă a simbolismului care depășește efortul vizibil și încă stîngaci al celei dintîi și constituie o înnoire plină de autenticitate, cu o tonalitate proprie, a liricii românești. Această fază are o rază largă de acțiune și consecințe majore atit asupra urmașilor, cit și asupra gustului public pentru poezia capabilă să surprîndă tainele și nuanțele simțirii.

La fel de însemnat este aportul lui Anghel și în proză, unde pe urmele lui Macedonski aduce o atmosferă nouă. Sensibilul scriitor este mereu supus intensității senzațiilor ce se transformă în evocări de manieră proustiană. Realizată toată cu procedee poetice, proza sa pornește spre diferite direcții. *Fantome* reinvie metaforic, învăluit în aburii melancoliei, Iașul de altădată, Iașul copilăriei și adolescenței lui. *Oglinda fermecată* călăuzește pașii visătorului spre tărîmul fantasticului. Trecînd uneori de pragul basmului, el generează o lume a absurdului pe care o vom regăsi mai tîrziu, firește cu o pecete proprie, în opera lui Urmuz sau în *Tabletele din țara de Kutu* de Tudor Argehi. În celelalte volume de proză: *Steluța*, *Triumful vieții* și *Povestea celor necăjiți*, Anghel împletește în țesătura vieții reale, cu marile ei contradicții și inegalități, fire de feerie și reverie, apelînd nu o dată la morala poveștii populare. În atitudinea sa critică față de societatea vremii și în compasiunea pentru cei mulți și obidiți, discernem ecouri ale contactului său cu mișcarea socialistă. Citeva portrete satirice, ca de pildă *Coco*, unde se schițează tipul parazitului, ne indică aplecarea spre causticitate și caricatural care se va manifesta pregnant în *Caleidoscopul lui A. Mirea*. În colaborare cu Șt. O. Iosif, sub semnătura A. Mirea, Anghel minuieste cu succes versul înțepător, umoristic. Lăsînd mult în urmă încercări palide sau întimplătoare, *Caleidoscopul lui A. Mirea* deschidea, cum arăta Călinescu, „o adevărată școală de fantazare ironică” la care s-a format fără îndoială G. Topirceanu.

Nefericit în viața sa personală, Dimitrie Anghel s-a sinucis în 1914, la 42 de ani, după ce a desferecat blajin, modest și fără larmă, porți spre viitor literaturii române.

Ion Trivale, unul din primii exegeți care i-au recunoscut talentul, definea poetic contribuția scriitorului la formarea noului climat artistic de la începutul secolului XX: „Anghel a revărsat unde nouă de poezie asupra vieții, a însemnat dungi ușoare de lumină pe cerul ei, a risipit în atmosfera ei noi îmboldiri și a făcut-o să vibreze de cerinți necunoscute”.

Sanda RADIAN

lucrări de specialitate

Stoicescu, Nicolae. **BIBLIOGRAFIA LOCALITĂȚILOR ȘI MONUMENTELOR FEUDALE DIN ROMÂNIA. I. Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea).** Vol. 1—2. Craiova, 1970. 799 p.

Încă de la primele două volume ale acestei opere bibliografice închinată localităților și monumentelor feudale din România ne găsim în fața unei uriașe investiții de muncă ale cărei dimensiuni prefigurează de pe acum monumentalitatea întregului corpus conceput în șase volume, câte două pentru fiecare provincie istorică a țării.

Pentru a sugera cititorilor valoarea științifică a celor două volume ce însumează obiectivele din Țara Românească, Oltenia și Dobrogea, vom recurge, în primă instanță, la ajutorul cifrelor, cei mai elocvenți martori, mai ales în cazul unor repertorii.

De-a lungul celor 799 de pagini sînt enumerate aproximativ 3 000 de localități și 9 200 de monumente din care 8 000 de biserici, 400 de schituri și mănăstiri, 200 de case bisericesti și cule, 150 de hanuri, circa 450 de troițe și cruci precum și numeroase cetăți, curți domnești, școli, cișmele, foșoare și alte construcții.

Pentru a putea aduna uriașă cantitate de informații cuprinsă în cele peste 9 000 de titluri ale bibliografiei, în cele circa 2 000 de note și în nenumăratele indicații bibliografice de la fiecare titlu, N. Stoicescu a parcurs, pe lângă lucrări tipărite, și materiale documentare inedite sau aflate în manuscris. Cît de numeroase au fost, de pildă, izvoarele tipărite consultate de autor putem conchide din listele de prescurtare a titlurilor acestora în

care sînt trecute doar lucrările mai mari, referitoare la mai multe monumente (221) și periodicele mai des utilizate (91), acestea din urmă despuiate de-alungul unor lungi perioade de apariție. Printre ele se numără: Analele Academiei Române (1874—1946), Biserica ortodoxă română (1874—1968), Buletinul Societății geografice române (1875—1942) și multe altele. La toate acestea se adaugă informațiile culese din documente, însemnări, cronici, catagrafii, hărți publicate, materiale de arhivă, în total peste 10 000 de piese cercetate.

A doua măsură a valorii repertoriului ne-o dă metoda de lucru folosită de autor. El a inserat numele localităților în ordine alfabetică — diferențindu-le prin caracterele de literă de obiectivele locale mai de seamă enumerate în continuare. La fiecare localitate au fost adăugate știri privitoare la istoricul ei și la data primei apariții în documente.

Pentru proprietăți și moșii se dau informații asupra posesorilor, vânzărilor, arădărilor, hotărnicilor etc., iar pentru monumentele, așezate și ele în ordine alfabetică în cadrul fiecărei localități, — mai întîi cele civile, apoi cele religioase —, s-au indicat datele construirii, ale refacerilor, zugrăvelilor și reparațiilor, menționindu-se și numele celor care le-au efectuat.

Lucrările bibliografiate la fiecare obiectiv din repertoriu sînt sistematizate în ordine cronologică, începînd cu izvoarele cele mai vechi și încheind cu studiile cele mai recente. La monumentele cărora li s-au consacrat lucrări și studii numeroase, acestea au fost organizate pe grupe tematice: documente, inscripții, iconografie, apoi studiile referitoare la arhitectură, pictură etc. La foarte multe denumiri de localități s-a dat și etimologia lor, făcîndu-se mențiune și despre satele dispărute dar numai atunci cînd s-au găsit lucrări publicate asupra lor. În *Bibliografie* s-au indicat și fotografiile, desenele și gravurile vechi ale monumentelor. Mai trebuie să spunem un cuvînt despre cele 2 000 de note. În afară de faptul că, pentru cîteva sute de monumente, ele constituie *singura informație cunoscută*, prin intermediul lor cititorii sînt trimiși la cîteva mii de catagrafii și documente aflate la Arhivele Statului București și la Biblioteca Academiei R. S. România, în majoritatea lor inedite.

La sfîrșitul celui de al doilea volum, cei interesați găsesc un *indice alfabetic de cititori* și un *indice cronologic selectiv al monumentelor descrise*, cu următoarele subîmpărțiri: A. *Monumente de arhitectură civilă și religioasă* și B. *Cruci sau troițe*. Indicii continuă și comple-

tează informațiile din lucrare, oferind încă două căi de regăsire a acestora. Fiind cea dintâi operă în care au fost strînse la un loc toate lucrările editate și inedite referitoare la localitățile și monumentele feudale din Țara Românească, *Bibliografia* se înscrie în rîndul celor mai valoroase instrumente de lucru cu destinație multiplă. Istorici, geografi, istorici ai artei, autori de monografii, muzeografi, etnografi vor fi deopotrivă îndemnați și — putem spune — obligați să-și înceapă munca de cercetare pe baza *Bibliografiei* care va deveni o carte de căpătîi în multe domenii.

S-a spus chiar ca ea să servească drept indemn și pentru elaborarea — cu ajutorul organelor județene — a unor monografii de sat, cîtă vreme „mai pot fi surprinse pe teren mărturiile ale vechilor alcătuirii”, precum și pentru cercetarea și descrierea mai aprofundată a unor monumente istorice cărora pînă acum li s-au consacrat prea puține lucrări (Dinu C. Giurescu, în *Contemporanul*, nr. 6 din 4 febr. 1972, p. 8).

Legat de acest deziderat, considerăm că tirajul redus în care a fost editată lucrarea ar trebui corectat printr-o reeditare, într-un număr mai mare de exemplare, a primelor două volume cu prilejul apariției celor consacrate Moldovei și Transilvaniei. Numai în felul acesta valorosul repertoriu va putea ajunge și în bibliotecile din provincie, acolo unde se află virtualii autori ai monografiilor preconizate.

Cei care vor folosi în munca lor *Bibliografia* lui N. Stoicescu vor avea, desigur, un gînd bun și pentru culegătorii și tipografului a căror străduintă și atenție s-a adăugat la truda îndelungată, minuțioasă, riguroasă și atît de utilă a autorului.

Livia BACĂRU

NOI INDICI BIBLIOGRAFICI PENTRU REVISTE IEȘENE

Biblioteca centrală universitară „Mihail Eminescu” din Iași, prin serviciul de informare bibliografică și documentare, se preocupă în mod constant de cercetarea și prelucrarea fondului său de periodice. În cadrul acestei preocupări — care se încadrează în activitatea pe plan național de întocmire a unei bibliografii generale a periodicelor românești — au fost publicate pînă acum mai multe lucrări, semnalate și în *Revista bibliotecilor*. În ultima perioadă de timp, au fost realizați cîțiva noi indici bibliografici de reviste ieșene.

Revista socială, apărută între 1884 și 1887 la Iași, a reprezentat unul din principalele organe de presă ale mișcării socialiste din România. Apariția revistei a constituit o confirmare a situației mișcării socialiste din acei ani pe pozițiile marxismului. *Revista socială* a fost practic prima revistă teoretică socialistă din țara noastră. Indicele ei prezintă 61 de titluri sistematizate în zece grupe, dintre care „Științe și probleme sociale” este cea mai consistentă (24 de titluri).

Revista Mihail Eminescu — literatură a apărut la Iași între anii 1903 și 1904. Cu toată scurtimea perioadei de apariție, revista a adus o contribuție remarcabilă la cercetarea eminescologică, publicînd studiile lui P. Vulcan, amintirile lui State Dragomir, precum și unele producții literare. Indicele (autor Dorina Mercheș) cuprinde 102 titluri încadrate tot în grupele clasificării zecimale.

Publicația *Insemnări literare* a apărut la Iași într-un moment însemnat al dezvoltării literaturii noastre, preluînd tradiția revistelor literare ieșene de prestigiu, dar mai ales — după propria afirmație a colectivului redacțional — ca o verigă de legătură între cele două etape de apariție ale *Vieții Românești*. Pe lângă Garabet Ibrăileanu, Mihail Sadoveanu și George Topirceanu — conducătorul revistei — au mai colaborat Demostene Botez, Otilia Cazimir, Mihai Codreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Al. A. Philippide, Ion Pillat, Mihail Sevastos, Alice Soare, Ionel Teodoreanu, Al. O. Teodoreanu, Tudor Mănescu ș.a. Cele 563 de titluri descrise în indicele elaborat de Toma Eugenia sînt grupate în zece capitole, predominant, firește, cel al literaturii române.

Revista Minerva apare la Iași între anii 1927 și 1930, ca organ al „Societății de filosofie și științe sociale din Iași”, cu subtitlul „Revistă de sinteză culturală”. Scopul propus de conducerea revistei — în care locul principal îl ocupau filozofii Petre Andrei și Ion Petrovici — a fost de a prezenta o sinteză a dezvoltării spirituale a epocii, menită să pregătească o nouă orientare a mișcării ideologice și sociale. La revistă au colaborat personalități proeminente ale vieții științifice din Iași și din alte orașe, ca Dan Bădărău, Mihail Ralea, N. Bagdasar, D. D. Roșca, Tudor Vianu, Octav Botez, St. Procopiu, precum și tineri — pe atunci — intelectuali ca prof. V. Pavelcu, St. S. Bărsănescu, V. Harea, Tr. Gheorghiu ș.a. Cu toate limitele impuse de orientarea diversă a colaboratorilor și de condițiile ideologice și politice în care o revistă filozofică putea să apară în acel timp, tonul general al *Minervei* a fost net favorabil ideilor materialiste și democra-

tice, încadrându-se în mișcarea generală antifascistă, progresistă a majorității intelectualilor din țara noastră între cele două războaie mondiale.

Cele 246 de titluri din indicele întocmit de M. Bodinger și N. Didoiu sînt sistematizate pe domenii ale științelor sociale, iar în cadrul lor în ordine cronologică. Între anii 1944 și 1947 a apărut la Iași (parțial la Alba Iulia și București) revista *Ethos*, care a continuat, într-o anumită măsură, în condiții noi — uneori destul de vitrege —, linia de concepție raționalistă, materialistă a *Minervei*. Pe lângă majoritatea foștilor colaboratori ai *Minervei*, la *Ethos* s-au adăugat Iorgu Iordan, Al. Claudiu, P. Botezatu, Jean Livescu, N. I. Popa, Th. Simenschi ș.a. Indicele bibliografic (autor M. Bodinger) conține 207 titluri.

Toate indicele periodicelor enumerate mai sus se încheie prin cite un indice de nume ale autorilor articolelor sau ale autorilor recenziilor sau ale celor despre care se discută în articole.

Prin publicarea indicilor revistelor mai sus-menționate, ca și ai altora (*Jurnalul literar*, *Revista idealistă* din Iași și *Ion Creangă* din Birlad), serviciul de informare bibliografică și documentare științifică al Bibliotecii centrale universitare din Iași aduce o contribuție importantă și un ajutor apreciabil cercetătorilor istoriei literaturii, filozofiei și publicisticii din România.

M. BODINGER

Dunăreanu, Elena și Avram, Mircea. **PRESA SIBIANĂ ÎN LIMBA GERMANĂ (1778—1970)**. Sibiu, 1971. 136 p. (Biblioteca „Astra” — Sibiu).

În continuarea valoroaselor publicații scoase de Biblioteca „Astra” din Sibiu, recent a apărut lucrarea *Presa sibiiană în limba germană (1778—1970)*, de Elena Dunăreanu și Mircea Avram, care înțelege în mod fericit *Presa românească sibiiană 1851—1968*, de Elena Dunăreanu, apărută în 1969.

Autorii și-au propus cuprinderea publicațiilor periodice în limba germană (sau bilingve și trilingve), în afara calendarelor, anuarelor, dărilor de seamă, programelor școlare, care au apărut la Sibiu. Bibliografia cuprinde de asemenea publicații care nu în tot timpul apariției lor s-au tipărit la Sibiu. Au fost bibliografiate și suplimentele diferitelor periodice, menționate de altfel la publicațiile principale. Autorii au cercetat în primul rînd bogatele colecții ale Bibliotecii „Astra”, dar și colecțiile bibliotecilor Muzeului Brunkenthal și Arhivelor

Statului din Sibiu, reușind să corecteze și să ducă pînă la zi bibliografia mai veche a periodicelor germane întocmită de Emil Sigerus (1931). În acest fel, autorii au căutat să se apropie de dezideratele permanente ale bibliografiei: exactitatea și exhaustivitatea. Lucrarea cuprinde în partea descriptivă un număr de 200 de periodice bibliografiate, succedate de un indice cronologic, ca și de indici de nume, de edituri și tipografii. 12 planșe cu reproduceri de pe foi de titlu — începînd cu cea mai veche publicație sibiiană, *Theatral Wochenblatt (1778)* — ilustrează în mod sugestiv momente importante din istoria presei în limba germană din Sibiu.

Se impun însă și citeva observații în legătură cu realizarea lucrării. În privința primului deziderat, expus în prefață — exactitatea —, remarcăm descrierea bibliografică incompletă a celor două publicații în limba germană ce apar azi la Sibiu: *Forschungen zur Volks- und Landeskunde* și *Hermannstädter Zeitung*, de asemenea a cunucutelor publicații *Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde*. Inexactități se constată și în indicele cronologic, de pildă cu privire la apariția periodicelor *Siebenbürgische Provinzialblätter*, *Archiv des Vereins...* și *Forschungen...* În bibliografie au fost incluse și mai multe ediții speciale de carnaval, numere unice, care deci nu ar intra în noțiunea de periodice în sensul strict al cuvîntului (nr. 21, 68, 80, 102, 112, 114, 117, 122, 133, 134, 189). În schimb, credem că merita să fie bibliografiate *Jahrbuch des Siebenbürgischen Karpatenvereins*, chiar dacă e anuar, avînd mai ales în prima perioadă de apariție un caracter asemănător cu *Archiv des Vereins...*

În ceea ce privește exhaustivitatea, semnalăm lipsa din bibliografie a săptămînalului *Heltauer Nachrichtenblatt*, apărut la Sibiu între 1931 și 1944, sub redacția lui August Schuster, apoi a săptămînalului *Der Siebenbürgische Volksfreund*, apărut între 1886 și 1891 la Brașov, iar între 1892 și 1895 la Sibiu. Desigur, prin cercetarea mai atentă a bibliotecilor tradiționale din Sibiu, Cluj, Brașov și din alte localități se mai pot aduce unele completări, de asemenea recurgînd la informații de la editorii sau redactorii încă în viață ai unor periodice mai vechi. Lucrarea ar fi devenit mai utilă cercetătorilor dacă se semnala cel puțin existența în toate bibliotecile mai vechi din Sibiu a periodicelor bibliografiate, nu numai la Biblioteca „Astra” și, nu în toate cazurile, la Biblioteca Brunkenthal. Cu toate cele semnalate, considerăm că autorii au elaborat un instrument bibliografic util, de real folos, care constituie

o treaptă importantă în realizarea bibliografiei periodicele sibiene în toate limbile, pe care cercetătorii o așteaptă într-un viitor nu prea îndepărtat.

Gernot NUSSBÄCHER

Zalis, H. **NATURALISMUL ÎN LITERATURA ROMÂNĂ.** Contribuții bibliografice. București, 1971, 174 p. (Biblioteca centrală universitară. Sectorul de documentare universitară).

Inițiat de Biblioteca centrală universitară din București, ciclul cercetărilor bibliografice consacrat curentelor și mișcărilor de idei din literatura noastră (*Romantismul în literatura română*, ed. 1-a, 1965, ed. a 2-a, 1967, *Simbolismul în literatura română*, 1967, „*Modernismul în literatura română*, 1968, *Clasicismul în literatura română*, 1969, *Sămănătorismul în literatura română*, 1971) s-a întregit cu această lucrare dedicată naturalismului. Structurată în două capitole (primul relativ la aspectele teoretice ale curentului, cel de-al doilea consacrat caracterizării scriitorilor), lucrarea cuprinde 191 de semnalări adnotate, depistate din 60 de colecții de periodice și aproape 80 de volume independente.

În prima parte sînt consemnate, aproape exhaustiv, lucrările care oglindesc diversitatea luărilor de poziție față de fenomenul naturalist de la noi. Criteriul cronologic adoptat de autor permite să se constate evoluția curentului, maturizarea și diversificarea unghiurilor de abordare a problematicii naturaliste, evoluția înțelegerii specificului său estetic. Semnalările bibliografice incluse în a doua parte a lucrării caracterizează creația a 38 de scriitori cu vădite note naturaliste. Firesc, scriitorilor cărora critica literară le recunoaște adeziunea consecventă la programul doctrinei (Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Gib Mihăescu), autorul le-a rezervat spații mai mari, căutînd să prindă cît mai multe puncte de vedere asupra lor. Surprinde la adnotările ce însoțesc fiecare articol și studiu conciziunea, claritatea și în același timp bogăția de informații transmise, nealterîndu-se ideile autorului adnotat.

Cercetarea bibliografică este întregită cu un *indice de nume* ce trimite la pozițiile informațiilor din corpusul lucrării și cu o *listă a periodicele consultate* cu mențiunea anilor parcursi.

Lucrarea constituie un instrument bibliografic util realizării unor cercetări de profunzime menite să stabilească adevă-

ratul profil al curentului la noi, dar, în primul rînd — un îndreptar prețios tuturilor celor interesați de istoria și critica noastră literară.

I. C.

DIE BIBLIOTHEKSVERORDNUNG DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIC NEBST DEN ERSTEN FÜNF DURCHFÜHRUNGSBESTIMMUNGEN UND KOMMENTAREN [Legea bibliotecilor din Republica Democrată Germană împreună cu primele cinci instrucțiuni și comentarii]. Berlin, 1970, 55 p. (Deutsche Bibliotheksverband).

După mai mult de trei ani de la publicarea *Legii bibliotecilor din R. D. Germană* (31 mai 1968), este de semnalat apariția, în broșură, a primelor cinci instrucțiuni privitoare la aplicarea ei. Pe măsura publicării lor, acestea au apărut în Buletinul oficial și în revista *Der Bibliothekar*. Instrucțiunile se referă la: un nou statut al Institutului central de biblioteconomie din Berlin; împărțirea sarcinilor între Deutsche Bücherei din Leipzig și Biblioteca de Stat din Berlin, cu stabilirea celor care revin fiecăreia din ele; desemnarea funcțiilor din cadrul profesiei de bibliotecar și titlurile ce pot fi acordate bibliotecarilor și, în sfîrșit, stabilirea sarcinilor, a modului de lucru și a structurii consiliilor locale cărora le sînt subordonate bibliotecile publice de stat.

La începutul broșurii, este reprodusă integral *Legea bibliotecilor din 31 mai 1968*, a cărei traducere a fost de altfel publicată în rezumat în nr. 3/1969 al *Revistei bibliotecilor*.

În continuare, sînt prezentate cele cinci instrucțiuni, prima din serie fiind noul statut — mai cuprinzător, desigur, decît cele anterioare, din 1954 și 1964 — al Institutului central de biblioteconomie din Berlin. Institutul central de biblioteconomie este o instituție a Ministerului Culturii pentru studierea problemelor de bază ale dezvoltării sistemului de bibliotecă, rețelei bibliotecilor publice de stat și pentru coordonarea de bibliotecă. Institutul își desfășoară activitatea în colaborare cu Centrul metode al bibliotecilor științifice (aparținînd Ministerului Învățămîntului) și cu Institutul de bibliologie și informare științifică al Universității Humboldt din Berlin. Institutul mai îndeplinește funcțiuni și cu privire la statistica de bibliotecă, la elabo-

rarea normelor pentru servicii și construcții de biblioteci, la legătura dintre sistemul vertical și orizontal de activitate metodologică și științifică, fiind totodată și centrul de informare-documentare în domeniul biblioteconomiei. Institutul cercetează de asemenea tendințele de dezvoltare ale intereselor de lectură ale populației, având în vedere atât rolul purtătorilor tradiționali de informații (carte, periodic), cât și al celor noi (materiale audio-vizuale etc.); el orientează totodată calificarea și perfecționarea profesională a cadrelor potrivit sarcinilor diferențiate ale dezvoltării sistemului de biblioteci.

Următoarele două instrucțiuni precizează sarcinile ce revin celor două biblioteci naționale ale R.D. Germane, Biblioteca Germană din Leipzig — Deutsche Bücherei — și Biblioteca Germană de Stat din Berlin — Deutsche Staatsbibliothek. Astfel, cu începere de la 1 septembrie 1970, Deutsche Bücherei din Leipzig este organul central conducător și coordonator al activității bibliografice pentru întreaga Republică Democrată Germană. Acestei biblioteci îi revine așadar sarcina elaborării teoriei și a metodelor practice de dezvoltare și valorificare a izvoarelor de literatură în scopul înregistrării și folosirii acestora în sistemul informării bibliografice, precum și multiplicarea și difuzarea mijloacelor de informare bibliografică, cu excepția cataloagelor editurilor și librăriilor.

Ei îi revine efectuarea lucrărilor fundamentale pentru prognoza, planificarea și activitatea de conducere în domeniul bibliografiei, fiind totodată și centrul de informare și documentare în acest domeniu. Deutsche Bücherei elaborează și publică în fiecare an, pînă la 31 august, planul anual al activității bibliografice pentru anul următor și recomandă altor organizații prelucrarea bibliografică a unor teme actuale și importante din diferite domenii ale vieții sociale.

Deutsche Bücherei studiază și analizează dezvoltarea bibliografiei și a activității bibliografice, experiența și metodele folosite atât în țară cât și în străinătate, valorificându-le pentru propria ei activitate. Ea ține permanent legătura și colaborează cu Asociația germană a bibliotecilor și organizează consfătuiri de specialitate cu experți în acest domeniu.

La rîndul ei, Biblioteca Germană de Stat din Berlin are, cu începere de la aceeași dată (1 septembrie 1970), rolul de organ central pentru organizarea împrumutului interbibliotecar și a catalogului colectiv, în sistemul bibliotecilor R. D. Germană. Serviciul de informare al acestei biblioteci devine — conform prevederilor instrucțiunilor care privesc activitatea ei — institut pentru împrumutul interbiblio-

tecar și catalogul colectiv și funcționează ca secție a Bibliotecii de Stat din Berlin. Împrumutul interbibliotecar urmează a fi practicat cu bibliotecile și centrele de informare germane și străine, în scopul împrumutului pe termen fix al fondurilor către beneficiarii bibliotecilor și ai centrelor de informare. Organizarea catalogului colectiv are rolul de a oglindi fondurile tuturor bibliotecilor și centrelor de informare din R.D. Germană, în scopul înlăturării și accelerării împrumutului interbibliotecar, cu ajutorul catalogului topografic.

Biblioteca Germană de Stat din Berlin organizează, coordonează și controlează cercetarea problemelor legate de împrumutul interbibliotecar și de catalogul colectiv, fiind organul central și conducător pentru informare și documentare în acest domeniu. Ea analizează și valorifică cele mai bune rezultate obținute atât în țară cât și în străinătate, folosind pentru îmbunătățirea acestei activități mijloace moderne de raționalizare și mijloace tehnice. Ea organizează totodată consfătuiri, consultări, informări asupra cunoștințelor celor mai noi și asupra rezultatelor practice obținute în acest domeniu, precum și seminarii, schimburi de experiență etc. Competențele clar definite în conducerea științifică și metodică a diferitelor domenii ale activității bibliotecare sînt bine precizate și asigură un teren fertil cooperării interbibliotecare pe ansamblul sistemului.

Instrucțiunea următoare stabilește denumirile date în profesiunea de bibliotecar pentru diferite funcții din bibliotecile publice de stat și din cele științifice. Aceste denumiri sînt: *lucrător în specialitatea bibliotecară* (denumirea anterioară: *bibliotecar ajutor*), *bibliotecar și bibliotecar științific*. Sînt arătate condițiile ce se cer îndeplinite pentru ocuparea acestor funcții: pentru lucrătorul în specialitatea bibliotecară — un examen de specialitate; pentru bibliotecar — absolvirea unei școli de specialitate (în general, postliceală) sau obținerea unei diplome în specialitate pe baza unui examen sau o activitate bibliotecară de cel puțin 10 ani pentru cei care au depășit vîrsta de 50 de ani; pentru bibliotecarul științific — absolvirea unei școli superioare de biblioteconomie. Cei cărora li s-a atribuit și recunoscut calitatea de bibliotecar științific înainte de intrarea în vigoare a prezentei instrucțiuni își pot păstra în continuare funcția. Pentru merite deosebite se pot conferi bibliotecarilor și bibliotecarilor științifici următoarele titluri: „Bibliotecar superior”, „Consilier al bibliotecii” și „Consilier superior al bibliotecii”. Se arată, de asemenea, cine este îndreptătit să facă propuneri pentru acordarea acestor

titluri, cine le decernează, precum și datele la care sînt atribuite.

În sfîrșit, a cincea instrucțiune stabilește sarcinile și modul de lucru ale consiliilor locale — organe ale puterii de stat — căroră le sînt subordonate bibliotecile publice de stat. Prin bibliotecii publice de stat se înțeleg bibliotecile comunale, bibliotecile centrale regionale, bibliotecile orașenești și de cartier, bibliotecile itinerante (bibliobuze). Instrucțiunea se referă la constituirea rețelelor teritoriale eficiente de bibliotecii publice, iar sarcinile privind constituirea și dezvoltarea acestora fac parte din planurile anuale și de perspectivă ale consiliilor locale. Se stabilește precis modul de constituire a rețelelor pe teritoriul landurilor, regiunilor, orașelor și districtelor. Instrucțiunea mai stabilește: răspunderea comună a consiliilor orașenești și regionale pentru bibliotecile care îndeplinesc funcții extrateritoriale; indicatorii pentru planificarea de perspectivă, atît în ceea ce privește înzestrarea materială, cît și activitatea bibliotecilor; răspunderea pentru numirea în funcție a personalului bibliotecar și a directorului bibliotecii. Ca o anexă la Instrucțiunea a cincea, sînt date îndrumări detaliate cu privire la organizarea și activitatea bibliotecilor publice, și anume: obiectivele și conținutul activității; modul de acces al populației la bibliotecile publice (prevedîndu-se obligativitatea accesului liber la raft al cititorilor, stabilirea orarului în funcție de necesitățile locuitorilor, ajutorul ce trebuie acordat de bibliotecă cititorilor în folosirea colecțiilor etc.); constituirea colecțiilor; dezvăluirea colecțiilor și sistemul de informare asupra acestora; condițiile materiale pe care consiliile locale trebuie să le asigure bibliotecilor publice de stat, ca și mijloacele tehnice pentru raționalizarea muncii.

Ultimele capitole se ocupă cu modul de organizare a bibliotecilor de la sate conduse de bibliotecari cu îndemnizație, trecînd apoi la bibliotecile orașenești, regionale etc. și stabilind sarcinile lor pe teritoriu și extrateritoriale.

În ansamblul lor, instrucțiunile și celelalte materiale publicate în această broșură, editată de Asociația bibliotecilor din R.D. Germană, dau o viziune completă asupra unei legislații care stabilește, în toată complexitatea, rolul și funcțiile sociale ale bibliotecilor în etapa actuală a construcției socialiste în R.D. Germană, cît și răspunderea diferitelor organe de stat — centrale și locale — față de îndrumarea și asigurarea condițiilor materiale ale bibliotecilor.

S. CERBAN

São Paulo (oraș). Divisão de Bibliotecas Infanta — Juvenis e de Cinema Educativo. BIBLIOGRAFIA DE LITERATURA INFANTIL EM LINGUA PORTUGUESA. Suplemento: 1962—1968. São Paulo, 1969. 93 p.

Prin Diviziunea bibliotecilor pentru copii și tineret și cinematograful educativ din cadrul Prefecturii municipiului São Paulo, ne-a parvenit din Brazilia un foarte reușit catalog al cărții pentru copii apărute în limba portugheză între anii 1962 și 1968, căruia cu o reală plăcere îi facem prezentarea.

După cum sîntem înștiințați în introducerea, catalogul este al treilea supliment al acestei bibliografii (prima ediție a apărut în 1963, a doua în 1965; primul supliment cuprinde literatura publicată între anii 1955 și 1957, al doilea supliment — producția editorială a anilor 1958—1962) și este o contribuție a Diviziunii bibliotecilor pentru copii și tineret în promovarea literaturii valoroase, în orientarea părinților și a profesorilor în selecția cărților pentru copii și adolescenți. Catalogul cuprinde 456 de titluri inserate în cadrul unor capitole structurate pe vîrste: cărți pentru copii de la 3 la 6 ani (66 de titluri); cărți pentru copii de la 7 la 9 ani (154 de titluri); cărți pentru copii de la 10 la 12 ani (107 titluri); cărți pentru copii de la 13 la 15 ani (99 de titluri); cărți pentru adolescenți mai mari de 15 ani (10 titluri). Bibliografia propriu-zisă a cărții pentru copii este întregită cu un capitol reflectînd cîntecele, pjeziile și teatrul adresate lor (12 titluri) și un alt capitol reunind enciclopediile — ediții pentru cei mici (8 titluri). Aparatul critic este impresionant: un indice de autori, un indice de titluri, un indice de vedete de subiect; o bibliografie în cinci limbi, întrunind cele mai recente lucrări asupra literaturii pentru copii; o listă a editurilor braziliene specializate în producția de carte pentru copii. Pe verso paginii de titlu este tipărită fișa de catalog, cu descriere la autor colectiv, cu vedete de subiect și indice de clasificare zecimală. Cu o adevărată bucurie profesională examinăm descrierile inserate în bibliografie: o notiță bibliografică nu prea extinsă, dezbărată de elemente superflue, dar care rămîne în limitele riguroase ale unei catalogări științifice. În cele mai multe cazuri, numele autorilor este însoțit de datele biografice, iar în subsolul descrierii este adăugată o scurtă adnotare, privitoare la conținutul cărții sau la particularitățile ediției.

Cîteva constatări generale. Ne satisface atenția acordată cărții pentru preșcolari

(14 la sută din totalul inserărilor), ca și existența, în cadrul catalogului, a cărții de referință. Ne impresionează numărul mare de colecții editoriale adresate copiilor (numai la preșcolari constatăm 32 de asemenea serii editoriale), ca și numeroasele traduceri din literatura universală (H. Ch. Andersen, L. Frank Baum, G. A. Bürger, L. Carrol, M. de Cervantes, Ch. Dickens, A. Daudet, A. Dumas, frații Grimm, V. Hugo, J. de La Fontaine, Selma Lagerloff, Ch. Perrault, W. Shakespeare, M. Twain, J. Verne etc.). Din descrieri ne dăm seama că ilustrația lucrărilor bibliografiate este foarte bogată și de bună calitate. De asemenea, remarcăm cu interes prezența cărții nebeletristice în rândul recomandărilor.

Aspectului redacțional, grafic și tipografic al catalogului nu i se poate da decât un singur calificativ: excelent. Și, la acest capitol, editorii noștri de asemenea instrumente de informare — mai mult viitori decât actuali — ar putea avea multe de învățat.

A.C. TOFAN

SUPLEMENTO 1962-1968

Literatura Infantil

Lingua Portuguêsa

Biblioteca centrală universitară Cluj. GHIDUL STUDENTULUI ÎN BIBLIOTECA. Cluj, 1971. 35 p. (Biblioteca centrală universitară Cluj).

Utilă, eficientă, reprezentativă, oportună. Așa poate fi caracterizată pe scurt această nouă publicație elaborată de cea mai importantă bibliotecă universitară transilvăneană.

Utilă — pentru că oferă studentului îndrumările necesare privind programul de funcționare, amplasarea sălilor și sediilor, instrumentele de informare, serviciile oferite de bibliotecă, avînd ca scop valorificarea maximă a fondului de publicații și a tezaurului informațional. Eficientă — pentru că a găsit o metodă clară, simplă și precisă pentru a comunica un bagaj important de informații practice.

Reprezentativă — pentru efortul, tendința de optimizare a organizării servicii cititorilor, pentru îndelunga activitate de elaborare a unui sistem complex și complet de instrumente necesar în dezvăluirea colecțiilor, pentru grija permanentă care se ghidește — în spatele tuturor acestor indicații de organizare și amplasare — în vederea depistării și preîntîmpinării cererilor de carte și informație venite din partea publicului cititor specific. Oportună — pentru că acest ghid a fost difuzat într-o perioadă în care tuturor conducătorilor de bibliotecă a început să le apară cu claritate necesitatea întocmirii unor asemenea lucrări, forme superioare de publicitate a bibliotecilor și a serviciilor oferite de ele.

Organizarea materialului de îndrumare în interiorul *Ghidului*..., modelele de fișe și schițele de amplasare a secțiilor sau a bibliotecilor filiale sînt exemplare. Am fi dorit totuși mai ample informații asupra fondului de publicații, atît asupra producției autohtone de carte (se știe doar că Biblioteca centrală universitară Cluj are drept de depozit legal și deci că în colecțiile ei este reprezentată toată producția românească de tipar), cît și asupra publicațiilor străine achiziționate sau primite în schimb de către bibliotecă. De asemenea, mai multe cuvinte despre metoda împrumutului interbibliotecar și mai ales despre serviciul de împrumut de carte în alte localități, serviciu practicat de mulți ani de biblioteca universitară clujeană.

Forma de prezentare simplă, dar foarte corectă și clară, ne demonstrează încă o dată că acolo unde există inteligență, pricepere, bunăvoință și o viziune realistă asupra necesităților de informare a cititorilor pot fi realizate, cu mijloace materiale minime, lucruri deosebit de folositoare.

A. VALERIU

FIȘIER

CULEGERI TEMATICE DE TEXTE DIN DOCUMENTELE DE PARTID DESTINATE CELOR CE STUDIAZĂ POLITICA INTERNĂ ȘI EXTERNĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

apărute la Editura politică în 1972

Rolul conducător al partidului în întreaga viață politică, economică și socială. 368 p.

Societatea socialistă multilateral dezvoltată. 424 p.

Perfecționarea organizării și conducerii vieții sociale. Rolul statului socialist. 216 p.

Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului. 384 p.

Perfecționarea relațiilor de producție, a organizării și conducerii economiei. 320 p.

Perfecționarea repartitiei și respectarea echității socialiste. Utilizarea fondurilor sociale de consum. 200 p.

Rolul clasei muncitoare în condițiile societății socialiste. Întărirea alianței cu țărânimă și intelectualitatea. 224 p.

Promovarea și respectarea legalității socialiste. 152 p.

Națiunea socialistă. 216 p.

Partidul și tineretul. 144 p.

Rolul și atribuțiile sindicatelor. 152 p.

Dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. 328 p.

Rolul științei în construirea socialismului în România. 272 p.

Literatura și arta în societatea noastră socialistă. 208 p.

Activitatea ideologică și politico-educativă. 240 p.

Morala comunistă. 240 p.

Participarea maselor la conducerea societății — esență a democrației socialiste. 176 p.

Apărarea patriei — parte integrantă a revoluției și construcției socialiste. 216 p.

Politica externă a României socialiste. 304 p.

P.C.R. — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor înaintate ale mișcării muncitorești și socialiste. 240 p.

Politica internațională a P.C.R. 264 p.

În expunerea sa la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și culturale-educative din 9 iulie 1971, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, recomandă — în vederea înlăturării studiului politicii P.C.R. de către toți comuniștii, de către toți oamenii muncii — editarea unor: „Culegeri sintetice, pe probleme, conținând pasaje din documentele de partid grupate astfel încât să ofere o imagine clară a orientării ideologice a partidului nostru în principalele domenii de activitate, în legătură cu principalele aspecte ale vieții sociale interne și situației internaționale“.

Transpunând în viață această indicație, Editura politică a editat într-un tiraj de masă culegerile sintetice: **DOCUMENTE ALE PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN**. Această serie de documente de partid se compune din 21 de volume, fiecare dintre ele referindu-se la o anumită temă.

Alcătuint un adevărată enciclopedie a politicii partidului nostru, volumele seriei reunesc fragmente din documentele P.C.R. elaborate în ultimii ani, începînd cu Congresul al IX-lea și pînă la sfîrșitul lunii februarie 1972. Gruparea textelor urmărește reliefa clară a bazelor științifice ale politicii creatoare a partidului nostru în fiecare domeniu de activitate, a orientărilor și sarcinilor sta-

bilitate în documentele partidului, în primul rând în articolele și cuvântările secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De pildă, în lumina sarcinilor complexe ce decurg din programul de educare comunistă adoptat de conducerea partidului în noiembrie 1971, prezintă un deosebit interes fragmentele de texte privind **Activitatea ideologică și politico-educativă**.

Pentru a sublinia ideile călăuzitoare, editorii au grupat fragmentele din documente în capitole principale și în paragrafe. În fiecare volum, colectivele redacționale au făcut scurte precizări la subsolul paginii în legătură cu modificarea unor formulări sau concepte, cu privire la denumirile actuale ale unor instituții sau trimiteri la legi și alte acte normative care reglementează diferite raporturi economice și sociale în funcție de problematica abordată. Totodată, un indice de surse bibliografice permite celor ce doresc să studieze documentul respectiv în întregul său.

Colecția se adresează unor cercuri foarte largi de cititori — tuturor comuniștilor și tuturor oamenilor muncii dorind să aprofundeze cunoașterea politicii Partidului Comunist Român.

Înfățișându-se într-o modalitate editorială inedită, volumele acestor colecții de documente satisfac într-un înalt grad nevoile sutelor de mii de cursanți ai învățământului de partid, cărora le scurtează la maximum timpul necesar căutării și studierii materialului bibliografic. Realizând sarcina de grupare tematică a documentelor partidului nostru, ele îndeplinesc rolul unor autentice surse de informare.

Cabinetele de științe sociale și pentru răspândirea cunoștințelor științifice din întreprinderi, instituții, biblioteci găsesc în culegerile metodice de documente ale P.C.R. un instrument de lucru deosebit de util în îndeplinirea sarcinilor ce le revin.

Autentic îndrumar în munca politică și ideologică a organizațiilor de partid. **DOCUMENTE ALE PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN** constituie un eveniment editorial de mare răsunet.

G. M.

Roman, Valter. **SUB CERUL SPANIEI. CAVALERII SPERANȚEI**.
Buc., Editura militară, 1972. 399 p.

Cartea lui Valter Roman este înainte de toate o poartă deschisă spre cunoașterea

Spaniei și a bravului său popor și în egală măsură o punte întinsă spre înțelegerea acelei experiențe unice prin tensiune, dramatism și semnificații care a fost războiul național-revoluționar al poporului spaniol (1936—1939). Notațiile precise dar adesea zgârcite conturează atitudinii și gesturi, dialoguri și situații, încorporează portrete, iluminează caractere. Paginile vibrează de un cald lirism și sînt veritabile imnuri adresate pămîntului, atunci însingurat, al Spaniei și deopotrivă calităților moral-sufletești ale locuitorilor săi. Cronica procesului de eferescență creație istorică pe care-l traversa în acei ani poporul spaniol este și un prilej de meditație lucidă și considerată nuanțată, avînd și ascendenul detașării în timp, asupra acelor momente statornic sedimentate în sanctuarul memoriei.

Sub cerul Spaniei. Cavalerii speranței este, în același timp, fresca unui moment de vîrf al solidarității muncitorești internaționale, o carte despre cei 500 de comuniști și antifasciști români care alături de alți aproape 35 000 de voluntari din 52 de țări ale lumii au venit la chemarea partidului comunist să lupte împotriva fascismului, convinși fiind că astfel își apăra propria lor țară de fiara fascistă.

Madrid, Brunete, Quinto, Guadalquivir și Ebru, Las Rozas-Majadahonda, Catalonia, regiuni, fluvii, orașe, unde luptătorii republicani, laolaltă cu voluntarii internaționali au înfruntat cu eroism trupele franchiste și pe cele ale aliaților lor din Germania hitleristă și Italia fascistă, locuri în care s-au scris pagini nepieritoare de vitejie și abnegație, își prelungec în chip fericit rezonanța și în filele lucrării. Generalul Walter Nicu, Pop, Nicolae Cristea, Anghel, Mihai Ardeleanu, dr. A. Tillea, și atîția alții, eroi nemuritori ai acelor lupte, sînt prezenți așa cum au trăit în acei ani: sobri sau veseli, taciturni sau expansivi, de un curaj înăscut sau reușind, prin voință, să fie mai tari decît teama. Aceasta conferă cărții tensiune și atractivitate, după cum folosirea a numeroase documente ori extrase din presă, departe de a afecta fluenta lucrării, adaugă amintirilor și considerațiilor personale culoare și profunzime.

De aceea, *Sub cerul Spaniei...* mi se pare că aduce în cîmpul literaturii istorice o notă aparte, înscriindu-se în rîndul cărților cărora le rămii statornic prieten.

Silviu ACHIM

Privită poate în spiritul cuvintelor mare-ului Jean-Jacques, al „îndoielii în legătură cu lucrurile pe care dorim să le cunoaștem, care este o stare prea cumplită pentru spiritul omenesc”, călătoria lui Pierre Rousseau ne transmite o serioasă doză de optimism în ceea ce privește perspectivele științei și gândirii umane. Autorul prezintă jaloarele esențiale ale dezvoltării fizicii în ultima jumătate de secol. Micile dezacorduri din armonioasa liniște satisfăcută a științei de la 1900 aveau să nască o nouă fizică, noi fizicieni, noi astronomi, care vor înlătura cu o forță de nebănuit și într-un timp scurt, vechile metode de studiu, însuși modul de abordare a problemelor, vor arunca în aer ipoteze devenite axiome, vor retrograda la umilul rol de cazuri particulare concepții până atunci considerate absolut generale. Locul venerabilului om de știință, acoperit de gloria unei acumulări liniare analitice de date, este luat de fizicienii de cele mai multe ori tineri, neînnămoliți în rutină, cu o mare capacitate de sinteză generatoare de idei revoluționare. De la „omul singur, geniul solitar, savantul inspirat care nu avea nevoie decât de un material rudimentar pentru a da peste cap un întreg capitol al fizicii”, s-a ajuns la colective de zeci și sute de cercetători profund și strict specializați, minuiind utilajele unor laboratoare gigant. O expunere cuprinzătoare, logică, ne mișcănd caracterul conexe al științelor, acoperind imensa deschidere a ordinelor de mărime accesibile simțurilor și în ultimele decenii, mai ales raționamentul matematic, realizată fără a se recurge la nici o formulă sau ecuație, iată ce dă eleganță și valoare acestei cărți de popularizare. Pierre Rousseau se oferă ca ghid pe drumul ultimilor 50 de ani de fizică, drum ce-l fragmentează în folosul sistematizării și accesibilității. Astfel vom face, după incursiunea în știința anului 1900, o „haltă la nivelul atomului”, ne vom întreba „la ce servesc electronii”, ne vom opri pentru o clipă de „meditație la picioarele donjonului”, vom participa la „așediuul donjonului nuclear” conduși din etapă în etapă de nume ilustre de savanți: Rutherford, Bohr, Einstein, Planck, de Broglie, Yukowa, cu ipotezele și demonstrațiile lor ce au revoluționat fizica și au deschis totodată noi orizonturi filozofice naturii, sistemele sugerate de abatele Lemaitre sau

Ștefan Lupașcu fiind doar două exemple. Calitatea de bază a lucrării rămâne însă claritatea ideilor. Astfel, achizițiile fizicii moderne sînt privite, deși nedecarat, ca o exemplificare a trecerii prin salt de la etapa acumulărilor cantitative la un nivel calitativ superior. Implicațiile noului rol al științei asupra societății și individului sînt prezentate în mod permanent. Controversele, cum au fost cele iscate de principiul incertitudinii al lui Heisenberg, așa zisa criză a determinismului, în viziunea dialectică a autorului au slujit în mod decisiv afirmării o dată în plus a cognoscibilității și obiectivității lumii. Cifrele de la milioane de microni la miliarde de ani-lumină, manevrate continuu de Pierre Rousseau, pe lângă ancorarea necesară în palpabil, oferă cititorului, o parte din doza de poezie și deci de uman cuprinsă în științele pozitive. Lucrarea este alertă, atrăgătoare, exemplificările de o intuitivitate concretă extremă iar umorul, chiar dacă e cazul unei cărți de popularizare a științei, nu lipsește.

Cu toate că fizica modernă, la „capătul” ei, oferă destule posibilități pierderii pe „tărîmul alunecos al gândirii pure” *Călătoria la capătul științei* rămîne tot timpul pe „solul ferm al cunoașterii pozitive”.

Sergiu BALABAN

Zub, Al. **MIHAIL KOGĂLNICEA-
NU.** Buc., Editura enciclopedică,
Editura militară, 1971. 654 p.

Raport bibliografie după lectura căreia să ai sentimentul unei depline mulțumiri. Concepute, de regulă, ca simple înșiruri de titluri, asemenea tipărituri se frunzăresc util, precum un mercurial sau o carte de telefon. Iată însă că prin recentul său volum, Al. Zub ne dovedește că o bibliografie poate fi nu numai un „instrument de lucru”, în sensul arid al cuvintului, ci și o carte de lectură. Ne convinge deopotrivă prin valoarea investigației arhivistice, cit și prin harul de a reconstitui, din elemente aparent disparate, imaginea colorată a unei epoci și, pe acest fundal, profilul unui om și al unei opere covârșitoare. Menirea unui bibliograf — pare să ne transmită printre rînduri autorul — este de a valorifica primul roadele documentării sale, deschizînd cărările cercetărilor viitoare. Apărînd într-o colecție în programul căreia întîlnim numele unui Pârvan, Xenopol, Iorga ș.a., cartea lui nu este numai un debut promițător, ci și un model. Este greu să întrevezi profilul volumelor viitoare, omițînd saltul actualiei modalități bibliografice. Cele peste opt mii de re-

ferințe bibliografice au darul să întregască substanțial informația bibliografică, într-unul dintre cele mai importante capitole ale istoriei moderne românești. Urmărind scrisul lui Mihail Kogălniceanu, precum și ecoul lui în epocă, cercetătorul realizează implicit tabloul marilor evenimente premergătoare și ulterioare proclamării independenței țării. Meritul lui Al. Zub este de a fi extins cercetarea peste colabarările obișnuite de gazetă și volum, înregistrând și comentând toate actele de cancelarie (corespondență oficială, rezoluții, dispoziții administrative), dezbaterile din Senat, numeroasele legi elaborate sau semnate de Mihail Kogălniceanu, precum și foarte multe manuscrise inedite elocvente pentru cunoașterea culiselor politice din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În lumina documentelor dezvăluite de bibliografie, apare și mai clar rolul și limitele unor personalități politice și culturale, adevăratele raporturi dintre factorii participanți la Revoluția de la 1848, la cucerirea și modernizarea unor instituții de stat, la Unirea Principatelor, Războiul de independență etc. Informația oferită de păsește cu mult paginile tratatelor și compendiilor de istorie, datele furnizate completează substanțial unele capitole mai puțin dezvoltate în recente apariții editoriale. Este greu, dacă nu imposibil, să se întreprindă un studiu asupra fenomenelor istorice, sociale și economice ale secolului al XIX-lea fără ca defecțiunile să nu consulte în viitor excelența carte pe care Al. Zub ne-a dăruit-o. Regretabil că indicele de nume și de materii se rezumă strict la adnotările autorului, expresii lapidare ale ideilor principale din diversele lucrări bibliografice. Ar fi fost de dorit ca aceste instrumente să părăsească „corsetele” comentariilor, trimiterele fiind mai generoase, permițând unor cercetători consultarea diverselor titluri, mult mai bogate în idei decât cele reținute în economia actualului volum. De asemenea, „trimiterele încrucisate” de la o referință la alta ar fi putut facilita o consultare mai operativă a diverselor compartimente bibliografice.

În ciuda acestor lacune, apariția cărții rămâne un eveniment editorial, impunând o dată în istoria bibliografiei naționale.

Nicolae GHERAN

LIRICA ELINĂ TIMPURIE — ELEGIILE TIMPURII

La Editura Academiei din Berlin (R. D. Germană) a apărut volumul bilingv — în original și în limba germană — *Frühgriechische Lyriker — Die frühen elegiker* (*Lirica elină timpurie — elegiile timpurii*).

Antologia cuprinde absolut toate poeziile și chiar și fragmentele de poezii ce ne-au rămas din lirica elină a secolelor al VIII-lea — al V-lea î.e.n. Următoarele trei volume vor prezenta cititorilor din teritoriile unde se vorbește limba germană (R. D. Germană, R. F. a Germaniei, Austria, Elveția) lirica pină în secolul al III-lea al erei noastre.

Recentul volum — I — înmănușează creațiile lirice complete ale clasicilor Kallinos, Archilochos, Tyrtaios, Asios, Mimnermos, Solon, Kleobulina, Phokylides, Demodokos, Xenophanos, Hipparchos, Phrynichos, Eschil, Sofocle și Ion de la Chios.

Descoperirea, strângerea și îngrijirea textelor originale este opera ilustrului elenist Bruno Snell, iar transpunerea în limba germană este rodul muncii multidecenare a eruditului tălmăcitor timișorean Zoltán Franyó, care a reușit să redea poeziile cu virtuozitate, respectând cu fidelitate, nu numai conținutul, ci și forma lor, sistemul metaforic și metrica originală deopotrivă.

O pertinentă prefață a volumului — apărut într-un tiraj de 3 000 exemplare — este semnată de către Bruno Snell, iar meticolosul aparat lingvistic al antologiei este elaborat de Herwig Maehler.

L. DUNAIECZ

Cazimir, Otilia. **SCRIERI IN PROZĂ**. Vol. 2. Iași, „Junimea”, 1972. 168 p.

Cel de al doilea volum de proze al Otiliei Cazimir, adunând la un loc ciclul de amintiri literare *Prietenii mei scriitorii...* și povestirile grupate sub titlul *Albumul cu poze*, întregesc portretul scriitoricesc al poetei, pe care primul volum, apărut cu un an în urmă*), începuse să-l configureze.

Prima parte a cărții dezvăluie calitățile de memorialistă ale Otiliei Cazimir, care reușește, după atâtea condeie ilustre, să reinvie atmosfera „dulcelui țîrg al Iașilor”, din perioada *Vieții Românești*. Deși autoarea nu și-a propus decât să evoce chipurile unor scriitori de a căror prietenie s-a bucurat — Ibrăileanu, Sadoveanu, Topîrceanu, Panait Istrati, Mihai Codreanu, Constanța Marino-Moscu —, din suta de simple relatări, din crîmpeiele de viață retrăite, din linia sigură a portretelor creionate se încheagă o atmosferă unitară și volumul devine astfel mai mult o carte despre Iașul de atunci... Caracterizate prin finețe și luminozitate coloristică de acuarle, „pozele” adunate de Otilia în „albumul” pe care-l închină micilor ei cititori, dar pe care-l pot răs-

*) Vezi recenzia în *Revista bibliotecilor* nr. 5/1971, p. 313—314.

foi cu tot atita interes și cei mari, sint instantanee din viața tristă a copiilor din lumea de „altădată”. De fapt sint tot niște amintiri, dar de astă dată despre personaje mai puțin ilustre. Chița, fata de la mănăstire, căreia îi place, fruct oprit, jocul cu mingea, Tache, argăteliul de la „curte” care vrea din primii bani să-și cumpere bocanci iar mamei sale o casinică, orfanul Hani sau Lupan cel încălțat cu pantofii cu toc ai mamei lui sint evocați alături de alți copii, toți cu mica lor mare dramă, pe care Otilia Cazimir i-a cunoscut și de care-i place să-și amintească cu o șagălnică duișole.

Lucia ENESCU

Bălint Tibor. MAIMUȚA PLINGĂREȚĂ. Buc., Editura Kriterion, 1972. 595 p.

Pentru cine nu urmărește la sursă activitatea scriitorilor noștri de limbă maghiară și nu are posibilitatea să-i citească în original, apariția în românește a romanului *Maimuța plingăreț* vine să impună atenției un autor și o operă cum nu se întîlnesc în orice moment. Încă sub impresia lecturii revelatoare, va fi dificilă detașarea, analiza „la rece” a însușirilor probate de prozator într-o capte ce se parcurge cu uimire, cu încordare, cu neliniște și teamă, — teamă de a nu se consuma prea repede, înainte de a pătrunde pînă la capăt esența experienței de viață care alimentează întregul flux epic.

Bălint Tibor reinvie în fața cititorului panorama acelei lumi peștițe, răvășite, de nevoi, hărăzite sărăciei degradante la periferia de altă dată a orașului. O lume similară *Groapei* lui Eugen Barbu, surprinsă însă în mediul diferit al Ardealului, unde latura pitorească, de „mahala”, fiind mai puțin activă, îndepărtează evocarea de seducția culorii locale intense, obligînd-o să se concentreze în adincime. De fapt periferia îndeplinește în romanul lui Bălint Tibor mai cîrind rolul cutiei de rezonanță, prin intermediul căreia prozatorul captează ecourile unei umanități sfîșiate între iluzie și realitate, ultragiata în aspirațiile de împlinire și înălțare, nevoite să bea pînă la epuizare paharul prăbușirii, pentru a descoperi abia pe fund, nealterată, speranța salvării posibile. Adevărata temă a cărții, motivul fundamental al orchestrației sale complexe, se conturează, dincolo de infernul suferințelor și patimilor ațîțate de privațiunile fără sfîrșit, în refuzul existenței larvare. Chiar în cazurile de cădere deplorabilă, ale unor ființe învinse de împrejurări vitrege, resemnate în josiția lor infamantă, sensibilitatea mijeste neașteptat pentru a întreprinde

dezlănțuirea instinctelor și a compensa, în treacă măcar, oarba abandonare în seama poftelor acaparante, devoratoare. Cu toate umilințele și cu toată vulgaritatea unui trai copleșit de mizerie pînă la profanare, un fond de puritate mocnește tainic în suflete, apropiindu-le și deosebindu-le în același timp, după felul cum oamenii ajung mai devreme sau mai tîrziu la descoperirea, la înțelegerea și satisfacerea acestui fond.

De aici patosul liniștitor al cărții, efectul său tonic în ciuda faptului că etalează atita descompunere și atitea suferinți. Deși nu ocolește scenele crude, aspectele dure ale realității, un anume limbaj ce ar putea fi catalogat naturalist, autorul evită să trezească repulsia cititorului tocmai pentru că îl împinge să vadă mai departe: în spatele întîmplărilor, oamenii — iar în spatele oamenilor, semnificația gravă a existenței lor. Cu o remarcabilă putere de observație și de reactivare a memoriei proprii, Bălint Tibor urmărește împletirea a numeroase destine într-o țesătură strînsă de lumini și umbre, implicînd dragostea și ura, păcatul și virtutea, iertarea și blestemul, nașterea și moartea, asemeni șuvoiului neîntrerupt al vieții în care măruntule ființe pieritoare își găsesc deopotrivă rostul și suprema lor mîngiere. Toate mijloacele realismului, de la descriere și portretizare ironică (cum lasă să se înțeleagă chiar titlul romanului), pînă la sugestia metaforică și proiecția ușor fantastică, halucinantă, ca în vise, îi stau la îndemîna prozatorului, condus de o adevărată voluptate a acumulării de senzații cit mai variate.

Lucrul se justifică, parțial, și prin aceea că o bună parte a materiei este recepționată și filtrată prin prisma unui copil confruntat de timpuriu cu lumea, chemat să i se întegreze brutal, învățat deci s-o palpeze, s-o cunoască sub toate formele, ca să nu fie strivit. Din această înfruntare, a strîns în el o imensă receptivitate, destulă dezamăgire, oarecare frică dar și o fermă, viguroasă convingere că lumea poate deveni mai bună, mai dreaptă, echitabilă întru împlinirea speranțelor înăbușite, torturate, irosite zadarnic cîta vreme mecanismul relațiilor dintre oameni era reglat de rapacitate, avariție, goană după profit. Autenticitatea experienței nemijlocite își dă mîna în romanul lui Bălint Tibor cu ardoarea acestei convingeri, dobîndite într-un frămîntat proces de maturizare, care contribuie cu amprenta sa originală la structurarea cărții și îi împrumută tensiunea cuceritoare.

Handicapul de a fi trebuit să așteptăm traducerea pentru a descoperi robusta creație epică a lui Bălint Tibor și pe

înzestratul ei autor își află răsplata în calitatea versului românesc semnată de Paul Drumar. Pagina tradusă păstrează o densitate narativă și o expresivitate stilistică perfect elocvente pentru virtuțile originalului.

Geo ȘERBAN

Păunescu, Adrian. ISTORIA UNEI SECUINDE. Buc., „Cartea românească”, 1971. 140 p.

Adrian Păunescu (n. 1943), unul din reprezentanții de frunte ai lirismului românesc de astăzi, scrie o poezie în care abordează cele mai diverse teme. El dezmente credința potrivit căreia în secolul nostru lirica nu poate să fie decît monotonă, aplecată asupra citorva motive la care se revine de fiecare dată dintr-un alt unghi. De aceea, descoperirea numelui său pe o carte de versuri patriotice nu surprinde pe nimeni. *Istoria unei secunde* este istoria fragmentului de timp trăit de noi, acum, pe aceste meleaguri, și care reprezintă numai o clipă din istoria multiseclară a poporului nostru.

Adrian Păunescu scrie o excelentă poezie patriotică și politică, de o înaltă tensiune dramatică. Versificatori mărunți au crezut că dacă glosează pe marginea unor lozinci generoase vor avea acces în templul poeziei. Adrian Păunescu se desparte cu hotărîre de ei. Poezia lui izvorăște din sentimente de bucurie sau de durere provocate de istoria națională. Fiecare cuvînt așternut pe hirtie de el are, ca și la Nicolae Labiș de pildă, acoperire în sensibilitatea sa. Cuvintele „tară” și „popor”, sau numele unor personalități ale neamului nostru poetul nu le rostește întîmplător ci fiindcă sînt o expresie a iubirii lui.

Adrian Păunescu crede într-o lirică de atitudine și nu de mingîiere a conștiințelor, de meditație adîncă și nu de jubilație facilă. E drept, uneori el se întreabă cu melancolie dacă scrisul său are vreun rost din moment ce nu acționează imediat asupra evenimentelor istorice, nu le poate influența desfășurarea. „Și pentru ce te bați mereu, / și te acoperi de rușine, / Cînd totul e predestinat / să se rezolve de la sine?” (*Poet retoric*). Dar cea mai bună dovadă că totuși poetul nădăduiește în puterea scrisului său este chiar cartea pe care a dăruit-o cititorilor.

În poeziile din *Istoria unei secunde* o atitudine frecventă a lui Adrian Păunescu este cea polemică. El se indignează de unele întîmplări din lumea contemporană, răvășită de contradicții, în care bîntuie încă violența și legea celui mai tare. De exemplu, poemul *Războinicii* are versuri pline de sarcasm îndreptate im-

potriva celor însetați de conflagrații. „Cînd miezul nopții bate gros incoace / și restul omenirii noastre doarme, / se strîng războinicii drapați în arme / setoși să convorbească despre pace”. Lirica angajată a lui Adrian Păunescu, mărturie a unei epoci, condamnă indiferența care stăpînește uneori pe oameni. „Cineva mă salută distrat, / Altcineva mă iubește distrat, / Altcineva mă omoară distrat, / Si celălalt mă îngroapă distrat”. (*Contabilul*).

Poeziile din *Istoria unei secunde*, fără a da impresia de neglijență, par a fi scrise dintr-o suflare, de parcă poetul nu le-a mai revăzut din teama de a nu le anula prin elaborare meticuloasă impresia de sinceritate pe care o degajă. Din multe dintre ele răzbate sentimentul de mîndrie față de destinul poporul nostru care și-a păstrat neștirbită țara în ciuda condițiilor vitrege. Exaltarea idealurilor naționale se face cu fervea poezilor de la mijlocul veacului trecut. Chiar și unele forme prozodice adoptate de Adrian Păunescu amintesc lirica secolului al XIX-lea.

Dunăre, Riuri, Dați-ne pace, Astfel și nu ălfel, excepționalul poem *În lunga noapte* sînt inobilate de o iubire fără margini pentru țară. *Da, mai avem* este un cald elogiu adus vetrei unde trăim și colectivității noastre de 20 de milioane. „Tară de veci, nepămîntesc de caldă, / Copiii noștri într-un riu se scaldă, / Munții Carpați miros a lună plină, / A rouă și a suflet de rășină / la care capre negre se închină”. Fascinat de personalitatea lui Nicolae Bălcescu, Adrian Păunescu rămas cel mai adînc, Adrian Păunescu închină revoluționarului pașoptist trei poeme de o mare frumusețe: *Nicolae Bălcescu la gurile Dunării*, *Stafia lui Bălcescu*, *Mormîntul lui Bălcescu*.

Poemele din *Istoria unei secunde*, retoric, trebuie declamate într-un spațiu vast, unde mulțimile să freamă electrizate auzind glasul vindicativ sau îndurerat al poetului. Totuși, cîteva dintre poezii îl înfățișează pe Adrian Păunescu mai puțin încercenat, ca de pildă atunci cînd gîndește la bogăția pămînturilor noastre, la roadele lui îmbelșugate, ca ale unui paradisiu pestru: „Mere, cînstite mere, pămînturi pe orbită, / mere, pendule tandre, crepuscul sfînt de măr, / de voi m-e gura arsă și soarta strepezită, / gîndesc cu-un măr, ce-i craniul acestui adevăr. / Auzi? suride lumea. Trec cărările cu mere, / Din nou e-nțlia noapte a lor, de vis și drum, / miros Carpații iarăși a dulce și-a putere, / să spunem bogdaproste cu gura de acum”. (*Mere de Ardeal*).

George MAREȘ

L. Rusek (R. S. Cehoslovacă)

Dacă nu am ști că Alexandru Ivasiuc a scris pînă acum patru romane (*Vestibul, Interval, Cunoaștere de noapte, Păsările*), bine primite de critică și cu mare succes printre cititori, nu am afla din lectura cărții de eseuri *Radicalitate și valoare* că autorul ei este un scriitor.

Alexandru Ivasiuc are un talent deosebit pentru expunerile teoretice și articolele publicate în *Contemporanul* și *România literară* în cadrul rubricii *Pro domo* și strînse acum într-un volum sînt un veritabil spectacol de idei. Paginile cărții sînt lipsite de podoabele metaforice pe care le presară de obicei poeții sau romancierii în eseistica lor. Frazele se înlanțuie logic cu rigoarea unor demonstrații fascinante prin limpezimea și simplitatea lor și creează senzația unor pasionante dezbateri intelectuale.

Radicalitate și valoare cuprinde patru secțiuni. În prima, sub un titlu ca și cel al volumului, sînt reunite articole despre radicalitate, înțelegă ca atitudine de descoperire a rădăcinii fenomenelor din lumea înconjurătoare. În concepția lui Alexandru Ivasiuc, radicalitatea înseamnă punerea în paranteze a varietății în favoarea unui principiu unic. „Radicalitatea presupune negarea amănuntelor, neinteresul față de bogăția infinit nuanțată a realității, o întrerupere a observației răbdătoare în toate virtuțile ei, a liniștii contemplative și a respectului față de lume. Ea este asociată cu revolta, cu decizia smulgerii, cu o atitudine de simplificare aparent forțată, este un demonism al monismului, al căutării, mai important decît tot ce se dezvoltă, dialectic, adesea negîndu-l”. (p. 10) Autorul examinează modul în care s-a manifestat radicalitatea în cazul cîtorva scriitori (Swift, Tolstoi, Rimbaud, Michaux). El arată că radicalitatea nu este specifică tuturor epocilor. Aceasta ar duce la nihilism, la negarea oricărei valori. Alexandru Ivasiuc crede că istoria culturii este o succesiune de perioade în care domină spiritul radical și de perioade în care acesta lipsește.

Într-o altă parte a cărții, *Literatură și dialectică*, sînt înglobate discuții despre destinul culturii noastre, despre specificul național precum și despre tradiție și inovație și metamorfozele suferite de literatura secolului XX. Foarte interesantă este secțiunea intitulată *Marxism și literatură*. Alexandru Ivasiuc, ca și alți cercetători actuali, descoperă în lucrările din tinerețe ale lui Marx numeroase idei

de o contemporaneitate tulburătoare. Scriitorul subliniază caracterul nedogmatic al filozofiei marxiste care trebuie asimilată creator și nu sub forma unor precepte venerate dar neînțelese. Autorul analizează cu pătrundere câteva forme ale dogmatismului din literatura română ivite într-o perioadă de confuzie care a generat „sociologismul vulgar“.

În sfârșit, cea de-a patra parte a cărții, *Polemici*, este destinată discutării unor aspecte ale climatului literar.

Preocupați de recenzarea volumelor mai mult sau mai puțin importante, criticii de profesie uită de necesitatea unor priviri mai generale asupra literaturii, de necesitatea unor dezbateri teoretice. Este meritul scriitorului Alexandru Ivasiuc de a da un exemplu începînd „o discuție pentru fundamentarea unei estetici marxiste, eliberată de șabloane, hrînindu-se dintr-o concepție dialectică, mulată pe realitatea artei ca fenomen specific“ (p. 247).

G. M.

POARTA CUVINTELOR. Antologie lirică îngrijită de Ion Pîfopiu. Buc. Litera, 1971. 254 p.

Nu e o antologie de profesioniști ai scriuturii, această, de fapt, antologie de cecaclu literar, și de aici îi provine și întregul. Pe de o parte, diversitatea profesiunilor proprii ale autorilor (doctori, avocați, muzicieni, actori, pictori, filologi, foști și actuali bibliotecari — în general, deci, umaniști —) poate duce la concluzii interesante de sociologie a literaturii. Pe de altă parte, literatura în sine nu e lipsită de ambițiile, în sensul bun al cuvîntului, artei consacrate, profesioniste. Mărturie stau numeroasele „ars poetica“ pe care le conține volumul. Diletantismul autorilor dă însă poeziei lor o naivitate plăcută, cu mărturisiri neașteptate pe care se clădesc apoi edificii foarte complicate: „In copilărie eram bătut adesea / Ca să învăț că bărbații / Nu trebuie să plîngă niciodată“ (N. Liu). Camil Petrescu ar fi spus poate „autenticitate“. Tot în acest sens, grația poetică nu e atât de metaforizată ca la scriitorii actuali, expresia e mai directă, mai explicită, autorii păstrează încă universul poetic tradițional, deși sînt conștienți de „insuficiența limbajului“ și-i suportă inadecvarea cu greutate: „O, lectori ai mei, / dacă din cele ce scriu / un cuvînt

nu vă place, / puneți mina pe clește / și dați-l afară. / Prin golul acela, / veți auzi / sufletul meu / care vă vorbește“ (Dan Bugeanu). Dar aici e și pericolul, pentru că trecerea decisă la inovație, la originalitate adică, se face mai greu și tutela lecturilor, influențele se fac foarte precis simțite, pînă chiar la obișnuita pasișă involuntară (Al. Sandu). S-ar putea afirma chiar că, în general, resursele prozodiei tradiționale s-au epuizat și, bineînțeles, sub rezerva găsirii unor tonalități inedite (aș da ca exemplu splendidele poezii publicate în ultimele luni de Zaharia Stancu), pentru poezia actuală e preferabil versul liber.

Volumul oferă surpriza de a găsi, alături de un scriitor consacrat ca Virgil Carianopol și de poeți cunoscuți ca Ion Potopin, Ilarie Hinoveanu, Emil Manu, o selecție din poemele lui Mihai Steriade, actualmente pasionat propagator al literaturii române în Belgia, sonete ale regretatului actor Ștefan Ciobotărașu sau poezia cu subtile deschideri filozofice a violonistului Mihai Constantinescu.

E, desigur, dificil să faci sublinieri într-o atît de mare diversitate de modalități poetice și totodată e prematur. Dar se poate observa că poezia feminină a abandonat iubirea ca temă predilectă (mai răzbat accente dionisiace la Viorica Farcas Munteanu) și cultivă notația, neliniștea (adică pathosul) cunoașterii interioare (Eleonora Cosmopol, Irena Pușchilă, Rodica Mihăilă). Un scepticism mallarmeean trece prin „orele tăcerii“ ale Simonei Nistor. În schimb, erosul pare a fi năpădit — în compensație — poezia bărbaților care, aici, își plîng neîmpărțășinea: „Dragostea mea, de ce / sub streșina inimii noastre / și-a făcut cuib și-a cîntat tăcerea?“ (Ion Olteanu). Se remarcă talentul lui Dan Bugeanu care are ceea ce se numește idei poetice (*Locuință*), dar poate încă prea timide. Cuvintele abstracte („involuții“, „latent“, „puritate“ etc.) par a-i tăia elevatei poezii a lui Mihai Constantinescu incandescenta. Pe un loc comun literar, E. Cobzalău reușește să distileze fiori poetici (*În urma noastră*). Și, ca observație generală, continua raportare la propria persoană creează în poezie o anumită saturație. Eul liric nu se confundă cu persoana întii singular.

Impresia pe care o lasă lectura volumului e foarte plăcută și atmosfera de rafinare și distincție intelectuală, ambiția deci proprie unui cecaclu literar de ținută, respiră în fiecare pagină. Sub această carte de vizită, cecaclu „George Călinescu“ se impune ca o reușită a distincției în poezie.

Adrian PĂRVULESCU

Ceea ce este foarte caracteristic în po-
vestirile lui Salinger este investigarea în
paralel a două universuri distincte.

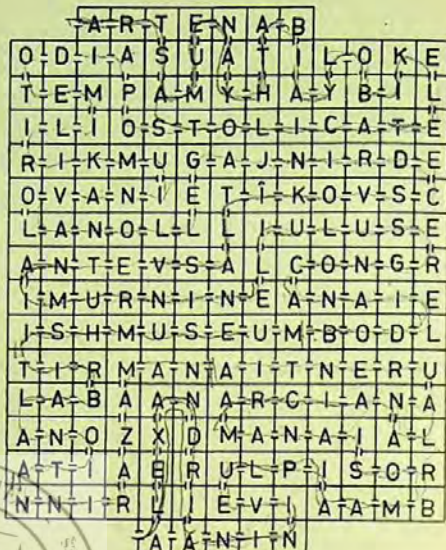
Primul este universul oamenilor mari, al
adulților, a căror individualitate poartă
pecetea unor condiționări sociale, uneori
mutilante. America postbelică. Războiul a
lăsat traume adânci în psihologia oame-
nilor. Civilizația tehnică, modul de viață
capitalist i-a ostenit pe unii, pe alții i-a
abrutizat.

Celălalt univers, infantil (prelungit une-
ori pînă la vîrsta adolescenței), este o
lume a purității, a candorii. Copiii cu
sensibilitate nealterată încă de societate
— în ciuda precocității manifeste a unora
din ei —, cu firescul acțiunilor spontane,
al comunicărilor sincere, directe, apar
prin optica deformată a adulților puțin
cruțați, cu comportamente bizare, de
neînțeles.

Cele două universuri se întîlnesc dar nu
comunică, pentru că, instinctiv, copilul
se apără (vezi reacția lui Lionel, din
Jos în barcă), iar adultul a uitat, și-a
pierdut capacitatea de a înțelege ingenui-
tatea. Nu totdeauna și nu definitiv, însă.
Și aici intervine mesajul umanist al lui
Salinger. Eloise, din *Sărmana glezna
scritită*, cînd reușește să pătrundă în
universul Ramonei, izbucnește într-un
plîns expiator; iar scriitorul din *Pentru
Esmé — cu dragoste și abjecție* (poate
cea mai frumoasă din cele 9 povestiri)
îi datorește fetei Esmé, purității ei esen-
țiale, șansa de a redeveni după termi-
narea războiului „un om cu toate facul-
tățile intacte“.

O altă caracteristică a lui Salinger (aici
întîlnindu-se și cu alți prozatori ameri-
cani) este aparentul refuz al analizelor
psihologice tradus într-un stil lapidar,
consemnînd doar comportamente, fapte,
transcriind întocmai vorbirea, dialogurile
personajelor. De aici și caracterul oral
al stilului său, frazarea strict afectivă.
Spunem că refuzul este numai aparent,
pentru că analizele psihologice există în
subtext, sînt subînțelese, Salinger dove-
dindu-se chiar un foarte fin analist, un
subtil cunoșcător al sufletului omenesc.
Motivațiile personajelor sale sînt atît de
bine gîndite, identitatea lor psiho-socială
este atît de precisă, încît scriitorul își
poate permite să le consemneze doar re-
acțiile, fără ca prin aceasta ele să-și
piardă cituși de puțin din complexitate.

Flavia BUCOV

Parcurgînd acest labirint fără a omite
nici o căsuță, începînd de jos, vom afla
numele a 21 de biblioteci celebre.

Costel CERNAT

Soluțiile jocurilor apărute în nr. 6/1972.

ÎN BIBLIOTECA

(Rebus criptografic : 2, 4, 4, 4, 6, 10)

REZOLVAREA : În sala mare sînt citeva
incunabule.

(IN — S-A-LA MARE S — IN — T —
CIT-E-V-A — IN-C-UN-A-BULE)

SĂRITURA CALULUI

REZOLVARE :

Carte frumoasă, cînte cui te-a scris,
Încet gîndită, gingaș cumpănită;
Ești ca o floare, anume înflorită
Mîinilor mele, care te-au deschis
Ești ca vioara, singură ce cîntă
Iubirea toată pe un fir de păr.

Copii! Vreți să știți ce duce în desaga
Motanul Încălțat? Vreți afla la:
Biblioteca pentru copii
din strada:
orar de funcționare:
care vă pune la dispoziție și multe alte cărți
cu povești frumoase

Библиотечный журнал (Ревюста библиотечная); Библиотеки накануне партийной национальной конференции и 25 годовщины Республики	385	алистического Воспитания: рабочая встреча с инспекторами по библиотечным вопросам областных комитетов культуры и социалистического воспитания	405
Dragoș VIȘCIANU: Писатели, библиотекари, читатели	389	Dan BUCIUMEANU: Дробета Турну-Северин: итальянская рукопись 1683 г. об участии румын в осаде Вены	424
Международный год книги „Книги для всех” (группировка материалов)	392	Новые перспективы научной работы в болгарских библиотеках (Перевод и обработка Иоана Брăтиану)	426
Emil IORDĂCHESCU: Координаты профессионального совершенствования	403	Об экзамене (Перевод и обработка Вал. Александру)	426
G. V.: В Совете Культуры и Соци-			

SOMMAIRE

La Revue des Bibliothèques: Les bibliothèques accueillent la Conférence Nationale du Parti et le vingt-cinquième anniversaire de la République	385
Dragoș VIȘCIANU: Écrivains, bibliothécaires, lecteurs	389
L'Année Internationale du Livre „Le Livre pour Tous (Un montage)	392
Emil IORDĂCHESCU: Les coordonnées du perfectionnement professionnel	403
G. V.: Au Conseil de la Culture et de l'Éducation Socialiste: séance de travail avec les inspecteurs des bibliothèques, délégués par les comités départementales de la culture et de l'éducation socialiste	403
Dan BUCIUMEANU: À Drobeta Turnu-Severin: un manuscrit italien datant de 1683 qui se réfère à la participation des roumains au siège de Vienne	424
Nouvelles perspectives de l'activité scientifique des bibliothèques bulgares (Traduit adapté par Ioana Brătianu)	426
Commentaires sur un examen (Traduit et adapté par Val. Alexandru)	426

SUMMARY

The Library Review: Libraries Meet the National Conference of the Party and the 25th Anniversary of the Republic	385
Dragoș VIȘCIANU: Writers, Librarians, Readers	389
The International Year of the Book „Books for All” (Selection of items, on the subject)	392
Emil IORDĂCHESCU: The Outlines of Professional Improvement	403
G. V.: At the Council of Socialist Culture and Education: a Meeting with the Libraries' Inspectors of the District Committees of Socialist Culture and Education	403
Dan BUCIUMEANU: In Drobeta Turnu-Severin: an 1683 Italian Manuscript Referring to the Romanians' Participation in the Siege of Vienna	424
New Outlooks of the Scientific Work in the Bulgarian Libraries (Translated and adapted by Ioana Brătianu)	426
Marginalia to an Examination (Translated and adapted by Val. Alexandru)	426

REDACȚIA:

Str. Biserica Amzei nr. 5 - 7, sectorul 1, București. Oficiul poștal 22. Telefon 13.70.27

COLEGIUL DE REDACȚIE

George BAICULESCU, Dumitru BĂLĂEȚ, Virgil CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoanela CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor șef), Alexandru IONĂȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MESZAROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBACHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMONESCU.

